דבר

יום חמישי, ח' בתשרי תשמ"ח, 1 באוקטובר 1987 ● גליון 19235

היום 12 עמודים ● המחיר 1.00 ש"ח, באילת 87 אג'

היום בדבר
- איך אתה ישן בלילה, מדליף / חיים גורי
- יוצאי ברה"מ נפתחים לגלאסנוסט / מיכאל אגורסקי
- לבטל את מס הנסיעות / אמנון אטד
- אבן־בוחן ושמה מישל פולאק / גדעון קויץ
- דליקות באוקינוס הלא־שקט / שלמה שפיר
- בורסה וכלכלה; עכשיו; כל הארץ; בידור

מזג האויר

מעונן חלקית.
הטמפרטורות החזויות: ירושלים: 15־25; רמת־הגולן: 15־27; נהריה: 21־28; צפת: 14־24; חיפה: 21־30; טבריה: 21־32; נצרת: 18־28; עפולה: 18־30; שומרון: 18־27; תל־אביב: 20־29; לוד: 19־29; יריחו: 21־34; עזה: 20־28; באר־שבע: 16־30; אילת: 22־35.

רעיונות חדשים בפגישת פרס־שולץ מעוררים תקווה בוואשינגטון: הקיפאון המדיני יופשר

פגישה חסרת־תקדים בין פרס לשר החוץ של סין: המגעים בין המדינות יימשכו באמצעות השגרירים באו"ם ● סין בהודעה רשמית: הפגישה – לבקשת ישראל

מאת מרים מוקד, סופרת "דבר" בניו־יורק

ניו־יורק (מיוחד ל"דבר"). – הצעות חדשות האמורות לאפשר לממשלת ישראל להחליט בחיוב על קיום ועידה בין־לאומית, נדונו, לפי מקורות ישראליים, בפגישה שקיימו אתמול שמעון פרס וג'ורג' שולץ בניו־יורק. מקורות ישראליים ואמריקאיים סירבו לפרט, אולם אמרו רק, כי מתעוררת תקווה מחודשת, כי שולץ יצליח להביא לתזוזה בקפאון המדיני בביקורו באיזור במחצית הראשונה של אוקטובר.

שני שרי החוץ לא הגיעו להסכמה ביום לשאלת עיסקת הנשק האמריקאית עם סעודיה. שולץ ביקש מפרס, כי ישראל תחדל מהתנגדותה לעיסקה וכי תשכנע את השדולה הפרו־ישראלית בקונגרס לחדול ממאבק פעיל בעסקה. הוא אמר, כי אם תסורב העסקה ייגרם בכך נזק למערך פרו־אמריקאי ההולך ונוצר עתה באיזור המפרץ.

פרס ענה לו, כי אל לו לצפות שישראל תשנה את עמדתה היסודית נגד מכירת נשק אמריקאי מתוחכם למדינה המקיימת מצב של "מלחמה ברורה" עם ישראל.

נושא אחר שעלה בשיחות פרס שולץ היה מצב התעסוקה בתעשיות הבטחוניות בישראל אחרי ביטול פרוייקט ה"לביא". פרס אמר לאחר הפגישה, כי השניים דנו באפשרויות של סיוע אמריקאי בעניין זה וכי הוא מקווה, כי עד תום ביקורו בארה"ב יקבל מן הממשל תשובות בעניין זה.

פרס תאר בפני שולץ את פגישתו עם שר החוץ הסובייטי אדוארד שווארנדזה. והשניים היו תמימי־דעים בהערכתם את הפתיחות הסובייטית החדשה. לטענתם של אנשי המפלגה הישראלית קיבל שולץ באורח עקרוני את הרעיון של מעוד טיסות ליהודים מבריה"מ, שיאפשר הגעה לישראל וימנע נשירה.

פרס הסביר לשולץ, כי אין המדובר בטיסות ישירות ממוסקווה לתל־אביב, אלא בסידורים שימנעו נשירה. אולם דוברים אמריקאים אמרו, כי הממשל אינו תומך בכל צעד שימנע תנועה חופשית מן המהגרים מבריה"מ.

שולץ לסוריה: לגרש אבו־נידאל

ניו־יורק (עיט"–). שר החוץ האמריקאי ג'ורג' שולץ קרא אמש לסוריה לגרש את ארגון הטרור של אבו־נידאל מבקעת הלבנון ולשמור את הבטחון בכלל התקופה של בחירות. דברים אלה אמר שולץ בפגישה עם עמיתו הסורי, פארוק אל שרע, שנערכה בשולי עצרת האו"ם.

דובר משרד החוץ האמריקאי צ'ארלס רדמן שמסר על הפגישה אמר, כי שולץ בירך על החלטת סוריה לגרש את ארגונו של אבו־נידאל מדמשק, אך הדגיש, כי ארה"ב עדיין מודאגת נוכח הטרור. שולץ הצביע על הצורך לשמר את הבטחון בכלל התקופה של בחירות, ואמר, כי סוריה "יכולה לעשות יותר" בתחום זה וכי וואשינגטון מעודדת אותה לעשות כן. הוא גם הביע דאגה נוכח הסתקעות אנשי אבו ניזאל בבקעת הלבנון, בשטח שבשליטת סוריה.

שני השרים דנו גם בתהליך השלום במזה"ת, אך לא הצליחו להביא להתקרבות בין עמדותיהם.

ישראל־סין

חילוקי דעות בנושא תהליך השלום ציינו את הפגישה ההיסטורית הראשונה שהתקיימה אתמול בערב בניו־יורק בין שר־החוץ הישראלי לעמיתו הסיני.

שר־החוץ הסיני שואה צ'יאן גם לא השיב להצעתו של פרס, כי תכונן יחסים דיפלומאטיים עם ישראל. עם זאת ראו אתמול משקיפים ישראלים הישג חשוב בעובדה ששני השרים סיכמו על המשך מגעים שוטפים בין ישראל וסין באמצעות נציגי שתי המדינות באו"ם.

הכתבים הישראלים שהתלוו אל פמליית פרס בביקורה בבית המשלחת הסינית לאו"ם בניו־יורק התרשמו גם מאווירת החיוכים הלבבית שאיפיינה את קבלת הפנים שערכו הסינים לישראלים. אחרי הפגישה אמר פרס, כי עיקרה נסב על תהליך השלום, כי יש מרחקים בעמדות ישראל וסין אך יש קירבה ברצונן להגיע לשלום. הוא אמר, כי לפגישה היו היתרונות והחסרונות של פגישה ראשונה.

(המשך בעמ' 2)

פרס בפגישה עם שולץ, אתמול (צילום: אי־פי)

הליכוד למסע הסברה נגד ועידה בינ"ל

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של "דבר"

הליכוד פותח במסע הסברה נגד רעיון הוועידה הבין־לאומית. ההחלטה על כך קיבלו אמש שרי הליכוד שהתכנסו לישיבתם השבועית במעונו של ראש הממשלה בירושלים.

ההחלטה היא על רקע ביקורו הצפוי של שר החוץ של ארה"ב ג'ורג' שולץ בישראל. הוחלט לפתוח במערכת הסברה שנועדה להביא לידיעת הציבור את מה שהליכוד מגדיר "סכנות" הטמונות ברעיון, לאחר שהתברר לליכוד כי בניגוד להערכות מוקדמות, שר החוץ שולץ מתכוון להעלות את נושא הוועידה הבין־לאומית.

ראש הממשלה אמר בישיבה כי ביקורו הקצר של שולץ לא יאפשר דיון מעמיק בנושא. עם זאת, הוא הדגיש כי על הליכוד להיות מוכנים לכל נושא שיועלה בשיחות.

איש "כך" במועצת ק. ארבע – לתפקיד פיקודי בצה"ל

מאת אריאל בן־עמי, כתב "דבר"

רמי זית, סגן ראש מועצת קריית־ארבע מטעם "כך" מתגייס בקרוב לצה"ל לתפקיד פיקודי. רמי זית, הוא חוזר בתשובה בן קיבוץ חניתה ומשמש גם בראש החברה לפיתוח בקריית־ארבע. בבחירות האחרונות למועצת קריית־ארבע הוא נבחר מטעם סיעת "כך" לתפקיד סגן ראש המועצה.

עקב חילוקי־דעות פנימיים בין חברי סיעת "כך" החליט זית להתגייס לשירות קבע בצה"ל. זית הוא קצין במילואים בדרגת סרן. בתפקידו החדש בצה"ל הוא אמור לשמש בתפקיד פיקודי בחטיבת "גבעתי". ככל הנראה הוא אמור להתחיל בשירותו הצבאי כבר בחודש הבא.

לסופר "דבר" נודע, כי גורמים בצה"ל עושים לבירור גיוסו של רמי זית. בקריית־ארבע מסרו לסופר דבר כי רמי זית, יתפטר מתפקידו כסגן ראש המועצה, אך ימשיך לשמש כחבר־מועצה מטעם "כך". רמי זית סירב להגיב לשאלות סופר "דבר". גם דובר צה"ל סירב להגיב בנושא.

תבוטל הקידומת 2־0 לילדים שנולדו בחו"ל

מאת טובה צימוקי, סופרת "דבר" בירושלים

הקידומת המיוחדת הניתנת בתעודות הזהות הישראליות לילדים הנולדים בחו"ל תבוטל. באופן כזה לא ניתן יהיה לזהות ילדים מאומצים מבחו"ל. סיכום זה הושג אתמול בין היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש לבין הצוות הבכיר של משרד הפנים.

עיקר השינוי שיהיה מעתה ברישום ילדים שנולדו בחו"ל ובכללם ילדי בחו"ל יהיה בטשטוש הקידומות במספרי הזיהוי. סוכם, כי משרד הפנים ימשיך להנפיק תעודות זהות בעל קידומת 0־2 אלא שחלק מהן יינתנו גם בארץ.

כלה וחתן

פרס ישראל בזמר העברי לתשמ"ח יוענק לשושנה דמארי וסשה ארגוב (ראה עמוד 3)

מחיר המכוניות זול מהיום ב־3 אחוזים

מאת אריה אדר, סופר "דבר"

המכוניות יוזלו היום ב־600־3,000 שקל עם הורדת ההפקה מ־6 ל־3 אחוזים.

מחירי המכוניות עד 1,600 סמ"ק יירדו ב־600־1,000 שקל ואילו מחירי המכוניות הגדולות יותר יירדו ב־1,500־3,000 שקל.

הפחתת ההפקה היא חלק במדיניות משרד־האוצר להפחית את המיסוי במשק.

3 נערים מחדרה נפצעו קשה בתיגרה המונית

קרב סכינים וגרזינים בין שתי קבוצות

מאת יוסי ליבוביץ, סופר "דבר" בגליל המערבי

שלושה נערים מחדרה בגילאים 14־16 נפצעו אתמול בשעה 10 בלילה באורח קשה [illegible]

התיגרה פרצה בין קבוצת נערים ממדרשת "נועם" לבין קבוצת נערים משכונות רבות בחדרה. [illegible] שלושת הנערים שנפצעו הועברו לטיפול לבית החולים "הלל יפה" בחדרה. [illegible]

"דבר ספורט" לא מופיע היום

על־פי החלטת הנהלת האיגוד הארצי של עיתונאי ישראל, לא יסוקרו ביום ה' 1.10.87 כל אירועי הספורט בארץ ובעולם – בכל אמצעי התקשורת.

החלטה זאת נתקבלה בעקבות תקיפת העיתונאי צדוק יחזקאל ב"ידיעות־אחרונות" וצוות "מבט ספורט" בטלוויזיה, במגרש הכדורגל של בית"ר ירושלים בשבת האחרונה.

אי לכך, לא מופיע היום מוסף "דבר ספורט".

המערכת

האוצר ובנק ישראל יפעלו להוריד ריבית ולהגדיל נזילות

בנק לאומי משהה החלטתו ● בנק הפועלים לא מעלה הריבית

מאת אמנון אטד ומרדכי אבנימלך, סופרי "דבר" לענייני כלכלה

משרד האוצר ובנק ישראל החליטו אתמול על שורה של צעדים במטרה להגדיל את הנזילות במערכת הבנקאית, דבר שיאפשר את הורדת הריבית במשק.

הצעדים שהוחלט עליהם הם:

- בנק ישראל יקטין החודש את כמות המילווה קצר־המועד שהוא מוכר.
- במחצית הראשונה של החודש יצמצם משרד האוצר במידה ניכרת את הנפקת איגרות החוב הממשלתיות.
- פירעון פיקדונות הבנקים באוצר יוקדם מסוף החודש לתחילתו.

בסך הכל אמורים צעדים אלה להזרים לבנקים כ־250 מיליון שקלים ולהקטין בכך במידה ניכרת את גרעונות הנזילות שלהם. ההחלטה על צעדים אלה התקבלה בצוות שוק ההון בראשות סגן שר האוצר, עדי אמוראי.

בנוסף להחלטות המעשיות קראו אתמול חברי הצוות לבנקים המסחריים להימנע מהרחבת האשראי השקלי בהמשך אוקטובר. לדעתם, מהלך כזה יביא לאיזון במצב הנזילות של מערכת הבנקאית ולירידת שערי הריבית שרמתם אינה מוצדקת על פי מצב המשק.

בתגובה לצעדים עליהם החליטו האוצר ובנק ישראל החליט בנק לאומי להשהות את ההחלטה הקודמת, ולא יעלה את שיעור הריבית.

בנק הפועלים החליט עוד בשעות הבוקר אתמול לא להעלות את הריבית ובמקום זאת פנה לבנק ישראל לנקוט צעדים לשיפור הנזילות במערכת הבנקאית, כדי למנוע את הצורך להעלות ריבית.

גורם בכיר בבנק ישראל הדגיש, כי הצעדים עליהם הוחלט הם בבחינת סיוע למערכת הבנקאית שנקלעה באשמתה לגרעונות נזילות וכי עיקר האשמה היא על הבנקים עצמם. הבנקים היו צריכים לקרוא את המפה, לפיה גדל האשראי בקצב גדול בהרבה מגידול הפיקדונות החל בחודש יוני ולהימנע משיווק אגרסיבי של אשראי, ללא מקורות מימון.

בבנק לאומי דחו אתמול את הביקורת של בנק ישראל וציינו, כי בנק ישראל נתן לפני שבועיים אישור לתת אשראי כדי להצטרף להנפקת [illegible].

המעסיקים הפרטיים: לא נשלם שום תוספת ב־87

מאת רפי כנב, סופרו הכלכלי של "דבר"

[illegible]

בדיקת המעסיקים, אומרת לשכת התיאום, עולה כי בשנת 1986־87 עלה השכר הריאלי בענפי המשק העיסקי ב־11.1% ואילו במחצית הראשונה של 87 הוא גדל בכ־7% לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

[illegible] 1987 [illegible] 5.7% לעומת 1986 [illegible]

ישראל אשמה במות חנוך – טוענת המשפחה שתבעה ארונו

איפול על החקירה – סבירות גבוהה לרקע חבלני ● דגמן היה חייב כספים

ההורים: לא הודיעו לנו

הוריו ואחותו של חנוך דגמן (צילום: קלאודיו טטקוביץ)

מאת יוסי ליבוביץ, סופר "דבר" בגליל המערבי

צפת. החקירה המיוחדת של המשטרה לחקירת נסיבות רציחתו של החייל חנוך דגמן (27) מתמקדת כעת בשני כיוונים עיקריים: איסוף מידע מודיעיני והתחקות אחר גורמים, [illegible] 20 בספטמבר בשעה 4 אחה"צ [illegible]

מפקד המחוז הצפוני של המשטרה, ניצב לוי שאול, אמר אתמול כי קיימת סבירות גבוהה מאד לכך שמדובר בפיגוע חבלני.

המשטרה הטילה איפול מלא על החקירה ואף הזהירה מספר אנשים שהכירו את דגמן לבל יימסרו פרטים לעיתונות. [illegible]

(המשך בעמ' 2)

הבריחה מנפחא כנראה בסיוע פנימי בתמורה לשוחד כספי

צה"ל: בניגוד לדו"ח השב"ס – האסירים ברחו בלילה ולא בבוקר שלאחריו

מאת טלי ליפקין, הסופרת הצבאית של "דבר"

שלושת המחבלים שנמלטו מכלא נפחא ונתפסו אחרי חמישה ימים, ברחו כנראה בסיוע פנימי מתוך הכלא, של סוהרים ואסירים. הם השתמשו, ככל שנודע, באביזרי עזר [illegible] הבריחה בעזרת גורמים פנימיים זמן רב מראש, אולי בתמורה לשוחד כספי.

נודע, כי הסיבה בשלה לא דיווחו גורמי הצבא לגורמי שירות בתי הסוהר על לכידת שלושת הנמלטים נבעה מחשש כי היה שיתוף פעולה מתוך כותלי הכלא של עובדי המיתקן וכי הודעה על לכידתם במוקדם, תדלוף בתוך שירות בתי הסוהר ותאפשר למעורבים בפרשה לכסות על חלקם וכך לא יהיה אפשר להגיע לחקר האמת.

גורמים צבאיים בכירים מצביעים על משבר אמון חמור שנוצר בין הצבא לבין שירות בתי הסוהר על רקע נסיבות הבריחה של שלושת האסירים מכלא נפחא והדיווחים עליה, ולאור הישנות מקרים כאלה באחרונה. מתברר, כי למרות שבשב"ס דבקו בגירסה שהבריחה היתה בבוקר, כפי שנמסר לרשות הצבא כדי שיסייעו באיתורם, הרי שכל הסימנים הורו מיד על בריחה עוד בלילה, כך שנוצר פיגור של 12 שעות מהבריחה ועד תחילת החיפושים.

המהנדסים הטכנאים והאקדמאים מגבשים היום דרכי מאבק באוצר

[illegible]

רופאי בתי־החולים של קופ"ח יחליטו היום על המשך מאבקם

פרופ' דורון מביא מארה"ב 20 מיליון ד' תרומה

[illegible]

(המשך בעמ' 2)

המושבים והקיבוצים מתכננים שביתת שבת בשל סחבת הסיוע

[illegible]

هكذا من الاحيل

בישיבה הראשונה של מפלגת המרכז החדשה

רובינשטיין: אנו רואים במערך את הממשלה הבאה; ברמן: האחדות – שיתוק

מאת כתב „דבר" לענייני מפלגות

מפלגת המרכז החדשה קיימה אמש ישיבה ראשונה של הנהלתה. בהנהלה חברים 36 נציגים של שלושת הפלגים המרכיבים את המפלגה החדשה: תנועת שינוי, הליע, והפלג הליברלי בראשות יצחק ברמן.

מר ברמן אמר בישיבה שצריך לשים קץ לתופעה של ממשלת אחדות לאומית, שהיא ממשלת שיתוק, ואחת הדרכים לכך היא להילחם למען שינוי שיטת הבחירות בארץ.

יו"ר התנועה, אמנון רובינשטיין אמר אתמול שהוא איננו בטוח מהסקרים שאינם מתאימים למפלגה החדשה. „יש צורך אמיתי במפלגת מרכז ליברלית מול הבזיון של שקרי המפלגה הליברלית שבליכוד. אסור שיהיו לנו ציפיות גבוהות מדי, ועל כולנו לזכור שהציפיות הגבוהות שהולידו את ד"ש הביאו גם להורבנה.

רובינשטיין הוסיף, שלמרות חילוקי הדעות בנושאים הכלכליים ובכלכליים עם מפלגת העבודה, מפלגת המרכז רואה בליכוד, את הגוף שצריך להחליף את הממשלה הבאה בישראל.

רפסנג'אני לשגריר מערב־גרמניה בטהראן:

„צעד נבון" בפרשת חמאדי – יסייע לשחרור בן הערובה הגרמני בביירות

ניקוסיה (א.פ.) יו"ר הפרלמנט האיראני אמר אתמול בפגישה עם שגריר מערב גרמניה בטהראן, כי „צעד נבון נעשה" מצד שלטונות מערב גרמניה, בפרשת האחים חמאדי חוטפי מטוס ט.וו.א. העצורים על אדמתה, עשוי להביא לשחרורו של בן הערובה הגרמני בלבנון, כך דיווח רדיו טהרן.

יו"ר הפרלמנט האיראני האשמי רפסנג'אני לא פירט את טיבו של „הצעד הנבון", אליו התכוון. שגריר מערב גרמניה ארמין פרייטאג שיבח את יחסי טהרן־בון ואמר כי ממשלתו של האיראנים הוכיחה סייעה ללא תנאי בהצלת כלובו ובשחרורו של בן הערובה הגרמני בלבנון, מסר רדיו טהראן.

כזכור, שוחרר בלבנון בתחילת החודש המהנדס הגרמני אלפרד שמידט אשר הוחזק כשמונה חודשים בשבי המיליציות השיעיות הפרו־איראניות בביירות.

בידיעות שהתפרסמו כאז שחרורו של שמידט נמסר, כי סוריה ואיראן היו מעורבות בשחרורו של בן הערובה הגרמני. הדיווחים מסרו כמו כן, כי קונצרן „סימנס" שבו הועסק שמידט שילם כופר תמורת שחרורו. ב„סימנס" הכחישו את הידיעה.

רדיו טהראן דיווח, כי בתגובה לדברי השגריר המערב גרמני פרייטאג אמר יו"ר הפרלמנט האיראני רפסנג'אני, כי היתה זו מערב גרמניה אשר זכתה את הסירוב להסגרה ארה"ב להסגיר לידיה את האחים השיעים ח'מאדי חוטפי המטוס האמריקאי.

ישראל אשמה במות חנוך

(המשך מעמ' 1)

שנעשתה בגופה, שהיתה במצב של ריקבון מתקדם, התברר כי ככל הנראה נרצח דנכן ביום היעלמו, ב־20 בספטמבר, בשעות הערב. חוקרי הצוות המשטרתי המיוחד סבורים, כי נרצח ככל הנראה במקום כלשהו בין עכו, מקום מגוריו, לבין השדות של קיבוץ פארוד, שם נמצאה הגופה. האפשרות לפיה, נרצח דנכן בשדות הסמוכים לקיבוץ כפר־מסריק נשללה, משום שכוונת הרצח לא נמצאו כל סימני גרירה. הגופה הונחה בשדות בתוך מבנה להסתירה.

עם זאת המשטרה לא פוסלת כיווני חקירה אחרים.

„הסתבך בחובות כספים"

בינתיים נודע, כי חנוך דנכן הסתבך לאחרונה בחובות כספים כבדים. לדברי מכריו, התאכזב קשות כאשר בקשות הסיוע שהגיש לצה"ל לא נענו.

עוד נודע כי נציגי צה"ל ביקרו בביתו של חנוך לפני כמספר חודשים כדי להתרשם ממצבו הכספי. דנכן התרשם כי צה"ל יסייע לו, אולם לדברי מכריו סיוע כזה לא הגיע. דנכן קנה לפני חודש מוצרי חשמל אחרים ושילם בצ'קים דחויים. לפני כשבועיים חיפשו אותו בעלי העסק כדי לגבות ממנו צ'ק בסך 200 שקלים שחזר ללא כיסוי. דנכן לא היה באותה עת בביתו ושכניו ניסו להגיע עימם להסדר, אך ללא הצלחה. במקרה אחד נאלץ ללוות עשרה שקלים משכנו, כדי לחזור לבסיסו שברמת הגולן.

„ישראל אשמה"

„הרגשתי היא שישראל אשמה בכה שקרה לאחי. קשה לי להסביר לכה". כך אמרה אתמול רוז דנכן, אחותו של חנוך דנכן. רוז, יחד עם הוריו של חנוך, הנק ונלי, הגיעו ארצה שלשום בלילה מהולנד. אתמול בצהריים הגיעו בני המשפחה בלווית קציני צה"ל וקצינת העיר נהריה למלון „דן־כרמל" בעכו, שם פגשו את סגן־אלוף גיורא, מפקדו של חנוך, בגדוד ההנדסה הקרבית. לאחר מכן נסעו לדירתו של חנוך ברחוב ז'בוטינסקי בעכו. אביו של חנוך התקשה לשלוט ברגשותיו ובכה משך רוב הזמן. האם התקשתה להוציא מילה מפיה. אחותו רוז היתה היחידה שהסכימה לדבר.

„פיטר (חנוך בשמו ההולנדי) הגיע ארצה כדי לעבוד אך הוא התאהב באנשים כאן והחליט להישאר. אבי קיבל את צעדו כאשר החליט להתגייר ולהישאר כאן והבין אותו, אולם אמו לא היתה מרוצה מכך ולא השלימה עם גיורו. אנו משפחה גדולה, בת 10 נפשות ופיטר הוא הבן השלישי. הקשרים עימו נשמרו ולפני חודש ביקרו ההורים בארץ. פיטר לקח חופשה ובילה איתם".

לא ידענו שנעלם

רוז גילתה, כי בבקר עקרה כאשר נעדר חנוך מהרות הצבאי לא עודכנה בכך המשפחה. לדבריה, רק שלשום בצהריים צלצל נציג של צה"ל לבית המשפחה בהולנד וביקש מהאב לבוא לפגוש אותו בארץ. האב התעקש לדעת מדוע ואז הוסבר לו שעליו להגיע ביד הוא הבין שמשהו קרה לפיטר. לדברי האחות, מאז הגיעה המשפחה לארץ לא נפגשה עם כל קצין משטרה שעידכן אותה על נסיבות הרצח. „שמענו רק שהיה חולה, עמד לחזור לבסיס ואז נעלם".

בני המשפחה מתכוננים להחזיר את גופת חנוך דנכן להולנד ולקבור אותו בבית הקברות. ליד דירתו של חנוך התאספו אתמול שכנים רבים שניחמו את ההורים והביעו זעזוע מהמקרה.

רופאי בתי־החולים

(המשך מעמ' 1)

לילדים בצמוד ל„בילינסון".

המתהרים ב„פסק זמן" מודיעים, כי פרופ' זרון צריך להביא לדיון החלטה בהנהלת קופת חולים את עמדות הרופאים שסוכמו במשא ומתן. לעומת זאת, סבורים רופאים אחרים, כי בלי להציג חוקים לא תגיע הנהלת קופת חולים להבנה והסכם עם הרופאים על תנאי הפעלתם של חדרי ניתוח בשעות נוספות, ובצדרים בהחרפת העיצומים מיד לאחר יום כיפור.

לסופרת „דבר" נודע, כי גם בקרב חברי הנהלת קופת חולים אין אחידות דעים מוחלטת לגבי תביעות הרופאים. יש חברי הנהלה שמוכנים לאשר את התביעות ויש הטוענים, כי מחיר ההסכם הוא יקר ועלולות להיות לו השלכות שונות ומשום כך צריך להביא את הרופאים להיתור על תביעותיהם המסוימות.

העיצומים של הביוכימאים, המיקרוביולוגים ועובדי המעבדות, שהחלו אתמול בבתי חולים בתל אביב „איכילוב", „רוקח", היולדות בקריה „וולפסון" בחולון ובמחוזות של קופת חולים ומשרד הבריאות נבטלו בחלקם אך הנזק נגרם. על פי בקשת הנהלת המרכז הרפואי בתל אביב הוציא בית הדין האזורי לעבודה צו שהורה לעובדי „איכילוב", „רוקח" ויולדות בקריה לשוב לעבודה. השופט קבע, כי השביתה הוכרזה שלא כדין וביתור כמזאת אף אינה מוגנת כלל.

העובדים חזרו לעבודה בשלושת בתי החולים בתל אביב בשעה אחת בצהרים. מכל הניתוחים המתוכננים בראש בוצע אתמול ניתוח אחד בלבד ועוכב טיפול בחולים בגלל אי־ביצוע של הבדיקות הנחוצות.

מזכיר הסתדרות המיקרוביולוגים, הביוכימאים ועובדי מעבדות, אשר גולדשלגר מסר, כי היום יעבדו המעבדות בשלושת בתי החולים בתל אביב כרגיל, אבל: „אנחנו שומרים לעצמנו גם את הזכות להשבית מרכז רפואי בתל אביב בעיתוי שייראה לנו". עובדי המעבדות ימשיכו את שביתתם היום ב„וולפסון" במעבדות קופת חולים „ומגהוף" ויפו, בלשכת הבריאות המחוזית ובאוניברסיטת תל אביב. גולדשלגר ציין, כי עובדי המעבדות ב„אסותא" לא הצטרפו לשביתה לאחר שהנהלת בית החולים אישרה להם אתמול תוספת הודעית בסך 200 ש"ח. „אם לא תהיה היענות לתביעות שלנו נשבית בשבוע הבא לבסך 48 שעות את עבודת המעבדות בבתי החולים „בילינסון", „סרון" ותל השומר. לשכות הבריאות בפתח תקווה, רמת גן ובחוח פתח תקוה של קופת חולים" – אמר גולדשלגר.

הבוקר הוא נפגש עם שרת הבריאות שושנה ארבלי אלמוזלינו ואחר כך עם יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות חיים הברפלד.

יו"ר סיעת ר"צ בהסתדרות ח"כ רן כהן פנה אתמול למזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר לכנס לאלתר את הוועד הפועל של ההסתדרות לדיון על עיצומי הרופאים בבתי החולים של קופת חולים ולהזמין לישיבה זו גם את נציגי הרופאים ונציגי מרכז קופת חולים ולשמוע את טענותיהם.

עיריית ירושלים
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה
תשכ"ה 1965 (להלן: החוק)
בנ/87.656

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי בר רולינצקי בשם הגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה, (להלן הועדה) בקשה להתרת בנית קדות בגבס גוש 63 חלקה 170 ברחוב מאה שערים בירושלים והיינו בנית קדות בשותפים ובנית מרפסת ברוחב של 1.00 מטר בעל המדרכה בהתאם לפרפסות קיימות בבניינים הסמוכים.

את התנגדויות להתרת בנית קדות הנ"ל אפשר להגיש תוך 15 יום מתאריך הודעה זו לועדה המקומית לתכנון ולבניה ברחוב הלל מס' 23, ירושלים.

ניתן לעיין בתכנית המוצעת במשרדי הנ"ל בכל יום פרט ליום ו' בין השעות 1200־1400.

אברהם כחלה ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה

דבר DAVAR
מאוחד עם למרחב
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר מערכת מרדכי ברקאי
מנהל כללי אמנון ברעני
המו"ל – „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס דבר בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב רח' שינקין 45, ת.ד 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קווים)
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156 ,281860 ,298032
סניפים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאזיה קומה ג'
טלפון 242203, מ 94229
חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 642111־2־3, מ
33106

הביון בארה"ב עקב 50 שנה אחר סופרים שנחשדו כקומוניסטים או סוציאליסטים

מאת אמנון הנקבי, כתב „דבר" בארה"ב

וושינגטון (מיוחד ל„דבר"). – שני עיתונים אמריקאיים גילו אתמול כי האף.בי.אי וסוכנויות פדראליות אחרות בארה"ב ניהלו במשך חמישים שנה מעקב וחקירות על חייהם של גדולי הסופרים האמריקאים, שנחשדו בנטיות קומוניסטיות או סוציאליסטיות.

רוב הסופרים שעליהם נערכו המעקבים והחקירות הם בין המתים: ארנסט המינגווי, תיאודור דרייזר, ג'והן סטיינבק, ג'והן דוס פאסוס, פרל באק, תומאס וולף, קארל סאנדברג, וויליאם פוקנר וגרטרוד סטיין.

מקצת הסופרים ברשימה חיים עדיין: טרומן קפוטה, א.ל. דוקטורוב, נורמן מיילר והווארד פאסט. ברשימה אף מופיע שמה של הרכילאית ההוליוודית הותיקה הדה הופר, שאף היא נחשדה בנטיות אנטי־אמריקאיות.

העיתונים „ניו יורקר" ו„ביישן" מגלים, כי תיקים עבים של מאות מסמכים נצברו במשרדי האף.בי.אי על כל הסופרים האלה, בעיקר בימי כהונתו כראש האף.בי.אי של אדגר הובר. רק אחד מהמעקבים, ג'והן סטיינבק חש במעקב ואף כתב בשנת 1942 מכתב לשר המשפטים האמריקאי בו ביקש לשכנע את הובר להפסיק את המעקב.

לבטל מכסי המגן – קרא נסים בארה"ב

מאת אמנון אבר סופרו הכלכלי של „דבר" בירושלים

שר האוצר משה נסים יצא אתמול בקריאה לבטל את מכסי המגן המהווים לדבריו מיכשול בסחר בין־לאומי.

את הדברים השמיע שר האוצר בנאום שנשא בכינוס השנתי של קרן המטבע הבין־לאומית הנערך בוואשינגטון. לדברי נסים, התקדמות שהושגה בתחום זה בשנים האחרונות אינה משביעה רצון.

על המדיניות הכלכלית החדשה שהונהגה בישראל אמר נסים, כי התייצבות המשק איפשרה את הנחת היסודות לחידוש הצמיחה. לדבריו, קיימים אינדיקטורים ברורים לכך שהמשק הישראלי עבר את נקודת השפל וכי השנה צפוי גידול בתוצר. בין הסימנים המעודדים מנה נסים את העלייה בהשקעות בנכסים קבועים ואת הגידול בתפוקת התעשייה.

„יחד עם זאת", אמר עוד שר האוצר, „אנו ערים לכך שעל אף ההישגים אנחנו רק באמצע הדרך של תהליך הייצוב הכלכלי".

„מוצרי תבן" עיקלה נכסי מספר מושבים בעמק יזרעאל

מאת מאיר תדמור, סופר „דבר" לענייני כלכלה

מוצרי תבן, תאגיד השיווק של מוצרי תעשיות הקיבוצים של קיבוצי השומר הצעיר, עיקלה בימים אלה נכסים של כמה מושבים בעמק יזרעאל, להבטחת חובות ארגון הקניות.

המושבים שהיו ערבים לארגון הקניות של משקי הצפון, שנקלע לקשיים כספיים ושמנהלו ברמאיר הלווה לאחים הורביץ 4 מיליון דולר מכספו, כספים שלא הוחזרו בעקבות פשיטת הרגל של יריב אספקה, עומדים עתה חסרי אונים מול עיקולים שהוטלו בגין חובות הארגון למוצרי תבן.

בינתיים, על אף הבטחות שר החקלאות אריק נחמקין, טרם הופעלה מינהלת הסדר החובות של המושבים, אף כי כבר למעלה משבועיים חלפו מההודעה על כינונה והפעלתה.

כל עוד לא נקבעו הסדרי פריסת החובות והחזר החובות, חשופים המושבים בהיותם ערבים לארגון הקניות, לעיקולים ותביעות משפטיות.

אתמול שיגרו המושבים מברקים אל שר החקלאות בהם הם תובעים להפעיל לאלתר את הסדר, בהתאם על פי הצעות ועדת רביד־כהן.

ארבעה חיילי צד"ל נפצעו מהפגזות מחבלים

מאת שמעון וייס, סופר „דבר" בצפון

ארבעה חיילי צד"ל נפצעו אתמול באורח קל עד בינוני בתקריות מהפגזות מרגמות, שירו מחבלים לעבר מוצב של צד"ל על רכס עלי־טאהר ממערב לעיישיא בגזרה המרכזית של אזור הבטחון.

התקרית אירעה בשעות הבוקר כאשר פתחו המחבלים בירי מנשק קל לעבר המוצב ומיד לאחר מכן ירו מספר פגזי מרגמה, שאחדים מהם נפלו באזור המוצב וגרמו לפציעתם של ארבעת החיילים. הם פונו לבית החולים המרכזי בדרום לבנון במארג' עיון. כוחות צד"ל הגיבו באש לעבר מקורות הירי.

תיאטרון

פכים מוכרים ונוגעים

מאת מירי פז

תיאטרון באר־שבע מציג: „רק בימי ראשון" מאת: בוב לארבי; עברית: דן אלמגור; בימוי: גדי רול; תפאורה ותלבושות: אבי שבני; תאורה: גדי קופרמן; מוסיקה: אלדד לידור. משתתפים: מרק הכמן, הגר יורדן, עדית טפרהון, חנה ריבר, עמליה להבריך ורוברט הניג.

הרגע של המחזה הקטן הזה במשמעותו ובאנושיותו. הוא עוסק בחיי היום של זקנים בבית־אבות, והוי מצחיק, עצוב ומאיר, נוגע ללב. מעניין, לשם שינוי לצפות בהצגה שאינה עוסקת בשאלות קיומנו הגורליות – לא בפוליטיקה ולא בקיטובים חברתיים אלא בפכים קטנים המוכרים והנוגעים לכל אחד. המחזה מעניק הזדמנות נפלאה לשני שחקנים מצוינים מאוד להפגין את מלוא יכולתם. מרק הכמן עושה כאן את אחד מתפקידיו המרגשים ביותר, הגר ירדן, אחד השחקנים הטובים, שהתלבט עד בה בתפקידים משניים. עדית טפרהון בעלת הנוכחות המקסימה מגישה משחק רב גוונים ומלא הומור. חנה ריבר, רוברט הניג ועמליה להבריך משחקים במקצועיות בתפקידים קטנים.

ההצגה מתהדרת היטב. המוסיקה של אלדד לידור משרתת כיאות את האווירה הנוגה־מטמית של בית האבות. התפאורה של אבי שבני צנועה אך אפקטיבית מאוד.

ניתן היה לקצר כ־20 דקות מזמן ההצגה, אך גם „תיאטרון כהנהו" מבוצע היטב הוא הישג שתיאטרון באר־שבע יכול להתכבד בו.

רבין מתכוון „לעשות סדר" בתעשיה האווירית

ליבאי: הדברים לא נאמרו כלל • ההדלפה מהישיבה הסודית מגמתית וחסרת יסוד

מאת טובה צימוקי, סופרת „דבר" בכנסת

שר הבטחון יצחק רבין הודיע, כי בכוונתו „לעשות סדר" בתעשייה האווירית בזמן הקרוב.

בהופיעו בפני הוועדה לענייני בקורת המדינה סרבה בענין ה„לביא" אמר רבין, כי בכוונתו לאלץ את התעשייה האווירית לבצע את החלטת הממשלה לבטל את הפרוייקט.

יו"ר הוועדה פרופ' דוד ליבאי הודיע אתמול, כי דברים שהודלפו מישיבת הוועדה כאילו אמר שר הבטחון בעניין התעשייה האווירית לא נאמרו כלל בישיבה והם בגדר הדלפה מגמתית מכוונת וחסרת יסוד.

ליבאי הוסיף, כי מאחר שהוועדה החליטה, כי הישיבה עם שר הבטחון תהיה סודית ולא יפורסם ממנה דבר לא ניתן לפרסם את הדברים המדוייקים שאמר רבין. נודע, כי בישיבה היה רבין מלא ביקורת על התנהגות התעשייה האווירית במאבק האחרון. „צריך לעשות שם סדר וזאת אעשה בזמן הקרוב".

רבין הוסיף, כי הנהלת התעשייה האווירית תבצע במלואה את החלטת הממשלה על ה„לביא" „אם תרצה ואם לא". לדבריו לו היתה עולה בממשלה הצעה להמשיך את הפרוייקט ולהוסיף 200 מיליון דולר לתקציב, היה תומך בהצעה. לשאלת חברי הוועדה מדוע הוא מתנגד כיום לפרוייקט לפרות שב־1987 תמך בו, אמר רבין כי כשקוצץ תקציב הבטחון ב־1987 דובר על קצוץ לשנה ואולי לשנתיים והוא הבין שלאחר תקופה זו יחזור התקציב לרמתו הקודמת.

לדבריו, גם ארה"ב שנתה עמדתה באשר לייעוד כספי הסיוע והובהר כי הסיוע לא יגדל אף הכספים יוכלו לשרת מטרות שאינן קשורות בפרוייקט. רבין הוסיף, כי עמדת המנכ"ל היתה אף היא נגד ה„לביא".

500 פרוייקטים ישראליים בתערוכה בטולוז

פאריס. (מיוחד ל„דבר"). – ישראל מציגה בגן תערוכה עם חמש מאות פרוייקטים טכנולוגיים מתקדמים בתערוכה העולמית על טכנולוגיות ואנרגיות העתיד שנפתחה בעיר טולוז. בביתן הישראלי גם הצגה של הוועדה לאנרגיה אטומית ושל האגודה לקידום שיתוף הפעולה בין ישראל וצרפת.

אחד הפרוייקטים שעורר עניין רב הוא ליכוד פירות וירקות בעזרת אנרגיה אטומית.

שגריר ישראל עובדיה סופר, שחנך את הביתן הישראלי, התקבל על־ידי ראש העיר דומיניק בודיס וביקר ברגם ספינת החלל האירופית „הרמס" העומדת במרכז התצוגה. סופר ביקר גם במפעלי תעשיית החלל הצרפתית באיזור.

ביקורת ישראליים מסרו, כי צפוי שיתוף פעולה בין ישראל וצרפת בתחומים טכנולוגיים חדשים.

קצין שריון ראשי תא"ל יוסי בן־חנן:

הטנק עדיין המרכיב העיקרי בהכרעת שדה הקרב העתידי

מאת טלי ליפנר, הכתבת הצבאית של „דבר"

קצין שריון ראשי, תא"ל יוסי בן־חנן אמר בפגישה עם הכתבים הצבאיים לרגל פתיחת אירועי חודש חיל השריון, שלדבריו הוא הטנק הטוב ביותר בעולם לצרכי החיל, כי „המרכבה הוא הישג החשוב ביותר של התעשייה הבטחונית". „עם כל ההתפתחויות הטכנולוגיות, הטנק הוא המרכיב היסודי בהשגת ההכרעה בקרב היבשה עד שנת 2000 והלאה, וצה"ל לא יוכל לסיים מלחמה עם מרכיב האש בלבד, אלא יהיה צורך בכושר התימרון שיכול לתת הטנק".

אירועי חודש חיל השריון נפתחו אתמול ברמת הגולן בתחרות כשירות שהשתתפו בה נציגי כל יחידות החיל ושעסקו בהפגנת מיומנויות בהפעלת טנקים מפירוק והרכבה של רכיבי הטנק ועד ירי.

השנה יעמוד חודש חיל השריון בסימן הגורם האנושי של החיל. הכוונה להתמקד בלמעלה מ־5000 פצועי חיל השריון ובאנשים העושים את החיל בכל שירותיו. תא"ל בן־חנן סיפר, כי חל שיפור בנכונות לחתום לקבע של קצינים בדרגות סרן־רס"ן בחיל בזמן שלפני שנה היה המצב בשפל.

השנה גם ייצאו ללימודים אקדמיים 22 קצינים במסגרת תכנית „תלפיות פיקוד" שעיקרה הענקת לימודים אקדמיים בפתח התחייבות לחתימה קדימה, אלא על חשבון שנות שירות שכבר מולאו מתפקיד מ"פ. לקראת סוף החודש יונפקו ויוענקו סיכות שריון יחודיות, עם מגן דוד בראש הטנק שבסיכה, לכל הטנקיסטים המשמשים בחיל 30 חודשים ויותר.

מטרת החידוש הזה לייחד את „הטנקיסטים האמיתיים", בעלי הוותק במקצוע של שנתיים וחצי ומעלה. עוד באירועי יום החיל 14 טנקים שיוצבו מראשית חג הסוכות בכיכר מלכי ישראל בתל־אביב, העיר המאמצת, ועצרות רחבות היקף בלטרון.

לאחר היעדרם מהטקס השנתי המסורתי:

הרצוג יפגוש את החברים הדתיים במועצת י־ם – בנפרד

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

נשיא המדינה חיים הרצוג החליט לקבל ביום ראשון את החברים הדתיים של מועצת עיריית ירושלים שסרבו להופיע יחד עם חבריהם במועצה בפגישה השנתית המסורתית עם הנשיא שהתקיימה בתחילת השבוע.

מידי שנה באים חברי מועצת עיריית ירושלים יחד עם ראש העיר לברך את הנשיא לרגל השנה החדשה. השנה החליטו עשרת חברי הסיעות הדתיות במועצה להחרים את האירוע משום שלא רצו להופיע עם טדי קולק, במחאה על עמדתו בפרשת הקרנת הסרטים בלילות שבת בירושלים.

החברים הדתיים ביקשו מועד נפרד להיפגש עם הנשיא ואתמול הם קיבלו הודעה, כי הם מוזמנים לפגישה עם הנשיא הרצוג ביום ראשון לאחר יום הכיפורים.

חמשת הארגונים הדתיים בארה"ב יצאו בקריאה משותפת להפסקת הקרנות הסרטים בשבתות בירושלים.

על הקריאה שנתקבלה אמש במשרדי מרכז אגודת ישראל בירושלים חתומים ארגוני אגודת ישראל בארה"ב, המועצה הלאומית של ישראל הצעיר, הסתדרות הרבנים בארה"ב, הרבנים הדתיים ואגוד הקהילות היהודיות הדתיות בארה"ב.

בקריאתם מציינים ראשי הארגונים שהאווירה המיוחדת ששררה כבר זמן רב בירושלים עשתה אותה למוקד ומרכז של החיים הדתיים והלימודים של העולם היהודי. ראשי הארגונים הודיעו, כי לא יתכן לפגוע בסטטוס־קוו בעיר. עם זאת הם הביעו התנגדות מוחלטת למעשי אלימות ופעולות בלתי חוקיות של קבוצה קטנה הפועלת בנגוד להלכה.

שליש מכבאי תחנות הגליל המערבי – חסרי הכשרה בסיסית

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

שליש מכוח האדם המאייש את תחנות כיבוי האש באיזור הגליל המערבי אינו מאומן כלל, כיוון שלא עבר הכשרה בסיסית למתנדבים בשריפות משום שבבית הספר לכבאות לא נפתחו בחודשים האחרונים קורס לכבאות.

ראש שירותי הכבאות בגליל המערבי יוסי בן עזרא אומר כי גם בחודשים הקרובים אין סיכוי שייפתח קורס לכבאות אלא רק במהלך השנה הבאה. לפיכך 17 כבאים מתוך 47 שהתקבלו לעבודה לפני מספר חודשים אינם מסוגלים לעבוד במשמרות אלא אך ורק בעזרת הדרכה וסיוע של כבאים ותיקים.

למרות זאת, טוען ראש שירותי הכיבוי, מדובר בכבאים צעירים אחרי שירותם הצבאי בעלי מוטיבציה גבוהה. בן עזרא גילה עוד כי חמש התחנות הכיבוי בגליל המערבי משתמשים בציוד מיושן ושלוש מתוך שמונה מכוניות הכיבוי הן בנות 30 שנה וקשה לסמוך עליהם בשעת הצורך.

מגעים למכירת „בואינג" ו„אסטרה" ללסוטו, לדרום אפריקה ולאוסטרליה

מאת אריה אגוזי, סופר „דבר"

חוזה בדבר שיפוצו של מטוס „בואינג 707" המוסב לצורך הובלת נוסעים ומטען גם בזמן (קומבי) עשוי להיחתם בקרוב עם לסוטו, בעקבות ביקורו של שר התחבורה והתקשורת של מדינה זו, הקולונל מוקנטסר בישראל השבוע. כך נודע לסופר „דבר".

שווי העיסקה עשוי להגיע ל־2 מיליון דולר. לסוטו רוצה גם, שהתעשייה האווירית תתחזק את המטוס ותכשיר במשך הזמן צוות מקומי לצורך זה, כל זאת תמורת תשלום נוסף.

לסוטו היא מדינה בליבה של דרום־אפריקה הנשלטת כיום על־ידי כת צבאית, שעלתה לשלטון לפני חצי שנה.

במקביל נמסר אתמול על סיכום העיסקה בדבר מכירת מטוס־מנהלים בדגם „אסטרה" לחברת־מיכרות דרום־אפריקאית במחיר של 5.5 מיליון דולר. תמורת המטוס תשולם במזומן. המו"מ עם חברה אוסטרלית, השוקלת רכישת שני מטוסי „אסטרה", עדיין לא הסתיים. נציגי [illegible]

„רשנים" השקיעה 1.5 מיליון דולר במניעת מפגעים אקולוגיים

יוסף מיכלסקי, סופר „דבר"

חברת „רשנים וחומרים כימיים" בחיפה השקיעה 1.5 מיליון דולר בשיפורים למניעת מפגעים אקולוגיים, והבטיחה בשטחי המפעל הזרימים לנחל קישון ולנחל ציפורי.

השקעה זו משתלבת בתוכנית אב בתחום האקולוגיה של המפעל שמימושה התחיל בשנת 1983 ואשר תושלם בסתיו 1988. בשבועות הקרובים יופעל החלק הראשון של התוכנית, הכולל מערכת מרכזית סגורה לטיפול ומיחזור מים, וניצול המשקעים לשימוש חוזר.

המערכת החדשה לאיסוף, טיפול וניקוז השפכים, מתבצעת בתאום עם משרד הבריאות, היחידה לאיכות הסביבה ונציבות המים.

החברה השקיעה גם בשיפורים בתחום האקולוגיה במתקן החדש לתחמוצת חנקתית, שהושלם לאחרונה במפעל: בעוד שתפוקתו של המתקן החדש היא פי 3 מתפוקת המתקן הישן, פליטת תחמוצת החנקן ממנו היא 10 אחוזים בלבד מזו של המתקן הקודם.

סופר: להיפן – אישיות בלתי־רצויה בישראל

מאת גדעון קוץ, סופר „דבר" בצרפת

פאריס. (מיוחד ל„דבר"). – שגריר ישראל בצרפת עובדיה סופר הודיע אתמול רשמית, כי ישראל רואה במנהיג „החזית הלאומית הצרפתית" ז'אן מרי לה־פן „אישיות בלתי רצויה" בתחומה.

„ישראל אינה מעוניינת בביקור של לה־פן", אמר סופר ברדיו הצרפתי, „ושום אישיות ישראלית רשמית לא תיפגש אתו אם יחליט לבוא למרות הכל".

רעיונות

(המשך מעמ' 1)

פרס סיפר, כי אמר לעמיתו הסיני שכבר ב־1960 ניסה בן־גוריון לשכנע את הנשיא קנדי שארה"ב תכונן יחסים עם סין. הוא אמר שהעם הישראלי רואה בסין את אחד הניסיונות האנושיים הגדולים ומתעניין בה. פרס אמר לעמיתו הסיני כי יחסים דיפלומאטיים אינם פרס על צעד זה או אחר אלא צינור להחלפת דעות ולמגעים.

בתום הפגישה אמר דובר המשלחת הסינית באו"ם כי סין מצדדת בהשתתפות אש"ף כנציג העם הפלשתיני בוועידה הבין־לאומית שתתקיים בחסות האו"ם כדי להביא להסדר מקיף וצודק במזרח התיכון.

הועדה המקומית לתכנון ובניה מרחב רמת־השרון

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה 1965 תשכ"ה שהוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת השרון בגוש 6614 חלק מחלקות 24, 25, 26, 27, 28, 29, 15, 16, 17, 279, 281.

בבקשה־רצועת הבכר הירוק, המסומנת כאזור שטח ציבורי פתוח, חקלאי ע"פ ת.ב.ע. 210 א. בקשה למתן אישור לשימוש חורג בקרקע לתקופה של עד 5 שנים.

מהות הבקשה: שימוש בשטח כדלהלן:

חלקה	יעוד	שטח בערך	שימוש מבוקש
חלק מחלקה 24	ש.צ.פ.	175 מ"ר	לדרך
25	ש.צ.פ.	1100 מ"ר	לדרך
26	-	700 מ"ר	לדרך
27	-	700 מ"ר	לדרך
28	-	700 מ"ר	לדרך
28	חקלאי	300 מ"ר	לדרך
29	ש.צ.פ.	450 מ"ר	לדרך
16	ש.צ.פ.	2100 מ"ר	לדרך
15	ש.צ.פ.	3400 מ"ר	לדרך
17	ש.צ.פ.	600 מ"ר	לדרך
281	ש.צ.פ.	4100 מ"ר	לדרך
279	ש.צ.פ.	100 מ"ר	לדרך

כל מי שיש לו התנגדות למתן אישור כנ"ל, במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ובניה מרחב רמת השרון, את התנגדותו המבוססת ולציין את כתובתו המדוייקת, ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

משה זריהן
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ובניה מרחב
רמת השרון

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי משגב
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון, החליטה לאשר שר הפנים, לאשר שינוי תכנית מפורטת הנקראת: תוכנית מפורטת מס' 5662 שינוי לתכנית מפורטת מס' 4595 ומס' 5168 – קבוץ פלך שהודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3420 מיום כ"א בטבת התשמ"ז (22.1.87) עמוד 540 ואלה הם השטחים הכלולים בתוכנית:

חלקי גושים: 18904, 18906, 18907, 18937. עיקרי מטרת שינוי התוכנית: תיחום שטח הפיתוח של הקיבוץ והסדרי הבניה בו.

השינוי האמור בצורה שבו הועדה המחוזית אישרה אותו ביחד עם תשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה משגב שבמועצה האזורית משגב וכל המעוניין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

עמרם קלעג'י
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה – צפון

ט' באלול התשמ"ז
3.9.1987

ניתנת בזה הודעה כי שעור הריבית על אגרות החוב הדולריות מסדרה 1 שהונפקו על פי תשקיף מיום ה־20.8.80 בתקופת הריבית המתחילה ביום 1.10.87 ומסתיימת ביום 31.3.88 יהיה שלושה ואחד עשר חלקי ששה עשר אחוז ($3^{11}/_{16}$%).

שעור ריבית זה מבוסס על ריבית של שבעה וחמישה חלקי ששה עשר אחוז ($7^{5}/_{16}$%) על בסיס שנתי.

שעור ריבית זה נקבע ע"י חברה לנאמנות של בנק דיסקונט לישראל כנאמר בתשקיף.

בכבוד רב
רים תעשיות בע"מ

יחד עם המשפחה
אנו אבלים על מותו של חברנו
הרשקוביץ פרדריך ז"ל
עובד הבנק בגמלאות
בנק הפועלים בע"מ
סניף כרמיאל
ההנהלה, העובדים והגמלאים

ליהודה גרין ובני ביתו
תנחומים ורגשי השתתפות במות הרעיה
שלהבת
בית בברי

צביה זריהן והוריה ברמב"ם (צילום: ליהוא מן)

טיפול בתא לחץ החזיר להכרה מלאה יולדת שהפכה ל„צמח"

אישה, שהפכה לצמח בעקבות הרדמה בלידה, התעוררה להכרה מלאה, לאחר טיפול בתא־לחץ במרכז לרפואה ימית של חיל־הים. זו פעם ראשונה בהיסטוריה הרפואית שמצליחים לעורר חולה במצב של צמח 40 שעות לאחר האירוע המוחי, בלא שנגרם כל נזק למוח.

המקרה, המתפרסם בגליונו החדש של „במחנה", היה בראש־השנה. בערב החג הובהלה צביה זריהן, שהיתה בחודש התשיעי להריונה, לבית־החולים „וולפסון" בחולון, ושם ילדה בת בניתוח קיסרי. צביה לא התעוררה מהניתוח, והידרדרה במהירות למצב של „קומה" – תרדמה עמוקה, עם סימנים לפגיעה מוחית. הסיבה לכך היתה בועיות אוויר שחדרו לכלי־הדם במהלך הניתוח, וחסמו את אחד העורקים במוח.

ד"ר משה אדלר, ראש מחלקת ההתאוששות בבית־החולים, זכר מקרה דומה שאירע לפני 11 שנים, שבו טופלה היולדת בעזרת „תא־לחץ" במרכז לרפואה ימית של חיל־הים. בתא זה, המשמש לטיפול בתאונות צלילה, מוחדרת לכלי הדם בצורה גדולה של חמצן, בלחץ גבוה, והם מקטינים את ניפוחה של הבועית החוסמת ומגדילים את מסיסותה בדם.

אדלר מיהר להתקשר לד"ר יהודה מלמד, מפקד המרכז לרפואה ימית. בא' דראש השנה, 40 שעות לאחר הניתוח, הועברה צביה למרכז והיא הוכנסה מיד לתא־לחץ, והרופאים החלו מיד בטיפול חריף – לחץ של 6 אטמוספירות במשך 6 שעות.

לאחר הטיפול הראשון החלה צביה להגיב לכאב. שני טיפולים נוספים הביאו להתעוררותה המלאה, במחלקת היולדות של בית־החולים „רמב"ם". היא חזרה להכרה מלאה, מבלי שנותר כל נזק מוחי או נזק נוירולוגי אחר. זיכרונה עד לרגע הניתוח – מושלם.

צביה התעוררה בשבת בבוקר ומצאה עצמה, להפתעתה, ב„רמב"ם". רק לאחר יומיים סיפרו לה הרופאים עד כמה חמור היה מצבה, ומה הנס שאירע לה. ביום שני השבוע, כשהוא במיטתה, מוקפת בני משפחה וידידים, אמרה צביה: „עד עכשיו הכל נראה לי כמו חלום. אני ממש לא מאמינה שזה קרה לי. זה נגמר. כיף לחיות".

המרכז לרפואה ימית הוקם ב־1982 במכון הלאומי לטיפולים קליניים בתא־לחץ, כך שהוא עומד למעשה לרשות כל אזרח הזקוק לטיפול. 85 אחוז משעות הטיפול במכון – 800 שעות בשנה – הן אזרחיות. משרד הבריאות מממן את הטיפולים חלק מהמטופלים הנעשים במכון.

בדיקה לאיתור איידס יממה אחרי ההדבקה – בקרוב בישראל

(ע). – בדיקה חדשה לאיתור ישיר ומהיר של נגיפי האיידס, מייד לאחר ההדבקה, במעבדות ... ביום בעולם ... רפואיים בעולם ובישראל.

על כך מסר מנהל מעבדת האיידס בבית־החולים איכילוב בתל־אביב ד"ר אברהם הסנר בערב ראיונות שהתקיימו שלשום בחוף השרון.

ד"ר הסנר ציין, כי עד כה הבדיקות לגילוי נוגדני איידס שבוצעו זמן קצר לאחר ההדבקה, לא זיהו את הנגיף ולא באו לידי ביטוי בתוצאות הבדיקה. הדבר גרם לקשיים באיתור חולים שאכן נדבקו, מאחר שאותם חולים סברו שעקב תוצאות הבדיקה השלילית, לא נדבקו במחלה. הסכנה היא, כי אותם חולים עלולים להדביק בתקופה זו אנשים אחרים במחלה, מבלי לדעת, כי אכן הם נושאי נוגדנים.

הבדיקות, הקיימות היום, מסוגלות לגלות נוגדנים לוירוס, רק לאחר שבועיים עד שלושה שבועות לאחר ההדבקה. הבדיקה החדשה, ציין ד"ר הסנר, מגלה את הנגיף באופן ישיר, יום לאחר ההדבקה.

ד"ר הסנר אמר, כי במרפאת האיידס בבית־החולים „איכילוב" בתל־אביב נבדקים מדי שבוע כ־70 איש, לעומת 15 בשבוע בתקופה שבה ... נמתחה לפני שנה.

גם האוכלוסיה הנבדקת השתנתה. היום מדובר באוכלוסיה מעורבת, לעומת אוכלוסיה הומוסקסואלית בעבר.

באיזור תל אביב ישנם היום 15 חולי איידס. חלקם חולים במחלה וחלקם נושאי נוגדנים. עוד גילה ד"ר הסנר, כי באיכילוב משתמשים היום בתרופה שפותחה בישראל על ידי מכון וייצמן „אקטיב ליפיד 721", אך מנסיון רפואי וקליני בחולי איידס באיכילוב, מצאו הרופאים כי זוהי אינה תרופה לריפוי המחלה, אלא היא מונעת הדבקה של תאים בריאים בנגיף האיידס.

בבית החולים איכילוב, ציין הרופא, לא נוהגים לתת אישורים על תוצאות הבדיקות, בהתאם לבקשת הנבדקים, מתוך חשש שבעתיד, אם יידבק האיש באיידס, ימצא האישור בידו לבצע בדיקה מחודשת.

נשים מודאגות, המבקשות מבעליהן אישור בכתב כי אינם נושאי נוגדנים, מוזמנות למרפאה לקבל את התוצאה בע"פ.

כתובת „לשר האו..." על קנקן ענק מימי המקרא בי־ם

מאת סופר „דבר" בירושלים

כתובת עברית, „לשר האו..." המתנוססת על קנקן ענק שנמצא בחפירות העופל שבהר הבית, הנערכות על ידי צוות ארכיאולוגים מן האוניברסיטה העברית בירושלים, מחזקת את ההשערה שבעופל שכן הרובע המלכותי של ירושלים בתקופת המקרא.

מי היה „שר האו..." האם שר האופים או אולי שר האוצר? הארכיאולוגית אילת מזר, נכדתו של פרופ' בנימין מזר, העומדת בראש משלחת החפירות ביחד עם סבה, מקווה כי תשובה לשאלה זו ולשאלות רבות אחרות על הרובע המלכותי של ירושלים מתקופת המקרא מהמאה ה־9 לפנה"ס – זמן מלכות יהודה – עד לחורבן הבית הראשון, על ידי הבבלים, יתקבלו בעונות החפירות הבאות באתר.

חפירות העופל נערכות בסיוע הקרן לירושלים ואגף העתיקות של משרד החינוך והתרבות.

הקנקן הענק עליו נמצאה הכתובת גובהו 1.20 מטר ורוחבו 80 ס"מ והוא אחד מתוך תריסר קנקנים בגודל דומה שנמצאו בבניין ממלכתי מבוצר לשער הכניסה לעיר.

קנקני האגירה מן המאה ה־8 לפנה"ס כשכמותם לא נתגלו עד כה בירושלים נמצאו בקומת הקרקע של הבניין הממלכתי. הכתובת נתגלתה לאחר עבודת חפירות מדוקדקת.

משלחת מישראל תצא לוועידה מוסלמית בינלאומית במכה

מאת מחמוד חלילה, סופר „דבר"

משלחת של מוסלמים ישראליים אמורה לנסוע למכה שבסעודיה בעת הקרובה כדי להשתתף בוועידה הבינלאומית של המוסלמים בעולם.

המשלחת מונה חמישה אנשים, ביניהם שני אנשי דת, שני ראשי רשויות ונציג של הוועדה המוסלמית הכללית בישראל. המשלחת מונה לאחר דיון ... הסעודית וממשלת ישראל. מחמוד זידאן, מזכיר הוועדה המוסלמית הכללית, יזם את הפנייה לאפשר את יציאתה של המשלחת הישראלית. ... אלדין אל עלמי יו"ר המועצה המוסלמית העליונה במזרח ירושלים ולעבד אל רחים ... של הוועדה המוסלמית העולמית במזרח ירושלים.

זידאן ביקש מהשניים שיפעילו לחץ על בעלת הוועידה ועל השלטונות הסעודיים, כדי לאפשר למשלחת מוסלמית מישראל לקחת חלק בוועידה הרוחנית והפולחנית. זידאן ציין, שהמוסלמים בישראל רואים את עצמם חלק בלתי נפרד מן העולם המוסלמי ויש להם זיקה ושייכות אמיתית לאומה האיסלאמית.

שביתה במועצות הדרוזיות במחאה על סחבת בסיוע

„שרי הממשלה הבטיחו רבות אך לא עשו דבר למימושן"

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

עשר המועצות המקומיות הדרוזיות משביתות, החל מהבוקר למשך יומיים את כל השירותים המוניציפליים ביישובים במחאה על הסחבת והנזקים ... בכל הנוגע ליישום תוכנית הממשלה בנושא שוויון מעמדם לשאר הישובים.

בישיבה שנערכה אתמול בעכו בהשתתפות תשעה מתוך עשרת ראשי הישובים הדרוזים, יצאו בחריפות רבה נגד שרי הממשלה אשר הבטיחו הבטחות ולא עשו דבר. ראש המועצה המקומית בגליס סאלח שריף, האחראי על המעקב ליישום תוכנית הממשלה אומר, כי לכל ההבטחות שניתנו לפני שנה וחודשים אין כיסוי.

„אפילו את הגרעונות הכספיים לא כיסו לנו. בעצם לא העבירו אף אגורה שחוקה. משרד הפנים עוקב בלפינו בצורה איומה ואיננו רואים כל זיק של תקווה". טען שריף, כי במשך חצי השנה האחרונה המועצות הדרוזיות קיבלו קשיים על שכירן ובעת אין הם מסוגלים לשלם את משכורות העובדים. הדובר הוסיף, כי לאחר חג הסוכות ינקטו המועצות הדרוזיות בצעדים חריפים יותר אם לא תורגש התקדמות ממשית בביצוע תוכנית השוויון של הממשלה.

ח"כ צ'רלי ביטון לא הופיע לחקירה על המפגש

ח"כ שילנסקי: ידי הח"כים הנפגשים עם אש"ף מגואלות בדם הנרצחים

מאת טובה צימוקי, סופרת „דבר" בכנסת

ח"כ צ'רלי ביטון סירב להופיע לחקירת המשטרה בקשר למפגש שלו עם יאסר ערפאת. לטענתו, הסביר ח"כ מתי פלד מהרשימה המתקדמת לשלום לבוא לשיחה אותה הגדיר „לא רשמית" – עם חוקרי המשטרה, כך נודע אתמול בוועדת הפנים של הכנסת שנועדה לבקשתו של ח"כ אברהם ורדיגר במהירה.

ח"כ ורדיגר טען, כי המשטרה אינה מזדרזת לזמן לחקירות ח"כים ואישי ציבור הנפגשים עם אנשי אש"ף.

הוועדה שמעה דיווח מתנ"צ זכריה בנאי, עוזר ראש אגף חקירות שטען, כי החקירה מתקיימת אם כי מסתתרים מאחורי הסיבות האינם משתפים פעולה. לדבריו, כל נושא חקירת ח"כים בנושא זה נתונה להכרעתו של היועץ המשפטי לממשלה, האם יגיש כתבי אישום נגד ח"כים ויסיר חסינותם או לא.

יו"ר הוועדה, ח"כ דב שילנסקי טען כי בעיניו מגעים עם אש"ף הם בגדר בגידה וצריך להעמיד לדין כל מי שנועד עם אנשי אש"ף ללא אבחנה בין מי שח"כ ובין מי שאינו ח"כ. לדבריו, ידי ח"כים שנפגשו עם ערפאת מגואלות בדם הנרצחים.

חברי הכנסת עוזיה עלי (ליכוד) ואהרון נחמיאס (מערך) סבורים, כי הראשונים שצריכים לכבד את החוק הם ח"כים הצריכים לשמש מופת לציבור כולו. חברי הכנסת מרדכי וירשובסקי (ר"צ) ואמנון רובינשטיין (שינוי) מבחינים בין ח"כים הרשאים לבצע פעולות במסגרת תפקודם ובין אזרחים המפירים חוק.

שושנה דמארי וסשה ארגוב – חתני פרס ישראל לזמר העברי תשמ"ח

(ע). – הזמרת שושנה דמארי והמלחין משה ארגוב נקבעו על ידי משרד החינוך והתרבות כחתני פרס ישראל לזמר העברי בשנת ה־40 למדינה. סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות, יצחק נבון, הודיע היום לשושנה דמארי על זכייתה בפרס ואמר לה כי בעיני רבים היא „מלכת השיר". בהודעתו לסשה ארגוב על הזכיה אמר השר ששיריו מלווים את המדינה בכל שנותיה ונוגעים ללבם של צעירים ומבוגרים.

על הענקת הפרס המליצה ועדת שופטים מיוחדת שכללה את גיל אלדמע (יו"ר), נעמי שמר ואריה לבנון, והשתתף בה גם הממונה על פרסי ישראל במשרד, ד"ר דב גולדברגר. ההמלצה נתקבלה בדעה פה אחד ואושרה, בהתאם לתקנון, על ידי השר נבון.

חבר השופטים קבע כי שושנה דמארי מלווה בקולה את תולדותנו מאז ימי המדינה שבדרך. בעזרת יוצרים כרילנסקי, אלהרמן, אורלנד, חפר, זעירא, ארגמן וחברי הצליחה דמארי לשלב בזמרה מזרח עם מערב, מסורתי עם מודרני, בקולה החם והעמוק ובאישיותה הדרמאטית הציורית.

שושנה דמארי עלתה מתימן עם הוריה כאשר היתה בת שנה. משפחתה התיישבה בראשון־לציון. היא החלה להופיע עם אמה, שהיתה זמרת ומקוננת מקצועית. בגיל 13 הצטרפה ללימודי משחק ושירה בהנהלת שלמה בוסמי שלימים היה לבעלה. בגיל 15 הופיעה לראשונה כזמרת ברדיו המנדטורי „קול ירושלים". בגיל 17 הגישה הופעת יחיד ב„אוהל שם". כאשר יותר היתה בין מייסדי הקברט הכאברטי „לי לה לו". שיריה היו לקלאסיקה ישראלית מיד עם הופעתם. דמארי הופיעה באופרטה „שולמית" וכן בהצגה „כינור הזהב" ובסרטים „גבעה 24 אינה עונה" ו„בארץ מולדת".

על משה ארגוב אמרו השופטים: סשה ארגוב העשיר את הזמר העברי במשך יותר מיובל שנים. המופיעים ציינו כי הוא אמן בעל חותם אישי שאין לטעות בו ובן את היותו פורה ופעיל עד היום.

סשה (אלכסנדר) ארגוב נולד במוסקווה בשנת 1914 ועלה ארצה בשנת 1934. בראשית דרכו המוסיקאלית כתב מוסיקה לקיבוצים. ארגוב כתב גם בחומר ראשון בארץ – ה„ביצר הנבלים". במלחמת השחרור החל לעבוד על להקות צבאיות כגון ה„צ'יזבטרון" ולהקת הנח"ל וכן כתב מוסיקה ללהקות אחרות, בהן „בצל ירוק", „התרנגולים" ועוד. במשך שנים היה שותף לזמר של נתן אלתרמן. סשה ארגוב כתב כ־1000 שירים. בתחילת שנות השישים התחיל לכתוב לתיאטראות הישראליים. הוא כתב מוסיקה לכ־30 הצגות כולל מחזות זמר כמו „שלמה המלך ושלמי הסנדלר", „אסתר המלכה" ומחזות זמר לילדים כ„דוקטור דוליטל" ועוד. כמו כן כתב מוסיקה לשמונה סרטים.

פרס ישראל לזמר העברי תשמ"ח, שנת ה־40 למדינה, יוענק לשושנה דמארי ולסשה ארגוב על ידי ראשי המדינה בטקס ממלכתי, שיתקיים ביום העצמאות בירושלים.

שתי מכוניות תופת במאדריד – ביום הראשון למשפט המחתרת הבאסקית

מאדריד, (עיר רויטר).- שתי מכוניות תופת התפוצצו אתמול במרכז מאדריד בעת שנפתח שם משפט נגד אנשי מחתרת באסקית. עדי ראייה מסרו, כי לא היו נפגעים.

שני המטענים התפוצצו ליד בית־המשפט בו הועמדו לדין שמונה מאנשי המחתרת הבאסקית. הפיצוצים נשמעו היטב בתוך בית־המשפט. נשיא בית־המשפט דחה בינתיים את הדיונים.

המשטרה שחשדה, כי הוטמנו מטענים נוספים, פינתה את האיזור סביב בית־המשפט ופתחה בחיפושים נמרצים.

כתב רשת הטלוויזיה הצרפתית „אנטנה 2" מסר, כי הבחין „בכמה צעירים שפניהם היו מכוסים במסיכות, אשר נשאו תיקי פלסטיק סמוך לאתר הפיצוץ".

משטרת מאדריד הועמדה במצב הכן לפני תחילת המשפט לאחר שהגיעו ידיעות, כי המחתרת הבאסקית מתכוונת לבצע פיגוע חבלה בעיר תוך כדי המשפט. השמונה, שלושה גברים וחמש נשים, הואשמו בין היתר בהריגת 17 בני אדם, בעיקר על־ידי מכוניות תופת שהתפוצצו. התביעה דורשת להטיל עליהם עונשי מאסר שמסתכמים ב־246 שנה. בספרד אין עונש מוות ועונש המאסר המרבי ביותר, על־פי החוק, הוא 30 שנה.

קודם לכן, נמסר, כי משטרת צרפת עצרה את הטרוריסט המבוקש ביותר בספרד ליד הגבול הצרפתי. דובר משרד הפנים מסר, כי האיש הוא סנטיאגו אריספידה ואראוסלה, בן 39. הוא נחשב למתכנן הראשי של פיגועי המחתרת ועל גופו נמצאו מסמכים חשובים על המחתרת.

נודע, כי איש זה הורה לבצע את ההתקפות האחרונות וכן גם תיכנן וביצע פיצוץ מכונית תופת שגרמה למותם של 21 בני אדם שקנו קניות במרכול בברצלונה ביוני השנה.

שוטר ספרדי מרסן קבוצת צעירים ימניים שהפגינו אתמול במאדריד נגד הטרור הבאסקי ובתמיכה במשטרה. ההפגנה נערכה סמוך לבית־המשפט בהפתח משפטם של שמונה טרוריסטים באסקים, תחת משמרות כבדים. המשטרה חוששת כי אחדים מהצעירים הפעילו שני מטעני נפץ בסביבת בית־המשפט (תצלום: א.פ.)

„כמעט אין דבר בעולם שאדם אינו יכול לייצרו גרוע יותר ולמכרו יותר בזול..."
ג'והן רסקין

מדוע לא הטוב ביותר?

ללקוחותינו ולכל בית ישראל
שנה טובה
איסכור
שרותי פלדות בע"מ

דו־שיח בין ראשי ההסת' לראשי האיגודים בבריטניה

מאת סופר „דבר"

במסגרת חגיגות 40 שנה למדינת ישראל יתקיים באביב הבא דו־שיח בין ראשי ההסתדרות לראשי האיגודים בבריטניה. זה מאמץ לשפר את תדמיתה של ישראל בתנועה המקצועית הבריטית שנפגעה בשנים האחרונות על־ידי התעמולה האנטי־ישראלית – כך מסר לסופר „דבר" מנהל המחלקה לקשרים בינלאומיים של ההסתדרות אברהם אלון.

בפגישות שקיימו באחרונה נציגי ההסתדרות עם נציגים של איגודים מקצועיים אפריקאיים התברר שקיימת הערכה גדולה והולכת של האיגודים והארגונים הקהילתיים בדרום־אפריקה לתרומה הקונסטרוקטיבית של ההסתדרות. באחרונה יש גם סימנים בדבר נכונות למגעים ולקשרים עם ההסתדרות מצד איגודים מקצועיים במזרח־אירופה.

בנוסף על עבודתה הרגילה פתחה המחלקה לקשרים בינלאומיים של ההסתדרות גם בפעילות אינטנסיבית בקרב הקהילות היהודיות. בבלגיה ובצרפת הוקמו מסגרות ביוזמתם של ידידי ההסתדרות שפעיליהם עוסקים ... למען הקמת ... בארץ. מסגרות של ידידי ההסתדרות הוקמו גם בחמש ארצות אמריקה הלטינית – מקסיקו, ונצואלה, אורוגוואי, ברזיל וארגנטינה.

קייסי העביר ישירות לאלוף שגיא מידע על כוונות אש"ף

מאת אמנון דנקנר, סופר „דבר" בארה"ב

מנהל סוכנות הביון המרכזית של ארה"ב ויליאם קייסי היה נוהג להעביר, באורח פרטי, מידע מוקדם על כוונות אש"ף לתקוף מטרות ישראליות, לראש אגף מודיעין אלוף יהושע שגיא עמו קיים יחסי ידידות אישיים. כך מגלה העיתונאי בוב וודוורד בספרו על קייסי ופעולות סוכנות הביון המרכזי העתיד להתפרסם השבוע בארה"ב.

וודוורד כותב, כי קייסי העביר את המידע למרות התנגדות הצמרת המקצועית של סוכנות הביון המרכזית, אשר חששה כי הדבר יביא לשריפת מקורות של הסב"מ בקרב המחבלים הפלשתינים.

פיקוד הצפון מנפיק לוחית הוקרה לכל טנק שחיסל מחבלים

מאת כלי ליבנר, הסופרת הצבאית של „דבר"

פיקוד הצפון החל לאחרונה להנפיק לוחיות נחושת קטנות להצמדה לדופנות טנקים, שסייעו באורח פעיל ומשמעותי בבטחון השוטף באזור הבטחון. על כל טנק שהיה לו חלק בחיסול חוליות מחבלים, מוצמדות לוחיות במספר המקרים.

וזה דבר הלוחית: „כי מצפון תיפתח...הטובה/ כי בהגנה על יישובי הצפון צוות טנק זה הפגין מקצועיות, תושיה ודבקות/ בהשמידו חולית מחבלים. בהוקרה אלוף הפיקוד".

רק 26,000 דולר נותרו בקרן להגנת דמיאניוק

חתנו פונה בבקשת עזרה לקהילה האוקראינית בארה"ב

ניו־יורק, (עטמ"א).- הקרן להגנת דמיאניוק יצאה בקריאה דחופה לתרום כספים, כדי לסייע בהגנתו במשפט נגדו בירושלים.

את הקריאה יזם חתנו של דמיאניוק, אדוארד נישניק, מנהל הקרן להגנת דמיאניוק באוהיו. נישניק יצא באיגרת לאמריקאים ממוצא אוקראיני וידידים, בה הוא מבקש, כי יפעלו על־פי המצפון הנוצרי ויעניקו תמיכה כספית לפרשה הטראגית של ג'ון דמיאניוק.

„לאחר שדמיאניוק יזוכה במשפט", כותב נישניק, „אפשר יהיה להקדיש תשומת לב לאלה האחראים לעשר שנות היסורים שעברו על ג'ון דמיאניוק".

נישניק מכנה את הקהילה האוקראינית בארה"ב „גולה אוקראינית". במכתב נאמר, כי פרשת דמיאניוק נמשכת כבר 10 שנים ללא כל סיוע כספי מצד הממשלות שהאשימו אותו בפשעי מלחמה.

משפטו של דמיאניוק יתחדש אחרי החגים בירושלים ונישניק כותב, כי נשארו פחות מ־26,000 דולר בקופת הקרן להגנתו של הנאשם.

תומכיו של דמיאניוק גם חוששים, כי לא יוכלו להביא את כל העדים שלהם למשפט בגלל מחסור בכספים, כותב נישניק.

לדבריו, הגיעו הוצאות המשפט עד כה לרבע מיליון דולר. (בתחילת אוגוסט סיפר בנו של דמיאניוק, ג'ון הצעיר, כי המשפחה שילמה 600,000 דולר לסניגורו מארק אורקנר במשך חמש שנים עד שפוטר).

ברעם: ממשלת אחדות נוספת – האפשרות הגרועה ביותר

מאת סופר „דבר" לענייני מפלגות

מזכיר מפלגת העבודה עוזי ברעם אומר שאחרי הבחירות הקרובות ייווצרו שלוש אפשרויות: האחת, הגרועה ביותר, שלא יהיה מנוס מהמשך התיקו שיביא להקמה מחודשת של ממשלת אחדות.

האפשרות השנייה – שברעם איננו מאמין שתקרה – שהליכוד ינצח בבחירות. האפשרות השלישית, הסבירה ביותר, שמפלגת העבודה תנצח ותקים ממשלה קואליציונית עם מפלגות מתונות. ברעם הזכיר את המפד"ל כבאה בחשבון לקואליציה כזו.

ברעם דיבר בבית מפלגת העבודה בתל אביב. הוא הוסיף שעל מנת לנצח בבחירות על המערך לגנוס כ־30 אלף מצביעי הליכוד ולהעביר אותם למחנה מפלגת העבודה.

שולץ, פרחים והתנחלויות – בביקור ביילין בסקנדינוויה

מאת עלי כהן סופר „דבר" בסקנדינוויה

קופנהאגן (מיוחד ל„דבר"). יוסי ביילין, המנכ"ל המדיני במשרד החוץ, ויועצו אלון ליאל, נמצאים עתה בביקור רשמי בסקנדינוויה. את הביקור פתחו בדנמארק, וימשיכו לנורווגיה ולשוודיה.

יוסי ביילין נפגש עם שר החוץ הדני אלמן־יאנסן. שר החוץ הדני מסר לביילין, כי דנמארק מתכוונת לעקוב בעניין אחרי מהלך ביקורו הקרוב של שולץ במזרח־התיכון, בעיקר מאחר שדנמרק היא עתה היו"ר התורני בשוק. שר החוץ הביע מורת־רוחו מן ההתנחלויות.

ביילין ביקש מן הדנים שיפעלו בשוק בעניין יצוא הפרחים מישראל, בעיה שבניית־ביורוקרטית, שהדנים הבטיחו לעיין בה ברצון. ביילין נפגש גם עם חברים בכירים במפלגה הסוציאל־דמוקרטית, בתוכם היו"ר המיועד לראשות המפלגה, סוון אוקן, העשוי להיבחר לתפקיד זה בוועידה מיוחדת בסוף השבוע.

רעיית המנכ"ל הדרי:

„שחף" ממשיכה להטיס נוסעים לאילת במטוסיה

מאת אריה ארד, סופר „דבר"

חברת „שחף" עומדת בכל התחייבויותיה לנוסעיה וממשיכה להטיס במטוסיה לאילת – וממנה אמרה אמש ניצה הדרי, רעייתו של מנכ"ל החברה יוסי הדרי. זאת, בעקבות קיצוץ שניים ממטוסי החברה, החכורים מחברה בריטית, על־ידי הרשות כמינהל התעופה האזרחית הבריטי.

„שחף" מסיעה 2,500 נוסעים בחודש לאילת, בהשוואה ל־30 אלף נוסעי „ארקיע". מחברת „ארקיע" נמסר אתמול, שאם תתקע „שחף" בהסעת נוסעיה, אין ל„ארקיע" כל קושי בהספקת כל הביקוש. „ארקיע" מסוגלת להגדיל את היצע המושבים שלה עד ל־45 אלף נוסעים בחודש. אולם אתמול לא ניתנה ל„ארקיע" הוראה להסיע את נוסעי „שחף", כפי שנעשה בעת הסכסוך בין „שחף" ומינהל התעופה האזרחית הישראלי באפריל השנה.

הגמלאים תובעים מועד לסיום הדיון בפיצוייהם

הסתדרות הגימלאים תובעת מן הממשלה ומההסתדרות לקבוע מועד מחייב לסיום עבודת הצוות הדן בפיצויי הגימלאים התקציביים על השחיקה המשמעותית בקיצבותיהם.

יו"ר הסתדרות הגימלאים, אוריאל אברהמוביץ, אמר אתמול כי הסתדרות הגימלאים מקבלת בברכה את העובדה שבהסכם המסגרת במיגזר הציבורי נקבע כי תוספת השכר תחול גם על הגימלאים. כמו כן רואה הסתדרות הגימלאים בחיוב את העובדה שהצדדים להסכם הכירו בצורך לתקן את העוול שנגרם לגימלאים התקציביים והדבר קיבל ביטוי בנושא הבדיקה הדיון של הצוות המשותף לצדדים.

עם זאת טוענים בהסתדרות הגימלאים, כי שיעורי המיפרעה שנקבעו לגימלאים נמוכים מדי.

هكذا من الاصل

מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים

מגמה מעורבת והמשך חוסר העניין

חוסר מנהיגות מצד גורם מוסדי פוגע בבורסה

מאת שמואל רוזנבלום

התייצבות קלה במגמת השחיקה של הימים האחרונים הסתמנה אתמול בשוק המניות. חוסר העניין עד כדי שעמום המשיך להיות האיפיון המרכזי בשוק אתמול. נפח הפעילות הכספי המצומצם למדי העיד אף הוא על חוסר העניין הגובר והולך. נראה שגם הפליאה לנוכח המתרחש בבורסה, לאחר השיפור באינדיקטורים הכלכליים השונים, הולך אף הוא ונעלם אט אט. קרנות הנאמנות מסרבות כידוע להפגין שרירים ואו מנהיגות בבורסה חרף ההצהרות, שהשמיעו באחרונה חלק ממנהלי הקרנות בזכות שוק מניות חיובי האטרקטיבי. הקרנות נוהגות במקום הסוב להגדיל פרופיל ולקלוט הצעים כלבד. ברור שפעילות הקרנות הדלה נוגדת בעיקבותיה את יתר פעילי הבורסה הנוהגים אף הם בהססנות מרובה. פרשני ומקורבי שוק שונים ידעו אתמול לספר שתמיכה בבורסה מצד גורם מוסדי תורגש רק לאחר פריון המניות הבנקאיות שבהסדר. הסבר זה גם אם הוא נכון מצטרף לשרשרת נימוקים בלתי ברורים לגבי אפיי השוק בעתיד הקרוב. כללית נראה שגם מהר עשויה תופעת חוסר הציכות להמשך, תוך המשך שחיקת הפעילים המצפים לימים טובים יותר ומתאכזבים מחדש כרגיל.

שינויי "שער במסחר - מגמה מעורבת

עליות שערים קלות נרשמו בסקטור הבנקאיות שבהסדר, פועלים 0.3% +, בל"ל 0.2% +, מזרחי 0.2% +. מגמה מעורבת נרשמה במניות המובילות, משכן 1.1 +, דלתא גליל 1.7% +, אלקטרה 5 1.4 +, כלל אלקטרוניקה 0.8% +, אורדן 1.9% +, דובק 0.5% +. בכיוון ירידות, כימיקלים לישראל 1.4% -, לינת 1.6% -, אי.פי 1.8% -. במניות הקלילות נרשמו תנודות שערים חדות יותר לשני הכיוונים, לודזיה 1 8% +, חמישה יזד 5% +, טרומאר כבסט 1 10% +, מרכז קבלנים 6% +, מולט 5% +. בכיוון ירידות חדות נרשמו מניות טלדפרוסט מוכרים בלבד לאחר הפסדים גדולים ושחיקה מתמשכת, רים ירדו 10% בהיצע בינוני ובחוסר עניין גמור במעט. זכויות אמנונים ירדו אתמול ב־37.7% ומניות בקריקר גת ירדו ב־10%. מניות אורדע פרינס המשיכו לעלות הפעם 8% + במחזור ער, זכויות מתכת סרום עלו ב־10%. אתמול נסחרו לראשונה ני"ע החדשים של שופרסל, אופציית שופרסל ירדה באודה חד והאג"ח עלה באופן נאה תוך ביקוש ענק.

אינטרגמא ואלרן - שיפור ברווחיות

אתמול נרשמה הפסקת מסחר עקב דו"חות כספיים בחברות אלרן ואינטרגמא. רווחי חברת ההשקעות אלרן גדלו במחצית 1987 מסך של 224 אלפי דולר לסך של 268 אלפי דולר. דווחי אלרן בשקלים גדלו ריאלית ב־20%. חברת אינטרגמא הגדילה רווחיה מסך של 1,615 מליון ש"ח לסך 2,273 מליון ש"ח המשקפים גידול של 40% ריאלי. נראה שתהליך השיפור ברווחיות חברות בורסאיות נמשך. ראוי לציין שבמקרים רבים השיפור ברווחיות מביא להצעים וירידות שערים לאחר פירסום דו"ח חיובי.

המסחר במשתנים - עליה קלה 0.36%+

התייצבות בנטיה לעליות שערים קלות נרשמה אתמול בזירת המשתנים לאחר יומיים של שחיקת שערים ניכרת. היקף הפעילות הכספית היה כרגיל בינוני למדי ובכמה מניות אף מצומצם ביותר. במסחר הרב צדדי בשעות הצהריים נרשמה מגמת הצעים במרבית מניות המשתנים בניגוד לעליות הקלות בבוקר. עליית השער החדה ביותר נרשמה אתמול בכלל בדלק 2.5% + בנפח כספי בשיעור 78 אלפי ש"ח. מניות כלל תעשיות עלו 1.75% בנפח כספי מצומצם של 72 אלפי ש"ח. מחזור כספי ער למדי נקשר במניות נכסים ובנין בסך 372 אלפי ש"ח ובעלית שער בת 1.5%. מניות סבע המשיכו בשחיקתן ושערן ירד 1.5% בהיקף עיסקאות בשיעור 229 אלפי ש"ח. עליות בשיעור 1.25% נרשמו בכלל ישראל ובחברה לישראל בהיקף כספי בינוני. עליות קלות נרשמו בדיסקונט השקעות ובנייר הרדה. במניית הסנה שעלתה ב־1.5% נרשם נפח כספי בשיעור 5.8 אלפי ש"ח בלבד. כאמור במסחר הרב צדדי בשעות הצהריים נרשמו הצעים, ירידות שערים בלטו במניות מרכזיות 1% -, כלל תעשיות 1.6% - מחיקת מרבית העליה מהבוקר, קופסאות פח 1.7% -, הסנה 1.7% - מחיקת כל העליה מהבוקר, דלק 1.5% - מחיקת כל העליה מהבוקר. סוחרי הבורסה לא שאבו עידוד מההצעים ומהירידות השערים בצהריים.

פלגת - מוכרים בלבד 12.4%-

אחד האירועים המרכזיים אתמול בבורסה היו ירידות השערים החריפות במניות פלגת בעיקבות המאזן הפושר שפירסמה החברה. מניות פלגת 1 נרשמו מוכרים בלבד והחזר ללא ספק תופעה נדירה יחסית בבורסה. מניות פלגת 4 ירדו ב־7% במסגרת המסחר במשתנים בנפח כספי עלוב בשיעור 32 אלפי ש"ח בלבד. במסחר הרב צדדי נרשמו הצעים נוספים וירידות שערים לפלגת 4, בסך הכל ירדה מנית פלגת במשתנים וברב צדדי ב־12.4%. ההתרחשויות האחרונות בפלגת מבחינת הבורסה מעניינות ביותר. לקראת מאזן החברה נפוצו בשוק שמועות (שנראו מבוססות למדי) אודות מאזן נאה ביותר העתיד להתפרסם בחברה. ניתוח החברה לימד שעיקר היצוא שלה הינו לגוש המטבעות האירופאיים שעלו בשנה האחרונה בניגוד לדולר. ניתן היה לצפות שהקיטון בשכר העבודה במשק בצירוף צריכה מוגברת של השוק המקומי יביאו למאזן לפחות סביר בפלגת. השיבה זו אכן הריצה קונים רבים למניית פלגת ושערי פולגת 1 עלו יחסית באופן משמעותי בהתייחס ליתר המניות בבורסה. כדיעבד הקונים הנלהבים שניזונו משמועות בורסאיות בלתי מבוססות ניזוקו כמובן, בעוד שהמוכרים נחלצו מהפסד בטוח בעוד שיגיום ועוד למרבה הפלא אף בעליית שערים. כידוע מחזיקת קרנות בל"ל פיא בכמות סחורה משמעותית במניות פלגת. אין ספק שהחזקה בפלגת וים המלח בכמות משמעותית בקרנות בל"ל אינה תורמת לתשואתן אלא להיפך.

הודעות הבורסה

גזית - בנק לאומי וקופת התגמולים עצמה של בל"ל מכרו את מניותיהם בחברת גזית בסכום כולל של 1.55 מליון דולר. מניות גזית נסחרות בבורסה והשקעותיה הינם בנ"ע זרים. עוש"פ טכנולוגיה - הרווח הנקי של החברה ברבעון השני של 1987 הסתכם ב־75 אלף דולר בהשוואה להפסד בשיעור 161 אלפי דולר בתקופה המקבילה אשתקד. מניות עוש"פ נסחרות בבורסה בארה"ב.

פריאור - החברה הרוויחה ב־11 החודשים שהסתיימו ביוני 1093 אלפי ש"ח, לעומת 188 אלפי ש"ח הפסד לשנה שנסתיימה ביולי 1986.

מהדרין - החברה הרוויחה ב־11 החודשים שהסתיימו ביוני 3062 אלפי ש"ח, לעומת רווח נקי בשיעור 1635 אלפי ש"ח לשנה שנסתיימה ביולי 1986.

פריון - בששת החודשים שהסתיימו ביוני הרוויחה פריון 3.1 מליון שקלים, זאת בהשוואה לסך של 0.7 מליון ש"ח בשנה שהסתיימה בספטמבר 1986. חברת פריון מוחזקת ב־8% מניות החברה לישראל.

אנגל - החברה הרוויחה 67 אלפי ש"ח בששת החודשים שהסתיימו ביוני.

פולגת - בששת החודשים שהסתיימו ביוני הרוויחה החברה 1.47 מליון ש"ח בהשוואה לרווח בשיעור 3.74 מליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

סנו - במחצית 1987 הרוויחה סנו 1.47 מליון ש"ח לעומת 1.26 מליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

כהן פיתוח - החברה הרוויחה 9.3 אלפי ש"ח במחצית 1987.

בנק לתרושה - הבנק המצוי בשליטת אמפל מבקש לגייס בבורסה כ־20 מליון ש"ח באמצעות הנפקת אג"ח צמודות מדד שישאו ריבית של עד 7.5% לשנה.

הסנה - החברה מכרה 11% ממניות השליטה בחברת הביטוח מנורה תמורת 2.45 מליון דולר, הקונה הינו איש העסקים היהודי הולנדי הרברט כהן באמצעות חברת סטוקס ההולנדית. הרברט כהן מיוהד עם דוד הדשפלד השולט במנורה. להחברת הסנה תבילת מניות נוספת במנורה.

כבלי ציון - 65% ממניות כבלי ציון נמכרו תמורת סך של כ־12 מליון דולר ע"י כימיקלים לישראל ופירסון מצד המוכרים ולכלל תעשיות וישאל מצד הקונים.

ועדת שישינסקי - צל מאיים

באחרונה הולכות ומתחזקות השמועות בשוק ההון על פירסום דו"ח ועדת שישינסקי אשר במסגרתו יועלה שוב נושא המיסוי על הבורסה. פעילי שוק מהססים באחרונה כיצד לפעול למכה השוש שנושא המיסוי במידה ויעלה יביא במישרין לירידות שערים בשוק המניות. ראוי לציין שפרשנים רבים אינם מעריכים שהנושא יקבל יישום בבורסה הישראלית. לדעתם המצב הקיים ימשך עוד זמן רב שכן זעזוע בשוק ההון אינו בדיוק דבר נחוץ בעת הזו. עם זאת אין ספק שהעלאת הנושא לכותרות אמצעי התקשורת לא יביא "בשורה" לשוק המניות.

* הכותב בעל תיקי השקעות

שערי המניות

בנקים מסחריים
שאינם בהסדר ההצמדה
כלולים בהסדר הצמדה
בנקים למשכנתאות
מוסדות מימון
ביטוח
מסחר ושרותים
מסחר
שרותים
מלונאות ושרותי תיירות
מחשבים ושרותי מחשב
מקרקעין ופיתוח
נדל"ן בינוי ופיתוח
חקלאות
תעשייה
מזון ומבק
טקסטיל והלבשה
מתכת ומוצריה
חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה
מוצרי בניה
כימיה, גומי ופלסטיק
עץ ומוצריו, נייר ודפוס
תעשיות שונות
השקעות תעשייה
חברות להשקעה
השקעה ואחזקות
נסחרות במט"ח
רשימה מקבילה
שרותים
מלונאות ושרותי תיירות
מחשב ושרותי מחשב
נדל"ן בינוי ופיתוח
חקלאות
טקסטיל והלבשה
מתכת ומוצריה
מוצרי בניה
מוצרים כמיים, גומי ופלסטיק
תעשיות שונות
השקעה בתעשייה
חברות השקעה
חיפושי נפט
משתנים

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון	הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון	הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון	הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
אב	5844.95	5823.87	הוכישת	556.15	525.66	לפיד	472.27	462.99	עוז	2781.14	2758.74
אבוקה	569.09	557.96	חלב	251.56	246.40	לשם	1893.65	1855.82	עופרי	493.33	482.48
אגוז	260.99	255.99	חרוז	1535.88	1505.61	לשם	357.86	355.57	עשית	136.75	134.24
אדיר	1741.26	1706.96	חותם	270.60	265.36	מבטח	1324.26	1298.87	פאר	1791.71	1779.01
אדם	2904.96	2884.60	וליה	604.44	594.25	מגדל	3875.18	3838.43	פז	586.02	574.47
אופיר	1976.54	1962.51	זהר	383.57	376.51	מגן	264.01	260.16	פנינה	528.19	517.85
אור	442.79	439.01	יקל	482.08	472.85	מגדן	3821.78	3785.75	צוק	123.94	123.45
אורן	147.94	145.03	הדס	444.72	440.41	מגל	414.94	411.24	צביר	1094.80	1085.94
אורלי	284.40	282.41	הדר	550.92	541.40	מור	2125.39	2094.79	צבירה	570.64	562.64
ארין	839.44	823.03	הבית	2806.84	2742.65	מורן	962.51	953.26	צמרת	1903.15	1890.32
אייל	4057.05	3978.72	זהר	—	—	מטה	27620.47	27169.57	קלע	2486.43	2480.17
איריס	5710.39	5584.94	זר	—	—	מיתר	1017.95	998.08	קשת	101.32	100.91
איתן	775.50	759.99	זמיר	585.47	574.06	מעוף	4994.94	4899.77	רובית	28451.78	20282.61
אילן	624.92	612.07	זהות	166.79	163.14	מעיין	778.46	763.48	רימון	131.02	130.78
אלמוג	682.52	669.20	חליפין	157.97	137.58	מקשה	364.66	361.18	רקפת	835.03	820.39
אפליסט	105.18	102.72	חלמיש	215.67	214.15	מרגלית	1572.91	1561.65	רשף	426.46	417.68
ארז	399.72	392.01	חן	146.81	146.52	מרווח	122.24	121.79	שביט	445.82	437.17
אש	194.10	189.85	כושי	1501.73	1487.98	מרום	1324.96	1299.17	שהם	343.86	340.39
אשל	187.48	183.83	כל	6313.87	6238.82	נגה	—	—	שירה	481.40	478.07
אתרוג	258.29	255.85	יובל	454.40	445.71	נדיר	359.92	357.45	שכיר	397.10	394.22
בדולח	2766.16	2747.52	יהלום	2696.54	2678.41	נטע	541.38	530.42	שחר	916.87	903.77
ברוש	584.98	573.70	יגודות	425.45	421.64	ניל	—	—	שמש	1009.95	985.58
ברק	585.73	574.31	ישה	447.09	437.57	סביון	699.61	687.53	שפיר	185.85	182.19
ברקת	312.59	310.41	כוכב	394.95	387.31	סגולה	139.77	138.78	תאנה	277.74	275.24
בשמים	1607.56	1596.43	כחל	139.26	136.53	סלע	355.32	352.77	תדהר	624.94	621.85
גבע	—	—	כלנית	665.88	654.65	סנונית	525.02	514.73	תירוש	535.97	529.64
גורן	453.00	444.45	כספית	264.73	262.15	ספיר	425.15	417.31	תנופה	103.02	102.36
גיא	—	—	כרמל	155.93	152.76	ספיר	184.12	183.65	תפוח	237.65	233.18
גיל	3500.79	3436.00	כתר	1258.84	1234.35	עדיף	414.47	406.67	תפוז	195.44	194.07
גלית	634.89	627.14	להב	4968.29	4874.97	עדית	896.45	890.36	תרשיש	1480.24	1469.51
גרעין	429.28	425.11	לכבוש	124.30	122.33	עידן	494.95	487.93	תשרי	525.04	523.20
						עמבר	1289.75	1279.11			

בנות ראשל"צ והסביבה
לבית־קפה מסעדה "הבאריי" דרושות
מלצריות
צעירות וחייכניות
נא להתקשר ביום שישי בשעות 08.00-13.00 לטלפון 03-229815 או ביום ראשון בבוקר, רח' רוטשילד 15.

באזור רעננה
חרטים
עם נסיון בעבודות מדוייקות.
טל. 052-35732

לחברת דר עד באשדוד
דרוש
מנהל עבודה
הנדסאי בניין
לפרטים להתקשר 08-521271 08-531890

לחברה גדולה
דרוש
מקדם מכירות
בגיל 34—45
בעל רכב מסחרי ונסיון בעבודה עם לקוחות.
נא לפנות בכתב בצירוף פרטים אישיים וקורות חיים לת.ד. 9155 ת"א 61091
עבור גובה

ירושלים
הצעות עבודה
ריפוי והרדיה
שרותים
הכרזות
רהיטים
הלוואות
זיפות גגות
פוליש ונקיון
קיט ונופש
ריפוי והרדיה
נרשמו לנישואין
מכוניות

300 מנהלים בבל"ל שקיבלו הצעה לפרוש – לא נענים

ההנהלה מכינה רשימה של 100 מורשי חתימה נוספים להם יוצע לפרוש

מאת מוריה אבנימלך

ההצעה שהגישה ההנהלה בנק לאומי ל־300 מנהלים ומורשי חתימה לפרוש או ליטול חופשת הסתגלות לשנה, אינה זוכה להיענות. עד כה לא הודיע אף מנהל על נכונותו להצטרף לתכנית ורק בודדים ביקשו פרטים.

העברת המכתבים לקבוצה של 300 מנהלים ומורשי חתימה בהנהלה הראשית ובסניפים, רובם סביב גיל 55, מעוררת תסיסה, כאשר השמות דלפו לעובדי הבנק, והמנהלים שזכו ב"הצעה" הולכים חפויי ראש.

הצעת ההנהלה כוללת הצעה לפיצויי פיטורין עד 200 אחוז ושכר לשנת הסתגלות למנהל שיודיע מיד על נכונותו לפרוש. מנהל שאינו מוכן להתחייב מראש לפרוש, אך מוכן לנסות חופשה בתשלום לשנה, יקבל, אם אכן יחליט בתום השנה לפרוש, פיצויים בסך 160 אחוז.

חברי ועד בל"ל טוענים כי כשבחנו את ההצעה לפרטיה, מגלים כי הבסיס לחישוב הפיצויים אינו כולל את כל מרכיבי השכר וגם השכר בשנת ההסתגלות נמוך, והשורה האחרונה היא שאין מציעים מאומה. לדבריהם, מצבו של הבנק אינו מצדיק פיטורי עובדים קבועים, והמצב בו סימנו מנהלים ותיקים בשיא כושרם כמיותרים, הוא בלתי נסבל. יו"ר הועד החדש של מורשי החתימה, דן אהרונובסקי, כבר קיבל עשרות פניות של מקבלי "ההצעה" השואלים מה לעשות.

מתח רב מעוררת רשימה של 100 מנהלים נוספים שיתבקשו לפרוש, שעל הכנתה שוקדים ראש חטיבת ההנהלה אבי הפץ ואנשיו, בעזרת ראשי החטיבות והאשכולות.

דובר הבנק גדעון זיסקינד אישר כי בינתיים אין התקדמות בפיטורי "הגל הראשון" של 300 המנהלים שקיבלו הודעה לפני כחודש. לדבריו, הצעת הבנק נדיבה.

יש לציין כי בנק לאומי הצליח להקטין את מספר העובדים ביותר מ־3000 בשנים 1984–1986, אולם אז היו הפיטורים של עובדים זמניים ופנסיונרים וכן הופעלו הסדרים שונים של פרישה מרצון.

העובדה שבנק לאומי לא הציע לכל המעוניין להצטרף לתכנית הפרישה, כפי שעשה בנק דיסקונט, אלא הפנה את ה"הצעה" למנהלים "מיותרים", גרמה, להערכת ועד העובדים, למצב בלתי נסבל שבו אין היענות לתכנית מצד אחד, אך מנהלים "מסומנים" ומתקשים לנהל את המחלקות והסניפים כבעבר.

"קומסט" מקב. כלל תייצג את קב. גרטנר במצרים טורקיה ויוון

מאת מוריה אבנימלך

חברת התוכנה "קומסט" מקבוצת כלל פיתוח תייצג את קבוצת גרטנר, העוסקת בייעוץ אסטרטגי ומודיעין לנושאי מערכות מחשבים ותקשורת, גם במצרים, טורקיה ויוון. "קומסט" היא הנציגה של קבוצת גרטנר בישראל.

"קומסט" העוסקת בייצוא תוכנה וטכנולוגיות, תתחיל לייצא בקרוב ידע לקבוצת גרטנר.

החברה נמצאת בבעלות כלל (55%) סינטפיק אינווסטמנט ומשקיע אמריקאי ונמצאת במשא ומתן לצירוף משקיע נוסף.

מנהל החברה, ברוך גינדין, מסר כי החברה מכרה בשנה האחרונה ברבע מיליון דולר. החברה השקיעה השנה במחקר ופיתוח. בנוסף לפעילותה בתחום המחשבים מייצגת "קומסט" בארץ חברת בת של בל העוסקת בשירותי תקשורת.

מהדו"חות הכספיים של אי. די. בי. עולה:

התשואה להון בבנקאות כפולה מהתשואה בהשקעות לא־בנקאיות

מאת סופרת "דבר"

התשואה להון בבנקאות במחצית הראשונה של 1987 הגיע בקבוצת אי. די. בי. ל־8.5%, בעוד התשואה להון בהשקעות לא בנקאיות עמדה באותה תקופה על 4.7%. כך עולה מהדו"חות הכספיים של קבוצת אי. די. בי. שפורסמו השבוע.

קבוצת אי. די. בי. הרוויחה במחצית הראשונה של 1987 30.3 מיליון שקל, מזה 20.5 מיליון שקל חלקה ברווחי בנק דיסקונט (שהסתכמו ב־30.8 מיליון שקל) 7.7 מיליון שקל חלקה ברווחי אי. די. בי. פיתוח (המסתכמים ב 11.3 מיליון שקל) ו־2.1 מיליון שקל רווחי חברת האם.

ריווחי הקבוצה עלו כמעט פי 7, כאשר ריווחי בנק דיסקונט גדלו פי 15 ואילו ריווחי קבוצת ההשקעות הלא־בנקאיות עלו פי שנים.

ההשקעות הלא בנקאיות של אי. די. בי. מורכבות מחלקה בכלל, בדיסקונט השקעות, בפי. אי. סי. ובישרוס.

כלכלני לשכות המסחר:

הריבית הריאלית ב־87' 35–45 אחוז, יותר מב־86'

מאת מאיר תדמור

הגידול באשראי במשק מיועד למיגזר העסקי, מגדיל היצע הסחורות ותורם להקטנת לחצי המחירים והתהליכים האינפלציוניים, טוענים כלכלני איגוד לשכות המסחר.

הגידול בהיקף האשראי מבטא חידוש הצמיחה במשק. כל ריסון מנוסף על־ידי הטלת מגבלות על האשראי, או העלאת הריבית, עלול לפגוע בתהליך הצמיחה, טוענים הכלכלנים.

על פי הערכתם יקויבו היום הלווים במשק בריבית ריאלית בסכום של כחצי מיליארד ש"ח, המהווה כ־60% מסך האשראי החופשי במשק.

העליה בשיעורי הריבית אינה מלווה בירידה בגידול האשראי ואינה מהווה לפיכך מכשיר יעיל להקטנת היקפי האשראי.

מממצאי הסקר עולה, כי מראשית השנה עומדת הריבית הריאלית על רמה ממוצעת גבוהה ביותר שנעה בין 35 ל־45 אחוז, יותר משיעורי הריבית הריאלית הממוצעת של שנת 1986.

"משען" אישרה תכנית פיתוח ב־100 מיליון דולר

★ תאפשר הגדלה של מספר המיטות ב־50%

מאת חיים ביאור

מועצת המנהלים של רשת "משען" אישרה השבוע תוכנית פיתוח רב־שנתית של בתי אבות בסכום המתקרב ל־100 מיליון דולר.

תוכנית הפיתוח תאפשר הוספה של 2,160 מיטות לקשישים בשלוש הדרגות: עצמאים, תשושים וסיעודיים. כיום מצויות ברשת בתי האבות של "משען" 4,100 מיטות.

חלקה העיקרי של התוכנית כולל בנייה של תשעה בתי אבות חדשים, בעלות של 93 מיליון דולר. הבנינים יוקמו בחיפה, ראש העין (בית אבות "בני־עדתי"), כפר סבא, רמת אפעל, רחובות (או גדרה), בעת אביב, אשקלון ובאר שבע. הבנייה של בתי האבות בחיפה, ראש העין ובעת אביב תחל בעוד שלוש שנים וביתר האתרים – בעוד חמש שנים.

במקביל אישרה מועצת המנהלים תוכנית לפתיחת מחלקות לקשישים במצב של תשישות, בעלות של 5 מיליון דולר. פרוייקט זה, שביצועו כבר החל לבעשה, מבטא מדיניות חדשה שלפיה בכל בית אבות תפעל מחלקה לטיפול בתשושים וייפסק המצב, שקשישים בקטגוריה זו נשלחים לבית האבות הסיעודי ברעננה או שבתי האבות "באלהרים" מחולקות לתשושים.

"משען" מתכננת לגייס את התקציב להקמתם של בתי האבות ופיתוחם של הקיימים בשלושה מקורות:

★ התקשרויות עם ועדי עובדים, שבמסגרתם יוקצו מיטות עבור פורשים ממקומות עבודה;

★ תוכנית חסכון שתוצע לחברי ההסתדרות, באמצעות בנק הפועלים. במסגרתה הם יוכלו להפריש מדי חודש סכום בסיסי שגובהו ייקבע בהתאם לגיל המצטרף לתוכנית. ככל שהמצטרף צעיר יותר, הסכום שיפריש יהיה קטן יותר ולהפך. החוסך יהיה זכאי, עם צאתו לגמלאות, להתקבל לאחד מבתי האבות של "משען" ללא תשלום דמי כניסה ואף הוד היוב התשלום האחזקה החודשי;

★ מקור נוסף לגיוס ההון הוא תרומות ומגביות. בנוסף לכך אמורה "משען" לקבל כ־1.5 מיליון דולר בעקבות הפעלתו של חוק ביטוח סיעוד. ההקצאה כבר אושרה בוועדות המתאימות של המוסד לביטוח לאומי ובמתכונתה עתה לאישורם של משרדי האוצר והעבודה.

מרווחות הכספיים של אי. די. בי' עולה:

התשואה להון בבנקאות כפולה מהתשואה בהשקעות לא־בנקאיות

מאת סופרת "דבר"

התשואה להון בבנקאות במחצית הראשונה של 1987 הגיע בקבוצת אי. די. בי. ל־8.5%, בעוד התשואה להון בהשקעות לא בנקאיות עמדה באותה תקופה על 4.7%. כך עולה מהדו"חות הכספיים של קבוצת אי. די. בי. שפורסמו השבוע.

קבוצת אי. די. בי. הרוויחה במחצית הראשונה של 1987 30.3 מיליון שקל, מזה 20.5 מיליון שקל חלקה ברווחי בנק דיסקונט (שהסתכמו ב־30.8 מיליון שקל) 7.7 מיליון שקל חלקה ברווחי אי. די. בי. פיתוח (המסתכמים ב 11.3 מיליון שקל) ו־2.1 מיליון שקל רווחי חברת האם.

ריווחי הקבוצה עלו כמעט פי 7, כאשר ריווחי בנק דיסקונט גדלו פי 15 ואילו ריווחי קבוצת ההשקעות הלא־בנקאיות עלו פי שנים.

ההשקעות הלא בנקאיות של אי. די. בי. מורכבות מחלקה בכלל, בדיסקונט השקעות, בפי. אי. סי. ובישרוס.

נמשך הקפאון בתפוקת ענף המתכת

מאת דני גוב

אשתקד היתה השנה השניה ברציפות בה נרשם קפאון בגידול התפוקה התעשייתית בענף המתכת (גידול של 0.76% בלבד לעומת 1985). התפוקה התעשייתית בתעשיה כולה גדלה בתקופה זו בשעור של 3.6%.

ההתאחדות התעשיינים מוסרת, כי נרשמו ירידות חדות מתמשכות בתפוקת תת־ענפים בתעשיית המתכת כמו יציקת ברזל ופלדה – ירידה של 18.7% ב־1985 ו־15.9% ב־1986; צינורות מתכת ירידה של 15.3% ב־85 ו־15.5% ב־86.

בענף המכונות חל גידול של 12% הנובע בעיקרו בגידול תפוקת ענף מכונות לשרותי משרד ומשק בית – גידול של 2.5% הכולל למעשה מוצרי צריכה בני קיימא.

יצוא תעשיות המתכת גדל משנת 1980 ב־35% והגיע ב־1986 ל־1.3 מיליארד דולר.

מסקירת ההתאחדות עולה, כי ענף תעשיות המתכת תופס מקום מרכזי בתעשייה המקומית – כ־22% מסך התפוקה, 28% מערך היצוא התעשייתי וכ־26% מסך התעסוקה בתעשיה.

מהנתונים עולה גם, כי אשתקד חלה ירידה במספר המועסקים בכלל ענפי המתכת. בשנה זו עבדו בענף 78.000 איש. בענף המכונות קטן מספר המועסקים ב־4.5% בהשוואה ל־1985 ובענף כלי ההובלה חלה ירידה של 5.5%. בבחינת המועסקים 48.5% עובדים במפעלי המגזר הפרטי, 15.4% במפעלים הסתדרותיים ו־36% במפעלי המגזר הממשלתי.

גוברת התחרות על כספי המניות הבנקאיות

"הפועלים" מציע מענק 5 מדדים נזילות והכנסה חודשית ל־3 שנים

מאת כתב "דבר"

עם התקרבות מועד פרעון המניות הבנקאיות מוסיף בנק הפועלים הטבות והסדרים בלעדיים על אלו שהציע לפני שבועיים למחזיקי המניות הבנקאיות.

מענק 5 מדדים ב"מסמן תשואה".

הבנק נותן למצטרפים החל מ־4 באוקטובר לתכנית "מסמן תשואה" הצמודה למדד, מענק הצמדה עד 5 מדדים על כספי החסכון שלהם – ממדד חודש מאי ועד חודש ספטמבר. שיעור העליה הכולל של 5 מדדים אלה מגיע ל־4% (בהנחה של עליית מדד ספטמבר בשיעור של 1.5%).

ככל שתקופת החסכון תהיה ארוכה יותר, ייהנה החוסך מיותר מדדים, החל מהצמדה של שני מדדים במסלול לשנתיים ועד 5 מדדים במסלול ל־5 שנים.

הריבית תנוע בין 4% לשנה במסלול החסכון לשנתיים ל־4.6% לשנה במסלול החסכון ל־5 שנים.

נזילות אחרי שנתיים בתכנית "מסמן דולר מדד"

הבנק מאפשר לחוסכים בתכנית הבחירה "מסמן דולר מדד", ליהנות מנזילות כבר כעבור שנתיים, ולקבל הלוואה בגובה סכום החסכון בתום שתי שנות חסכון. בתום 3 שנות החסכון יקבל הצמדה לדולר וריבית דולרית מוגדלת, או הצמדה למדד וריבית מוגדלת צמודה למדד – הגבוה מביניהם.

ההלוואה תינתן בריבית מועדפת בשיעור עד 95% מהריבית שתהיה נהוגה בעת מתן ההלוואה על הלוואות צמודות ללקוחות פרטיים, או עד 90 מהריבית שתהיה נהוגה על ההלוואות לא צמודות.

הכנסה חודשית צמודה

בתכנית החסכון יקבל החוסך הכנסה חודשית צמודה למדד לתקופה קצרה של 3 שנים בלבד, במקום לתקופה של 6 שנים, כמקובל בדרך כלל בתכניות החסכון המבטיחות הכנסה חודשית צמודה למדד. התכנית מבוססת על תכנית "מסמן תשואה להכנסה חודשית".

ליאון תמן משקיע חצי מיליון דולר בפרויקט תיירותי בירושלים

איש העסקים ליאון תמן, באמצעות חברת "הילד" שבבעלותו, משקיע כחצי מיליון דולר בפרויקט תיירותי בבנין ימק"א – "הולילנד אדבנצ'ר". חברת "הולילנד אדבנצ'ר" נמצאת בבעלות חברת הילד וחברת [illegible].

במסגרת הפרויקט [illegible] קול [illegible].

[illegible]

הנהלת [illegible] היא [illegible] ב־400 אלף [illegible].

600 קניינים מחו"ל יגיעו לשבוע המזון

מאת דני גוב

ביקוש של קניינים זרים לתצוגת המזון של תעשית המזון הישראלית הביא להחלטה להעתיק את התצוגה הקרובה של שבוע המזון הישראלי בפברואר 1988, מבית מלון למרכז הירידים בתל אביב.

מכון היצוא מוסר, כי 600 קניינים מארה"ב, אירופה ואוסטרליה ישתתפו בשבוע המזון הישראלי. אביבה ברסירא, מנהלת מרכז המזון במכון היצוא אומרת, כי שטח התצוגה משתרע על 1690 מ"ר ורוב השטח כבר נמכר ברובו למציגים ויתכן, כי יהיה אף צורך להגדילו.

שבוע המזון הקרוב יהיה הגדול ביותר שנערך אי פעם הן בשטחי התצוגה והן במספר המשתתפים.

בצד מוצרי מזון חדשים תוצג השנה לראשונה גם מחלקה מיוחדת למחקר ופיתוח בענף המזון.

מפעלי מזון מגבירים יצוא

סופר "דבר" מציין, כי מפעל "שבעול" מקיבוץ לוחמי הגטאות, הצליח בימים אלה לבצע חדירה לשוק ההולנדי ו־4 מיכליות ראשונות (60 טונות) יצאו בימים אלה להולנד. שבעול משווק את מוצריו בהולנד דרך רשת הסופרמרקטים "אהולד" המובילה בשוק המקומי. מוצרי המדף יארזו בהולנד וישאו את שם רשת השיווק. החברה משווקת גם לשוק הצרפתי, הבלגי, הגרמני והאנגלי.

מפעל מזון אחר, אף הוא קיבוצי, מכוורת יד מרדכי, הגדיל השנה את יצואו לאחר שהתחיל בכך לפני כשנה. מכוורת יד מרדכי משווקת את המוצר שלה "מזון מלכות" בשוק האנגלי ברשת של 235 חנויות (הולנד אנד ברט) ולרשת חנויות טבע בקפריסין ובימים אלה יצאו כמויות מידגמיות לרשתות בארה"ב, קנדה, יפן ובלגיה לשם בדיקת שווקי יצוא חדשים. יגאל מן, מנכ"ל המכוורת אומר, כי בשנת 88־87 יגיע היצוא לכ־400 אלף דולר.

השנה תייצר המכוורת כ־80 טונות דבש לעומת כ־50 טונות אשתקד. (סוף)

ישראל – הקונה הזר הגדול ביותר של אוטובוסים "מרצדס"

מאת יוסף מיכלסקי

המחזור העסקי של חברת "דיימלר בנץ", יצרנית מכוניות מרצדס, בישראל, הגיע בשנה האחרונה 100 מליון דולר, מכך הוא הוכפל בשלוש השנים האחרונות. – על כך מסר ברנר גוטשלק נציג החברה המבקר בימים אלה בישראל. ברנר גוטשלק מסר שישראל היא הרוכש הזר הגדול ביותר בעולם של אוטובוסים מדגם מרצדס, ובישראל נעים כ־3000 אוטובוסים מייצור החברה, 75 אחוז של המוניות בארץ ו־80 אחוז של הרכב המסחרי הקל בישראל הם מתוצרת דיימלר בנץ. הדובר מסר עוד שהחברה מפתחת מכונית בת 7 מושבים המיועדת לשוק כמונית שרות בישראל.

קר־אופ משקיע מיליון וחצי דולר בסניף חדש בקרית גת

מאת דני גוב

הקר־אופ חתם בימים אלה על חוזה לביצוע פרויקט של הקמת בנין חדש של הרשת בקרית גת. ההיפר קר־אופ החדש ייבנה על שטח של 2000 מ"ר בקניון "גת", שבונה חברת "מליסה" בקריה. הרשת מתכוונת להשקיע מיליון וחצי דולר בפרויקט.

הקניון יכלול אולם אירועים, בתי קולנוע, חנויות ומסעדות.

מבנה ההיפר מושכר מחברת מליסה לתקופה של 9 שנים. אבן הפינה תונח עד סוף השנה וגמירת הפרויקט מתוכננת לפסח 1988. (סוף)

יעקובי: צפוי גידול בגרעון המסחרי ב־88

מאת דני גוב

שר הכלכלה והתקשורת, גד יעקובי מעריך, כי בשנה הבאה צפוי גידול ניכר בגרעון המסחרי. יעקובי אומר, כי "כלכלת בחירות בשנה הבאה תגדיל עוד יותר את הגרעון בין היבוא והיצוא ותזעזע את היציבות הסבירה במשק".

יעקובי, שדיבר בפני אנשי משק וכלכלה בתל אביב אמש, כי הוא רואה בדאגה את המצב הנוכחי במגזרי החקלאות, המחקר, האוניברסיטאות, החינוך ועדי הפיתוח.

לדברי יעקובי אין בסיס לתחושת הסיפוק של חוגים כלכליים־מוניטריים, המתבוננים בנתונים הנומינליים, תוך התעלמות ממגמות יסוד במשק ובחברה.

מסתמן מחסור בעובדי טקסטיל בכל הארץ

מאת דני גוב

מחסור חמור בעובדי ענף הטקסטיל מסתמן בכל אזורי הארץ. בעקבות גידול ביצוא לארה"ב ואירופה של מוצרי ענף זה, מסתמנת דרישה לעובדי טקסטיל בכל אזורי הארץ ובכל מקצועות הטקסטיל.

חברת "או.אר.אס." העוסקת בשירותי כוח אדם מתכוננת לפרסם מעתה מדד תעסוקה ואבטלה מדי חודש. המדד האחרון שלה מורה, כי אין להשיג כיום בישראל כולל ביהו"ש, עובדים פשוטים ומיומנים באריגה, אשפרה, צביעה, סריגה, תפירה ובדומה. לדברי או.אר.אס. מסתמן מחסור של כ־1,000 עובדים להשלמת המשמרות באזורי קרית גת, יבנה, דימונה, תל אביב ומגדל העמק.

כבר עתה מייבא ענף הטקסטיל כ־300 עובדים באזור קרית גת, יבנה, גוש דן וקיימת דרישה אפילו לצפון הארץ למפעלי הטקסטיל.

מל"ט מקיבוץ תל־יצחק זכה במכרז להקמת תחנות אוטובוס במיליון דולר

מאת דני גוב

חברת מל"ט מקיבוץ תל יצחק זכתה במכרז להקמת 250 תחנות אוטובוסים מתוכם 200 סככות בינעירוניות בהיקף כספי של במיליון דולר.

המכרז הוצא על ידי החברה למשק וכלכלה של מרכז השלטון המקומי. זו ההזמנה השניה של סככות המתנה לאוטובוס ממל"ט. בסוף אשתקד הקימה מל"ט 110 תחנות מבטון בכל הארץ.

בדיווח לבורסה מלפני כמה ימים אומרת החברה, שבידיה הזמנות עבודה נוספות בהיקף של כ־2 מיליון דולר לייצור והקמת מבנים מודולריים המשמשים לכיתות לימוד ומשרדים וכן אלמנטים מבטון, שהוזמנו על ידי חברת החשמל לתחנת הכוח בזיקים.

כור מתכת זכה במכרז להקמת תחנות אוטובוס

מאת דני גוב

חברת "כור מתכת" זכתה במכרז להקמת 750 תחנות אוטובוסים בכל הארץ. ההיקף הכולל של העיסקה הוא כ־3 מיליון דולר.

כור מתכת חתמה על הסכם להקמת מפעלה החדש של חברת "הנדסת התפלה", שייבנה ברעננה.

מנכ"ל הקבוצה, יעקב ביידרוני אומר, כי את הפרויקטים האמורים יבצעו ארבע מפעלי יחידת ההנדסה של הקבוצה – מנהלת הפרויקטים, אגן בת ים, חמת מבנים, וחלקן הנדסה.

ויטלגו משקיעה בציוד טוויה כמיליון דולר

מאת דני גוב

חברת "ויטלגו" משקיעה במסגרת תכנית השקעות מאושרת כ־900 אלף דולר בציוד חדיש לטוויה בכוונה להגדיל את חלקה בשוק סריגת היד בישראל בחודש הקרוב.

ברונו ויטלה, יו"ר החברה אומר, כי בישראל נסרגים מדי חודש כמיליון סוודרים (450 טונות צמר לסריגת יד נמכרים בשוק המקומי).

מחזור המכירות של החברה גדל במחצית הראשונה של 1987 ב־33% לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

הרווח לפני מס גדל ב־55% ועמד על 683 אלף שקל לעומת 569 אלף שקל בתקופה המקבילה אשתקד. המפעל מייצא צמרים מסוגים שונים בעיקר לגרמניה. היקף היצוא בשנה זו היה כ־1.2 מיליון דולר.

גידול ביצוא לארה"ב באמצעות "סולכור"

מאת דני גוב

השנה גדל יצוא המפעלים הישראליים המשווקים דרך סולכור בארה"ב, אומר חקי פרומר, מנכ"ל סולכור ניו־יורק.

יצוא "בכתפים אגף" יגיע השנה ל־35 מיליון דולר לעומת 25 מיליון דולר אשתקד (במחצית השנה הראשונה ביצע המפעל יצוא ב־19 מיליון דולר).

במפעל "כתריל" יצא השנה בערכות תקשורת מורכבות ובו יבצע עבודות בקבלנות משנה בהיקף של 4 מיליון דולר הזה בנוסף לפעילויות הרגילות שלו בארה"ב.

באחרונה התמה חברת "סולכור ניו־יורק" על עיסקה גדולה, לפיה תמכור לה ששים בתוצרת מפעל "עשהד בנטל" בסך של 1.5 מיליון דולר. העיסקה נחתמה עם רשת בתי הכלבו "מונטגומרי וורד".

מפעל המיצים ליצוא של גבעת ברנר ישווק גם בארץ

מפעל המיצים של קיבוץ גבעת ברנר ישווק מעתה את מוצריו גם לשוק המקומי לאחר שבמשך עשרות שנים שווקה התוצרת רק לשווקים זרים. בשלב ראשון ישווק המפעל בשוק המקומי מיצי תפוזים, אשכוליות, עגבניות, פירות וליטונים.

את המיצים תשווק חברת השיווק "המכסעדה הגדולה", שהוקמה לפני כחצי שנה על ידי משקיעים יהודים בארה"ב בשיתוף משקיעים מקומיים.

דני גוב

חברת הביטוח הדר הגדילה רווחיה

מאת מאיר תדמור

חברת הביטוח הדר, בשליטת חברת הביטוח הפניקס, סיימה את המחצית הראשונה של השנה ברווח של 1.26 מיליון ש"ח, לאחר הפרשת הרווחים בשל הפסד של חברת הבת להתנסיונל, שנרכשה בפברואר השנה.

ההכנסות מפרמיות ודמים התקבלו ב־48 מיליון ש"ח המהווים גידול ריאלי של 15.7% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. הרווח בביטוח חיים הסתכם ב־2.35 מיליון ש"ח.

בשוק ההשקעות נמדדו [illegible] שהקטינו את שיעורי ההוצאות לעומת הפרמיות בבטליים ל־11.5% לעומת 17.5% בלהנסיונל.

תיק ביטוח החיים בהדר לסוף יוני השנה הגיע ל־1294 מיליוני ש"ח. החברה רכשה את תיק ביטוח החיים של להנסיונל בסכום של 1.96 מיליון ש"ח. המאזן המאוחד לסוף יוני היה 139 מיליון ש"ח. החברה עומדת לרכוש מאמצעיה היא בסכום עד 2 מיליון ליש"ט 40% מחברת "פאייר אינשורנס" האנגלית, שהיא חברה בת של הפניקס הישראלי.

מנות / איתן יעקובסון

יש פיצויים – לחשב במונחי ברוטו

שכרם של עובדים רבים במשק הוא על בסיס נטו. כלומר: מוסכם בין העובד למעביד שכר נטו מסויים. לפי מה מחושבים הפיצויים המגיעים לעובד כזה? לפי הברוטו. המעביד צריך לגלם את שכר הנטו של העובד לשכר הברוטו שלו – כפי שהוא עושה מדי חודש בעת הכנת תלוש המשכורת שלו. ואם המעביד לא מסכים? אזי יכול העובד להגיש תביעה לבית הדין לעבודה. במקרים כגון אלה – מגלם בית הדין לעבודה את סכום הנטו לסכום הברוטו על פי לוחות המס של מס הכנסה ומורה על תשלום פיצויים על בסיס השכר במונחי "ברוטו".

את מאמצת ילד? מגיעים לך פיצויי פיטורין

הורים חשוכי ילדים נוטים לפעמים לאמץ ילדים. אחד הקריטריונים לקבלת ילד לאימוץ הוא – יכולת כלכלית לפרנס את הילד המאומץ.

חוק פיצויי פיטורין קובע שאם עובדת מאמצת ילד – לבדה או יחד עם בעלה – והיא מתפטרת מעבודתה על מנת לטפל בו – מגיעים לה פיצויי פיטורין כאילו פוטרה מעבודתה.

הזכאות לפיצויי פיטורין מותנית בכך שהתפטרותה של העובדת נעשתה לפני שמלאו לילד תשעה חודשים ושניתן צו אימוץ. אין חשיבות לעובדה אם צו האימוץ ניתן לפני מועד התפטרותה של העובדת או לאחריו.

אין לפטר עובדת בחופשת לידה

חוק עבודת נשים אוסר את פיטוריה של עובדת בתקופת חופשת הלידה. למעביד גם אסור לתת לעובדת הודעת פיטורים, שלפיה מסתיימת עבודתה של עובדת בתקופת חופשת הלידה.

הוראה זו באה להגן על הזכויות הבסיסיות של העובדת. כמו כן היא חלק ממדיניות עידוד הילודה הנהוגה בארץ במשך כל שנות קיום המדינה.

פנסיונר? תן אשראי צמוד לנכדים

פנסיונרים רבים שאין להם הכנסות חייבות במס מתלבטים בשימוש שיעשו בעודפי הכספים שבידיהם. אחת האפשרויות המתאימות להם היא לתת הלוואה צמודה למדד לילדים או לנכדים. כיצד? אתה יכול לתת למשל הלוואה צמודה למדד ועוד ריבית צמודה של 9% (מרווח שתלווה לממשלה בריבית צמודה של 3% או לקונצרנים ב־7%). הפרשי ההצמדה פטורים בידיך ממס בתנאי שלא יותרו בהוצאה על־ידי הלווים ממך. על הריבית אתה עשוי להיות פטור ממס בגלל 3 נקודות הזיכוי המגיעות לך ולאשתך. לדוגמא: הלוואה בסך 30,000.- ש"ח. ריבית שנתית 2,700.- ש"ח. על הריבית נוספים 20% הפרשי הצמדה בסך 540.- ש"ח. סה"כ ריבית שנתקבלה 3,240.- ש"ח. עליה חל מס בשיעור 35% שגודלו 1,134.- ש"ח. פוחת 3 נקודות זיכוי בשנת מס 1987 שוות כ־1,500 ש"ח. יתרת מס: אפס. הנה כי כן, תפסת כמה צפורים במכה אחת. פעם אחת הלווית כספך בריבית גבוהה פטורה ממס. פעם שניה – הילדים קיבלו הלוואה נוחה – (הבנקים לוקחים 11% ריבית צמודה) ופעם שלישית – הכסף נשאר ועובר במשפחה.

סרבל פטור ממס חליפה – חייבת

עובד המקבל ממעבידו בגדי עבודה המשמשים לו לעבודה בלבד – (כגון: חלוק, סרבלים, סינרים וכו') אינו חייב עליהם במס.

אולם, בגדים הניתנים לשימוש גם מחוץ למסגרת העבודה כגון: חליפות למנהלים – אז אם אתה מנהל, אתה לא משלם מס רק על המשכורת אלא גם על בגדי הייצוג שלך.

שיפוצים שעושה הדייר – הכנסת בעל הבית

שוכר המבצע שכלולים, שיפורים או התקנות במושכר בהתחשב על המוסכם בחוזה השכירות – גורם עי"כ להשבחת הנכס שבו הוא מתגורר.

שלטונות המס מסווגים את הסכום שהשקיע הדייר – כהכנסה בידי בעל הבית לפי סעיף 2 (6) לפקודת מס הכנסה.

גם כאשר חוזרים בדירה [illegible] הוא במצב של הגבה וכאשר שכר הדירה נמוך מהמקובל, נוהגים לראות בתיקונים ובשיפוצים שמבצע הדייר – הכנסה מנכס בית בידי בעל הבית.

שערי מטבע חוץ ביום 30.09.87

המטבע	השינוי	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	+0.004	1.57	1.64	1.57	1.64	1.56	1.63	1.6000	1.6200	1.6060	1.6200	1.5970	1.6171	1.6093
1 מארק גרמני	+0.003	0.85	0.89	0.86	0.90	0.85	0.89	0.8696	0.8604	0.8714	0.8822	0.8684	0.8793	0.8755
1 לי"ש	+0.017	2.55	2.69	2.56	2.66	2.56	2.68	2.6064	2.6390	2.6056	2.6381	2.6039	2.6367	2.6263
1 פרנק צרפתי	+0.001	0.25	0.27	0.25	0.27	0.25	0.27	0.2615	0.2648	0.2615	0.2648	0.2608	0.2641	0.2630
100 ין יפאניים	[illegible]	1.06	1.12	1.08	1.13	1.07	1.13	1.0959	1.1096	1.0970	1.1107	1.0953	1.1091	1.1016
1 גילדן הולנדי	[illegible]	0.76	0.79	0.75	0.80	0.75	0.79	0.7741	0.7837	0.7728	0.7824	0.7720	0.7817	0.7792
1 פרנק שוויצרי	[illegible]	1.03	1.09	1.03	1.08	1.02	1.08	1.0458	1.0619	1.0503	1.0634	1.0464	1.0595	1.0538
1 כתר שוודי	[illegible]	0.24	0.25	0.24	0.26	0.24	0.26	0.2487	0.2516	0.2498	0.2519	0.2479	0.2510	0.2500
1 כתר נורבגי	[illegible]	0.23	0.24	0.23	0.25	0.23	0.25	0.2365	0.2415	0.2383	0.2412	0.2379	0.2409	0.2399
1 כתר דני	[illegible]	0.22	0.23	0.22	0.23	0.22	0.23	0.2264	0.2293	0.2268	0.2296	0.2260	0.2265	0.2275
1 מארק פיני	[illegible]	0.35	0.37	0.35	0.37	0.35	0.38	0.3626	0.3671	0.3626	0.3672	0.3618	0.3665	0.3647
1 דולר קנדי	—	1.20	1.25	1.20	1.25	1.19	1.25	1.2161	1.2333	1.2193	1.2345	1.2161	1.2314	1.2264
1 דולר אוסטרלי	[illegible]	1.09	1.20	1.10	1.19	1.11	1.18	1.1432	1.1575	1.1425	1.1567	1.1402	1.1546	1.1504
1 ראנד דרא"פ	[illegible]	[illegible]	0.60	0.46	0.78	0.49	0.68	0.7712	0.7808	0.7714	0.7811	0.7694	0.7791	0.7759
10 פרנקים בלגיים	[illegible]	0.41	0.45	0.41	0.43	0.40	0.43	0.4175	0.4228	0.4193	0.4246	0.4189	0.4242	0.4218
10 שילינגים אוסטריים	[illegible]	1.21	1.27	1.22	1.27	1.21	1.27	1.2370	1.2524	1.2389	1.2543	1.2360	1.2516	1.2439
1000 לירטות איטלקיות	[illegible]	[illegible]	1.24	1.18	1.26	1.19	1.27	1.2075	1.2226	1.2080	1.2230	1.2054	1.2206	1.2134
1 אירופי (ECU)	[illegible]	—	—	—	—	—	—	1.8088	1.8314	1.8067	1.8293	—	—	1.8190
1 דינר ירדני	[illegible]	4.44	4.71	4.55	4.82	4.46	4.76	—	—	—	—	—	—	4.6925
10 לירות לבנוניות	—	—	—	0.09	0.10	0.04	0.06	—	—	—	—	—	—	0.0536
1 לירה מצרית	[illegible]	[illegible]	[illegible]	0.67	0.71	0.63	0.68	—	—	—	—	—	—	0.7352

هكذا من الاصل

هكذا من الاصل

מושתל הכבד מבאר־שבע יחזור בתשובה לאחר הניתוח בלונדון

„נולדתי מחדש" – סיפר רבאשי

מאת אמיר רוזנבליט, סופר דבר בנגב

מושתל הכבד יעקובוב רבאשי הגיע אתמול עם רעייתו רחל ללשכת ראש עיריית באר שבע, כדי לספר לעתונאים על „הולדתו מחדש". רבאשי סבל מזיהום כרוני בכבד, שגרם לו לקשיים בתפקוד הכבד עד כדי סיכון חייו. הרופאים העריכו, כי אם לא תבוצע בגופו השתלה, לא יהיה לו סיכוי לחיות.

דוד שורק, מפעילי התאחדות עולי בריה"מ, ארגן מבצע התרמות כדי להטיסו לניתוח בלונדון. רבאשי הנרגש סיפר, כי בניתוח הראשון איבד דם רב, וחייו ניצלו בזכות תרומות דם של שוטרים בריטיים, שהוזעקו למיטתו בשבת, לאחר שהיהודים החרדים שטיפלו בו בלונדון לא הרימו טלפונים בשבת, ולפיכך לא יכלו להשיג עבורו תרומות דם.

רבאשי החלים במהירות לאחר הניתוח והוא אסיר תודה לחסידים היהודים מלונדון שטפחו אותו בימים שהיה מאושפז. דוד שורק ציין אתמול, כי עד לפני שבועיים הוערכה עלות האשפוז ב־20,000 ש"ח והם הושגו בעיקר מתרומות בארץ ובחו"ל. רבאשי הודה לאלה שסייעו לו וציין, כי בזכות אותם חסידים הפך לחזור בתשובה.

כותבת „דבר" אריאלה ראובני מוסיפה:

שיפור חל במצבה של דליה ברזילי, שעברה לפני כשבועיים ניתוח השתלת כבד בפיטסבורג, שבארה"ב.

ברזילי הועברה מחדר ההתאוששות למחלקת אישפוז רגילה. היא אוכלת, מתהלכת ומשוחחת עם הצוות הרפואי ועם בעלה דורון, שנלווה אליה.

דליה שוחחה השבוע טלפונית עם קרובי משפחתה בארץ וסיפרה, כי מצבה משתפר והיא מתגעגעת הביתה.

לסופרת „דבר" נודע, כי מושתלת כבד אחרת בארץ שעברה לפני שנים אחדות ניתוח השתלת כבד בפיטסבורג, ההלימה ותפקדה היטב, תזדקק ככל הנראה לניתוח השתלה נוסף בפיטסבורג, כיוון שבאחרונה חלה הדרדרות במצבה.

„לישראל יש צורך מוסרי, משפטי והיסטורי לשפוט פושעים נאצים"

(ע). – „מחובתה של מדינת ישראל וממשלתה להביא נאצים לדין בצורך משפטי, מוסרי והיסטורי" – למסקנה זו הגיעו פרופ' יורם דינשטיין מאוניברסיטת תל־אביב וחברי הכנסת שבח וייס ואהוד אולמרט בתום דיון בנושא הבאת נאצים לדין.

הדיון התקיים במסגרת הרצאה שנתית על שם נחום גולדמן, לציון חמש שנים למותו, באודיטוריום „בני ציון" בבית התפוצות.

פרופ' יורם דינשטיין האשים את ממשלת ישראל על „שאינה מעורה בנושא שפיטת הנאצים ולמעשה נגררה לתוך סוגיה זו בניגוד לרצונה". כדוגמה ציין את פרשת ואלדהיים, שהועלתה ביוזמת הקונגרס היהודי העולמי, בעוד שישראל היתה צריכה להיות המובילה במאמץ הבין־לאומי ללכידת נאצים ולהוות מרכז למידע ותיעוד השואה.

„לולא המשפטים", אמר דינשטיין, „היתה השואה נמחקת מזיכרון האנושות". בהקשר זה, דחה על הסף את טענתו של שגריר ישראל בווינה מיכאל אליצור, כי הטיפול בפרשת ואלדהיים גרם לאנטישמיות. „זהו אבסורד להאשים את קורבנות האנטישמיות בגרימת אנטישמיות", אמר דינשטיין.

ח"כ שבח וייס ציין, כי אין משמעות לזמן במשפטים נגד הנאצים, ויש לשפוט אותם כל עוד הם בחיים. לדעתו, „מחובתה של ממשלת ישראל לנקום ברוצחים". כניצול שואה ביקר וייס את הגישה המסתייגת של הישוב והנהגתו כלפי שארית הפליטה וביקר את הגישה הכללית לשואה, נושא שלגביו חל שינוי רק בשנים האחרונות.

הדוברים היו תמימי דעים, שבמדינת ישראל אין ריכוז של כל החומר על פושעים נאצים, וכי המדינה נזקקת לשירותי מידע על פושעים נאצים מארצות אחרות. אשר למשפט דמיאניוק אמר פרופ' דינשטיין, כי אם זה היה תלוי בממשלת ישראל הוא לא היה מובא למשפט, וכי הדבר נכפה על־ידי ממשלת ארה"ב.

יוצאי וילנה דורשים לחדש משפט האחראי לרצח יהודיה

(ע).– תביעה נמרצת לחדש משפטו של הנאצי פרנץ מורר, שהיה ממונה על השמדת 80,000 יהודי וילנה, הושמעה אתמול על־ידי דובר שרידי ויוצאי וילנה יצחק שמואלי־רייזנברג באזכרה שנערכה בבית העלמין בקרית שאול, על יד האנדרטה להרוגי קבר האחים בפונאר, שם נורו ונרצחו יהודי וילנה.

מורר, שנעצר לאחר המלחמה על־ידי שלטונות ברה"מ, שוחרר לאחר שבע שנות מאסר, אך הובא לאחר מכן למשפט בגרץ שבאוסטריה וזוכה על־ידי חבר מושבעים. במשפטו הופיע ההיסטוריון ניצול הגטו ד"ר מרק דבורז'צקי, שהעלה את התביעה לשיפוטו מחדש של מורר גם במהלך משפט אייכמן בירושלים.

עד־כה נדחו כל הפניות של יוצאי וילנה להסגירו לישראל או לשופטו מחדש, ומורר חי לו בשלווה באחוזתו ובנו גם נבחר לפרלמנט האוסטרי.

738 מקרי אלימות בבתי הספר בשנת תשמ"ז

האלימות מתרכזת בבתי הספר היסודיים – אחרי סיום הלימודים

מאת יעל פישביין, סופרת „דבר" לענייני חינוך

חלק ניכר ממקרי האלימות בקרב הנוער אירעו בין תלמידים בתוך כתלי בתי הספר, אחרי סיום הלימודים. רובם אירעו בבתי ספר יסודיים, ללא שימוש במכשירי תקיפה. כך עולה מסיכום מקרי האלימות בשנת הלימודים החולפת, שערך מנהל אגף תלמידים במשרד החינוך שמעון נחמה.

בשנת תשמ"ז אירעו 738 מקרי אלימות בבתי ספר, מתוכם 603 בבתי ספר ממלכתיים ו־138 בבתי ספר ממלכתיים דתיים. מרבית האירועים האלימים (462) אירעו אחרי הלימודים, 40 לפני תחילת הלימודים, 55 בהפסקות, שני מקרים במסגרות חינוך משלימות והיתר בהפסקות ובמהלך פעילויות כתתיות.

הרוב המכריע של מקרי האלימות אירעו בין תלמידים, והיתר [illegible] לבית הספר. רוב מקרי האלימות אירעו בבתי ספר יסודיים, 69 בחטיבות ביניים, 93 בבתי ספר מקיפים, 54 בבתי ספר מקצועיים, 48 בבתי ספר חקלאיים, 36 בבתי ספר עיוניים, שבעה בחטיבות עמלניות ושישה בבתי ספר של החינוך המיוחד.

חלק ניכר מהאלימות התרחשה בשטח בית הספר ובמתקנים שונים בו, והיתר בסביבת בית הספר או בדרך אליו וממנו. רק ב־122 מקרים השתמשו באבנים ובחפצים שונים, ב־17 במכשיר קהה, בששה מקרים באולר ובסכין, וב־13 באמצעים אחרים. 319 ילדים נשלחו לחדרי מיון, 44 אושפזו, 296 קיבלו טיפול במרפאות, 43 קיבלו טיפול בבתי הספר.

מנכ"ל משרד החינוך ד"ר שמשון שושני פרסם בחוזר מיוחד הנחיות לטיפול באלימות בבתי ספר ואסר באופן מוחלט על נשיאת סכינים על ידי תלמידים. מנהלי בתי הספר התבקשו לאתר תלמידים מועדים־בתקיפות אלימות ולטפל בהם [illegible]. כמו כן עליהם לדווח על המקרים, להודיע להורים על מעורבות ילדיהם במעשי אלימות ולפרסם את המקרים ואת דרך הטיפול בהם בין התלמידים באמצעי הרתעה.

החל מתחילת שנת הלימודים הנוכחית מתנהל רישום שיטתי של מקרי האלימות בבתי הספר.

מש' האוצר מפר הבטחה להקלת מס לתעשיינים

מאת דני גוב, סופרו הכלכלי של „דבר"

נשיא התאחדות התעשיינים דב לאוטמן מאשים את משרד האוצר באי־ביצוע החלטת הממשלה מינואר 1987 על מס מופחת לחברות תעשייתיות בשנת המס 1987. החלטה זו קבעה, כי בשנת המס 1987 כל חברה תעשייתית, שהיה לה בעבר מפעל מאושר ושתקופת ההטבות לגביה פגה, תשלם 42.25 אחוז מס על הכנסה בלתי מחולקת במקום 45 אחוז, כפי שחל על חברה אחרת במשק.

לאוטמן אומר, כי על אף פניות חוזרות ונשנות לגורמים שונים באוצר ולמרות הבהרות, שניתנו על ידי האוצר, כי אי ביצוע ההחלטה מקורה בטעות – לא בוצעה ההחלטה עד היום.

לאוטמן מציין, כי אי ביצוע החלטה זו יהיה בבחינת הפרה ברורה של התחייבות הממשלה לתעשיינים במסגרת המהלך הכלכלי שהתבצע בינואר 1987. הוא ביקש משר האוצר לפעול לאלתר לביצוע החלטה זו.

„ספינת האהבה" באשדוד

מאת דני צדקוני, סופר „דבר" בדרום

אוניית הנוסעים „פסיפיק פרינסס", שעליה מצולמת סדרת הטלוויזיה הפופולארית „ספינת האהבה", תגיע ביום ג' הבא לנמל אשדוד במסגרת שייט נופש שהיא עורכת בנמלי הים התיכון.

יחד עמה יגיעו באותו יום לנמל שתי אוניות תיירים נוספות – „אטלס" שעליה צולם בזמנו אחד מפרקי הסדרה, ו„אורפיאוס". על סיפונן של שלושת האוניות יגיעו באותו יום לביקור בארץ 1,500 תיירים. על „אטלס" יעלו בנמל אשדוד 150 ישראלים שיפליגו עמה למסע נופש של שבועיים.

דובר הנמל חיים שושן מסר, כי מתחילת עונת התיירות בנמל ב־1 בפברואר פקדו אותו עד אתמול 70 אוניות ועל סיפונן 33,000 תיירים, לעומת 41 ספינות ו־17,000 נוסעים בתקופה המקבילה אשתקד.

הכדורגלן חיים בן־שאנן חשוד באחזקת רכוש גנוב

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

הכדורגלן הלאומי חיים בן שאנן נעצר אתמול בבית משפט השלום בבאר שבע בחשד של אחזקת רכוש גנוב שהושג בדרך של פשע.

בא כוחו של החשוד עו"ד אבי יהב ביקש לשחרר את הכדורגלן בנימוק, שאין מדובר בעבריין, אולם חומר מודיעיני של משטרת באר שבע ורכוש שחשוד כגנוב שנתגלה בבית חמותו של הכדורגלן, הביאו את השופט צבי סגל להחלטה לעצור את בן שאנן לשלושה ימים.

באותה פרשה נעצר העבריין פלט וינסן, החשוד אף הוא באחזקת רכוש גנוב שהושג בדרך של פשע.

ד"ר הק מגשים חלום: עולה לרגל לירושלים

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

ידיד קרן אדנאואר, ד"ר ברונו הק, מגשים השבוע חלום בן 20 שנה: הוא עולה לרגל לירושלים.

ד"ר הק בן ה־70, קתולי אדוק, החל במסע הרגלי מבון לירושלים לפני עשרים שנה. כל שנה הוא הלך מרחק מסוים באירופה ובשנה שלאחריה המשיך מאותה נקודה בה הפסיק. ד"ר הק הגיע אתמול עם בני משפחה למושב שורש. היום הוא ימשיך עד לקרית ענבים במגמה להגיע מחר למנזר הדורמיציון [illegible].

ד"ר הק היה [illegible] הבונדסטג מטעם המפלגה [illegible] ושר בממשלה. בעת ביקורו בירושלים יפגש עם אנשי האוניברסיטה העברית ואנשי הפרויקט היהודי בתחום החינוך לערכי הדמוקרטיה הממומן על ידי קרן אדנאואר.

השוטר קפץ בעקבות האנס הנמלט – ושבר את שתי רגליו

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

ראש משרד החקירות במשטרת נהריה פקד שלמה גולן נפצע שלשום אחר הצהריים באורח קשה ברגליו ובגבו, לאחר שקפץ מהקומה השנייה בתחנת המשטרה, כדי ללכוד חשוד באונס נערה בת 15 מנהריה, שהצליח לברוח מתחת לאפו במהלך החקירה.

פקד גולן שבר בקפיצתו את שתי רגליו באזור הקרסוליים והוליה את גבו. הוא מאושפז במחלקה האורתופדית בבית החולים הממשלתי בנהריה, ונראה שייאלץ להישאר רתוק למיטתו בבית החולים ובביתו למשך כחודש ימים.

הפרשה החלה כאשר נערה בת 15 מנהריה התלוננה במשטרה על כך, שנאנסה על־ידי בן דודה בן ה־24 תושב העיר. לטענתה הוא פיתה אותה באמתלות שונות לבוא לחצר בית ספר, ושם איים עליה, הפשיטה ובעל אותה בניגוד לרצונה.

החשוד נעצר ובחקירתו הכחיש את החשדות המיוחסים לו. פקד גולן הוליך אותו לקומה השנייה, אולם במהלך החקירה זינק החשוד לפתע מהכיסא, הדף את השולחן וקפץ דרך החלון.

קצין המשטרה לא איבד את עשתונותיו, קפץ אחריו, אולם למזלו הרע נפל על משטח קשיח ונפצע קשה ברגליו ובגבו. החשוד הצליח להימלט מתחנת המשטרה, אולם במבצע מהיר נתפס החשוד בשעה 1.30 לפנות בוקר.

כנופיה בעיר העתיקה הבריחה הרואין מתאילנד – דרך ירדן

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

משטרת העיר העתיקה בירושלים עצרה כנופיה החשודה בהברחת הרואין מתאילנד דרך גשרי הירדן. במהלך חקירת המשטרה, שנמשכה כחודש ימים, נעצרו שלושה ערבים מן הרובע הנוצרי ואחות של אחד מהם – כולם מוכרים למשטרה.

על־פי החשד, עסקה הכנופיה בסחר ריבוא הרואין מבאנגקוק דרך ירדן לירושלים. את הסמים הוביאו כפי הטבעות ומתוחות לאשכים. חברי הכנופיה נהגו לנסוע לירדן ולהעביר משם את הסמים.

בתחילת החודש פשטו שוטרים על ביתם של החשודים וכן על דירה נוספת, שבעליה נמצאת בסעודיה. בחיפוש נתפסו 81 גרם הרואין נקי בשווי 900,000 ש"ח, שניתן לחלקו לאלפי מנות.

החשודים – אימיל טובסי, ויליאם קקיש ובן דודו פואד קיקישהבני נתונים במעצר כבר 17 יום, ובשבוע הבא יוגשו נגדם כתבי אישום.

צפויים מעצרים נוספים. הפרשה הותרה לפרסום רק אתמול, לאחר שהמשטרה השלימה את החיפושים ותפסה את מרבית כמות ההרואין, שהבריחה הכנופיה.

(ע). – הולכת רגל, חנה חביבה בת 65, מקריית מלאכי שנפצעה קשה מפגיעת רכב, מתה מפצעיה בבית־החולים קפלן ברחובות.

התאונה אירעה ביום ג' בערב ברחוב הראשי של העיירה, המוביל לאיזור התעשייה.

שר הבטחון נדרש לנמק אי־חקירת מות עציר ערבי

המשפחה: העציר מת במהלך חקירת אנשי השב"כ

(ע). – בג"ץ הוציא צו על תנאי, המורה לשר הבטחון ולשר המשטרה לנמק בתוך 21 יום, מדוע אינם פותחים בחקירה לבדיקת נסיבות מותו של צעיר בן 23 מהכפר דאמן באיזור שכם, ומדוע אין מעבירים את תוצאות הנתיחה אחר המוות לבני המשפחה.

הצו הוצא בעקבות עתירת בני משפחתו של הצעיר הטוענים, כי בנם מצא את מותו במהלך חקירת השב"כ ועל גופו התגלו סימני אלימות רבים. באמצעות עו"ד פליציה לנגר טענו בני המשפחה, כי שלטונות הבטחון מסרבים למסור לבני המשפחה את תוצאות הנתיחה אחר המוות של הצעיר עוואד סלאם מהכפר דאמן.

בעתירה נטען, כי ב־19 ביולי השנה נעצר עוואד על־ידי אנשי השב"כ. יומיים אחר כך הודיעו לבני המשפחה שהצעיר מצא את מותו. על נסיבות המוות, קיבלו הודעות שונות: פעם אחת נטען, שבן המשפחה לקה בהתקף לב ופעם אחרת שמת מנכישת נחש.

העותרים טוענים, כי הם מבקשים לקבל את תוצאות נתיחת הגופה ותוצאות החקירה, כדי שהאחראים למותו של בן המשפחה – יעמדו לדין.

מרכז גמילה מאלכוהוליזם ראשון במגזר הערבי – במרר

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

מרכז לגמילה מאלכוהול, ראשון מסוגו במגזר הערבי, הוקם לאחרונה בכפר מרר שבגליל והוא ייחנך באופן רשמי בחודש הבא.

מנהלת שירותי הרווחה במרר פאתנה חנא, שהיא גם מנהלת מרכז הגמילה, אמרה ל„דבר", כי הנסיון לגמול אלכוהוליסטים מבני הכפר החל לפני ששה חודשים, אולם רק לפני כחודש, בעידודה של מנהלת השירות לגמילה [illegible], הוקם במרר מרכז לגמילה, שיהיה בעתיד מרכז לכל האלכוהוליסטים שירצו להיגמל משתייה במגזר הערבי בגליל.

עד כה אותרו בכפר מרר למעלה מ־80 אלכוהוליסטים. חלקם החל תהליך גמילה וארבעה מהם נגמלו.

לדברי פאתנה, אפילו במרר עדיין לא נערך סקר מקיף לגילוי כל האלכוהוליסטים, [illegible] קיימת בכפרים רבים במגזר הערבי. פאתנה חנא [illegible], כי בעיית האלכוהוליזם הולכת ומתפשטת במגזר הערבי, אבל „הדובר במצב סמוי, שלא הכל מודים בבעיה הזו מתוך, יש לנו מגבלות תרבותיות ודתיות".

עיריית חיפה
משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה
טלפון מספר – 04-640275
הודעה על־פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי:
מר פריצקר – לאשר תוכנית לבנין מגורים + חנות ברחוב הגוללת דקר חלקה 175 גוש 11192, בגבעת־אורנים. הבקשה כרוכה בסטייה בבניה מעל למותר.
אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים א' ב' ה', בין השעות 08.00–11.30.
המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.
ב/איתמר הדביק
מהנדס העיר

במלאות שלושים לפטירתו של יקירנו
יעקב יסוד ז"ל
יתקיים טכס אזכרה וגילוי מצבה ביום ראשון י"א בתשרי תשמ"ח (4.10.87) בשעה 16.30 בבית העלמין בצור שלום. אוטובוס יצא מרח' ציולינג 42 קרית חיים בשעה 16.00.
הודעה נתונה לכל מכרינו.
המשפחה

אבלים על מותה של
אן לואיס ז"ל
לאחר מחלה ממושכת
הלויה נערכה אתמול בקיבוץ קטורה
משפחות: לואיס, פלקוף, שמיודט
ובית קטורה

אנו משתתפים בצערה של
יונה והמשפחה כולה
במות
אברהם סחר
היקר באדם, חברנו הנאמן לעבודה במשך למעלה מארבעים שנה
בית המשביר המרכזי
ההנהלה וצבור העובדים

במלאת 14 שנה למלחמת יום כיפור
נעלה את זכר יקירינו
אבידב גדעון ז"ל
בנימיני ארז ז"ל
בן־ברק זהר ז"ל
בן־נתן גד ז"ל
בן־דוד עמוס ז"ל
יפה משה ז"ל
עמית זאב ז"ל
ביום ראשון י"א תשרי תשמ"ח 4.10.87 בשעה 16.00 בבית העלמין בנהלל
המשפחות

רשות שדות התעופה בישראל
רשות שדות התעופה בישראל
מסופי הגבול היבשתיים – רפיח, ניצנה וטאבה
הודעה לציבור
מסופי הגבול היבשתיים:
רפיח, ניצנה וטאבה ייסגרו לתנועה
בערב יום הכפורים
בשעה 12:00 בצהריים וכן במשך כל יום הכפורים ה־3.10.87.
המסופים יפתחו לתנועה ביום א' – 4.10.87 על־פי שעות הפעילות הרגילות.
לשכת הדובר ויחסי ציבור ר.ש.ת.

לשמחה אסף
יו"ר מועצת המנהלים
תנחומים במות
אחותך ז"ל
נציגות הבית המשותף
שד' שאול המלך 8 ת"א

לשמחה אסף ולמשפחה
תנחומינו
שרה ודוד אשכול
לוגוס — תקשורת המונים

לישראל כבירי
לדליה ושרה
משתתפים בצערכם
במות הרעיה והאם
יונה כבירי ז"ל
מנחמים
ברגמן, ורם, גמרמן, זוסהולץ, לוין, מלכיס, מואס, קרביץ, קרפס, רוזנצוויג, שלמוני ושורצבורד

האוניברסיטה העברית בירושלים
מודיעה כי
האוניברסיטה על כל יחידותיה
תהיה סגורה לרגל חג סוכות
מיום חמישי טו' בתשרי תשמ"ח (8.10.87)
עד יום שישי כג' בתשרי (16.10.87)
האוניברסיטה העברית
מברכת את
עובדיה, תלמידיה, מסיימה, שוחריה ואת כל בית־ישראל
בגמר חתימה טובה
ומועדים לשמחה

כור הנפקות בע"מ
הודעה על תוצאות ההנפקה
על פי תשקיף החברה מיום 31 באוגוסט 1987 הוצעו לצבור אגרות חוב רשומות על שם 2003 – 1994 (סדרה 6) בערך נקוב של 32,520,000 ש"ח בשני מכרזים.
במכרז הראשון שנערך ביום 13.9.87 (שבו אגרות חוב בסך 16,500,000 ש"ח), נתקבלו מהצבור 472 הזמנות בערך נקוב של 45,389,000 ש"ח. שער ההנפקה נקבע ל־100%. מזמינים בשער גבוה יותר קבלו את מלוא הזמנתם, מזמינים בשער נמוך יותר לא קבלו כלל, מזמינים בשער ההנפקה קבלו 90.52229% מסכום הזמנתם.
במכרז השני שנערך ביום 29.9.87 (שבו הוצעו לצבור אגרות חוב בסך 16,020,000 ש"ח), נתקבלו מהצבור 157 הזמנות בערך נקוב של 27,702,500 ש"ח.
שער ההנפקה שנקבע הוא 100%. מזמינים בשער גבוה יותר קבלו את מלוא הזמנתם, מזמינים בשער נמוך יותר לא קבלו כלל. מזמינים בשער ההנפקה קבלו 55.858861% מסכום הזמנתם.
לשני המכרזים נתקבלו מהצבור 629 הזמנות (שבהם נענו 414 מזמינים), בסך כולל של 73,091,500 ש"ח שמהם הוקצו לצבור 32,520,000 ש"ח.
החברה מודה לצבור המזמינים על אמונו ועל הענותו להצעת החברה.
כור הנפקות בע"מ

היתר להעלאת מחיר דגי בקלה שלמים קפואים
לפי חוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת־שעה) התשמ"ז - 1987
בתוקף סמכותי לפי סעיף 7 (א) (2) לחוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה) התשמ"ו – 1985 אנו קובעים כי מותר להעלות את המחיר של דגי בקלה שלמים קפואים, בשיעור שלא יעלה על 14%, מעל מחירים הקובע.
כ"ט באלול התשמ"ז (23 בספטמבר 1987)
משה ניסים, שר האוצר
אריה נחמקין, שר החקלאות

חוזרים לעתונות טובה
דבר
קרא מחר
דבר השבוע
יצחק שמיר:
„איסר הראל גייס אותי ל„מוסד""
יוסי מלמן
חיים גורי ברצועת הבטחון
14 שנה למלחמת יום הכיפורים
ליל גיוס בחיפה
דני רובינשטיין
החיים עם קרב „החווה הסינית"
טלי זלינגר
ביקורת בלי איבה
ישעיהו אברך, דיוקן של פובליציסט
ישראל לנדרס
מירי פז, אמיר אורן, יצחק בן־נר, דרור שרביט, אמנון דנקנר, יעל פישביין, יקיר צור, אהוד מנור, יוני להב, דליה שרון, אהרון שמי, ברוך דגון, יאיר גרבוז, אבירמה גולן, עופר עמירב, מעוז עזריהו, יגאל תומרקין
להשיג בכל הקיוסקים בארץ

דבר היום

חצי־עיסקה – חצי־אי

התיזון החצי־שנתי של מאמץ אמריקאי למכור נשק למדינות ערביות מתונות התחדש בוושינגטון. כרגיל, מגיח המימשל מסידרת דיונים עם המדינה הערבית האמורה – הפעם סעודיה – כשבידיו רשימה גדושה של מערכות־נשק מבוקשות, ממטוסי־קרב וטילים ועד לרכבי־קרב משוריין ופריטים אלקטרוניים מתקדמים. מיד מתייצבים מולו סנאטורים וחברים בבית־הנבחרים הידועים בשמם הקיבוצי "ידידי ישראל בקונגרס". הם מודיעים כי לא יקום ולא יהיה: כל עוד לא תתקדם המדינה הערבית לשלום עם ישראל, כדרך שעשתה מצרים, לא תקבל נשק מתוחכם, שיעודו המוצהר לבלום איום איראני או התרנייסובייטי, אך למעשה עלול לשמש נגד ישראל, במישרין או לאחר שיפול לידי טרוריסטים.

בבית־הנבחרים הרוב נגד המימשל אוטומטי; המאבק מתנהל בסנאט. שם מודדים ידידי ישראל להחתים למעלה מ־50 סנאטורים, כדי להוכיח למימשל שאין טעם בהמשך ההתמודדות.

כאן מתחילה המערכה השנייה: ההתמשכות. המימשל מבקש מישראל ומשתדלי איפא"ק שלא להיאבק בעיסקה, ההיענות כל כך לביצור המעמד האמריקאי במזרח־התיכון ואולי אף תסייע לקידום תהליך השלום. יש ישראלים המשתכנעים מטיעון זה, אך התובעים להלך מרוכשת־הנשק ויתור מדיני (מידוך, למשל, הצהרה על מצב אי־לוחמה). ישראלים אחרים, שאינם כה להוטים להאיץ את התהליך המדיני, שמחים לשמוע כי ביכולתם להאט אותו באמצעות סיכול עיסקת־הנשק.

במערכה השלישית מתבססים הערבים, מאיימים לרכוש נשק סובייטי או מערב־אירופי ומשעים את בקשותיהם מוושינגטון. המימשל בא לישראל, מסביר לה כי מוטב לכל לשמור על ההשפעה האמריקאית הנלווית לנשק. ישראל, אם בניה לרגע שיש ישראל אחת ואחידה, מודה בתקפות הטיעון, אך מסבירה כי אינה יכולה לשתף פעולה בפומבי עם מכירת נשק לאויבות מוצהרות. הרמז המסתמן הוא כי המאבק לא יהיה תקיף וכי עוצמתו תלויה גם בדילול מספר הפריטים שברשימה.

ההצגה האמורה מועלית כעת מחדש בתיאטרון הסעודי שבוושינגטון. התפקידים, המעמדים והדרישות מוכרים. רק הסוף ניתן לאילתור. ישראל יכולה הפעם לומר מפורשות, כי היא מוכנה לראות בעיסקה הסעודית מקרה־מבחן, לאחר שיוצאו ממנה פריטים (ובראשם טילי אוויר־קרקע) המסכנים מדי את צה"ל, אם יועברו לצבא־אויב במלחמה (או אם יושארו בידי הסעודים לאחר נפילת הממלכה בידי חותרני תומייני). הדיון האמיתי צריך להיות במכלול המדיני־בטחוני, ולא בהפגנת־כוח של ישראל וידידיה מול המימשל. בסבך האמריקאי הנוכחי בחצי־האי ערב מותר להסכים לחצי־עיסקה.

יוצאי ברה"מ נפתחים לגלאסנוסט

מאת מיכאל אגורסקי

המדיניות החדשה של ברה"מ בתחום היתרי־העליה והיחס לישראל פותחת הזדמנויות חדשות ל"עסק הרוסי", המבוסס על יחסים תרבותיים, מדעיים וכלכליים בין שתי המדינות; ליוצאי ברה"מ בארץ יהיה יתרון טבעי ביחסים מהסוג הזה

השינויים המתחוללים כעת בברית־המועצות, במיוחד השינויים בתחום היחסים בינה לבין ישראל, משפיעים מאוד על האווירה הפוליטית בקרב יוצאי ברה"מ בישראל, והדבר עתיד להשפיע בתורו, ובעצם כבר משפיע, על החיים הפוליטיים בארץ. ראשית, רבים מיוצאי ברה"מ צופים בקביעות בשידורים של הטלוויזיה המוסקוואית: השידורים האלה נקלטים בקלות בארץ, באמצעות צלחות, ואי־אפשר להוציא כיום עיתון או שבועון בשפה הרוסית, בלי לפרסם בו את תוכנית הטלוויזיה המוסקוואית. שבועונים בשפה הרוסית מתחרים על זכות הקדימה – מי יפרסם הראשון את תוכנית הטלוויזיה המוסקוואית לשבוע הבא. מובן שיוצאי ברה"מ אינם נתונים להשפעה אידיאולוגית של הטלוויזיה הסובייטית – הם אינם מתחילים שוב להזדהות עם ברה"מ: העניין שלהם בתכניות הוא תרבותי. הן משפיעות עליהם באותה מידה שמשפיעים על יוצאי מדינות אנגלו־סקסיות הסרטים האמריקאיים או האנגליים. עם זאת השפעת הטלוויזיה הסובייטית מקטינה את ההתנכרות של יוצאי ברה"מ למדינת המוצא שלהם, התנכרות ששררה בקרבם בעשר עד חמש־עשרה השנים האחרונות.

בזמן האחרון יש גם שינויים עמוקים יותר. הם מתבטאים לא רק בשחרור כל אסירי ציון בברה"מ ובהגברת קצב היציאה. מה שיותר חשוב הוא, שזו הפעם הראשונה יש הזדמנות למגע ישיר בין יוצאי ברה"מ וקרובי משפחתם שם. מגע כזה אי־אפשר היה להעלות על הדעת לפני כן. מ־1 ביולי מאשרים שלטונות ברה"מ ביקורי קרובים: ביקורים של אזרחי ברה"מ לשעבר אצל קרובי משפחה בתוך ברה"מ עצמה, וגם להפך – ביקורים של תושבי ברה"מ בישראל.

מיכאל גנדלב, רופא ומשורר בשפה הרוסית, פנה לא מזמן אל גורבאצ'וב וביקש שיותר לו לבקר את אביו הקשיש בלנינגרד. בתוך זמן קצר הגיעו פקידים סובייטיים אל אביו של גנדלב בלנינגרד ואמרו לו שאין צורך לדאוג, משום שבנו יבקר אצלו בקרוב.

על יוצאי ברה"מ עשה רושם חזק האישור שנתנו שלטונות ברה"מ לקבוצת אזרחים סובייטיים לשעבר להשתתף ביריד ספרים במוסקווה, אבל מה שמשמעותי יותר הוא, שהם נתנו אישור ביקור בברה"מ לשני כתבים של קול־ישראל ברוסית: מרדכי ברמן ובני גלבוע; הם הרשו להם אפילו לראיין פקידים בכירים, וביניהם דובר משרד־החוץ גנאדי גראסימוב. במפתיע נתנו שלטונות ברה"מ להלאריסיר תגליס אישור לבקר ביריד הספרים. תגליס הוא עורך כתב־עת בשפה הרוסית "ישראל היום" ומשתתף בשבועון הדתי "אלף" המסובסד על־ידי חב"ד.

גם לביקורי הלהקות האמנותיות בארץ, כמו "אומסק" ו"הצוענים" (וצפויים עוד ביקורים), יש השפעה רבה. בהדרגה נהרס "מסך הברזל" בין ברה"מ לישראל, והסימנים ניכרים היטב בקרב יוצאי ברה"מ. נוצר מצב חדש – אם עד כה היה "העסק הרוסי" קשור בלעדית לאמיגרציה הרוסית במדינות המערב, וגם סובסד במידה ניכרת על־ידי ארגונים פוליטיים מסויימים במערב, כיום יש ציפיה לשינוי. התפתחות היחסים בין ברה"מ לישראל עשויה לתת הזדמנות ל"עסק רוסי" המבוסס על יחסים תרבותיים, מדעיים וכלכליים בין שתי המדינות. מובן שליוצאי ברה"מ יהיה יתרון טבעי ביחסים מסוג זה.

אפשר להרגיש זאת כבר בכלי־התקשורת בשפה הרוסית בארץ. למשל, השבועון בשפה הרוסית "קרוג", שתמיד נקט עמדה אנטי־סובייטית קיצונית, פרסם באחד הגליונות האחרונים שלו, בעמוד הראשון, פרסומת של להקת "אומסק". היה זה בזמן שקבוצה קטנה של קיצונים מיוצאי ברה"מ הפגינה נגד הלהקה ליד בנייני האומה.

אפשר שבמשך הזמן ייטשטשו גם הגבולות הספרותיים בין ברה"מ לישראל. אותם סופרים ישראלים, שכותבים בשפה הרוסית ואינם נוקטים עמדות פוליטיות אנטי־סובייטיות מובהקות, אולי יוכלו לפרסם משהו משלהם גם בברה"מ. כמובן, זה עניין לטווח הארוך, אבל הכוונה מובילה לאותו כיוון.

בגלל תהליכים כמו־אלה, יוצאי ברה"מ בארץ, ככלל, הם קבוצה פוליטית בתנועה. ידוע היטב שהרוב הגדול של יוצאי ברה"מ כבר מזמן מצביעים בעד מפלגת העבודה. אפשר להסביר את זה בכך, שרוב יוצאי ברה"מ בארץ באו מן האינטליגנציה הסובייטית וגם בארץ לא השתקעו בערים הגדולות. לאנשים כאלה אין עניין רב בפוליטיקה, ובמיוחד לא ביחסים בין־לאומיים. בתקופת בחירות הם מסתכלים במעמד השכירים באיזור מגוריהם ובמעמד זה, בדרך כלל, תומך במפלגת העבודה.

יוצאי גרוזיה בארץ, יותר מקבוצות אחרות של יוצאי ברה"מ, מקיימים קשרים הדוקים עם ברה"מ. האגודה הגרוזינית בברה"מ, האחראית לקשר עם התפוצה הגרוזינית בעולם, תמיד היתה בקשר עם יוצאי גרוזיה בארץ. עכשיו נמצא כאן, כידוע, הבמאי הגרוזיני־סובייטי גאורגי דנליה, והוא מתכנן סרט בהשתתפות המוני יוצאי גרוזיה הגרים בארץ (במיוחד באשדוד).

יש לזכור שמבחינה פוליטית, רוב יוצאי גרוזיה לא תמכו בקיצונים שליטים בארץ. הקיצוניות הפוליטית אופיינית במיוחד ליוצאי ברה"מ מערים הגדולות, מוסקווה ולנינגרד, שגם כאן הם נוטים להשתקע בערים המרכזיות. המשקל הדימוגראפי של יוצאי מוסקווה ולנינגרד בתוך כלל העליה מברה"מ הוא קטן, ואין ספק שלא כולם קיצוניים. בקרב יוצאי ריגה רווחת מסורת ארוכת־שנים של תמיכה ברוויזיוניזם. זה יוצר אשליה אופטית, כאילו כל יוצאי ברה"מ הם תומכי הימין הישראלי, אך אין זו אמת.

ההערכה כאילו העולים מברה"מ יחזקו את הימין בארץ מוטעית ביסודה.

מדליף קטן / חדגי

הם מדליפים כל ישיבה וכל דיון.
בעוד הם מדברים וכבר זורם ההוצה בדיוק
כל מה שנאמר, מלה מלה, כמו בפרוטוקול.
כאילו "כַּתְבָנר" שם ישב, שומע את הכל.

הם מדליפים גם את "הטון" ו"רוח־הדברים",
את הצבע ו"האווירה", את תגובות המשתתפים והשרים.
וכך, כל ישיבה סגורה פתוחה כשערי היכל
על כל המהומה בחדר, על הפרץ וגם על הצווחה.

איך אתה ישן בלילה, מדליף גדול?
איך אתה ישן בלילה לאחר שסיפרת הכל?
איך אתה ישן בלילה, מדליף נכבד?
מה נותנים לך תמורת שירות כזה, בשקט, מן הצד?

הם מדליפים את "השמור" ו"המוגבל" ו"הסודי", לפי הסוג,
כי הפרה רוצה כה להיניק וגם העגל מת לינוק.
וכאשר שניהם רוצים זה ייוודע מיד גם לי וגם לך
כי אנשים אחים אנחנו ואין סודות במשפחה.

וכבר העידו דיפלומטים ושליחי־סתרים מעבר ים
כי לא כדאי ללחוש סודות לישראל, כי הם יוצאים מיד.
כך "נשרפים" מלכים וגם מדינאים בהבל־פה
וגם "מבצע משה" חדל פתאום, תוהה מנגד וצופה...

איך אתה ישן בלילה, מדליף חשוב?
ומה אתה מרגיש בלב אחר ששוב
בכשרון נפלא כזה עשית את שלך
עד שאפילו צ'יצ'ולינה שבתל־ברוך
כבר מקנאה בך...?

לבטל את מס הנסיעות

מאת אמנון אטד

לדעת הממונה על הכנסות המדינה מס הנסיעות הוא מס רע, לא צודק, מנוגד לכל הגיון כלכלי. אף־על־פי־כן לא יבוטל המס גם בשנה הבאה. הסיבה: הוא מכניס לאוצר מאה שבעים וחמישה מיליון שקלים לשנה, כמעט ללא מאמץ

מס הנסיעות, כמו מזג האוויר, הוא מן הנושאים שמרבים לדבר עליהם אבל [illegible] אותם. במשך שנות קיומו [illegible] להצדיק [illegible] נראה שאין לעשות נגדו דבר.

ערב סיום עונת הנסיעות לחו"ל הוא הזדמנות טובה לחזור ולהזכיר, כי מס הנסיעות הוא מסוג הגזירות שאין להשלים אתן. לפני כשבועיים הודיע שר התיירות של הולנד שכמה מדינות בשוק המשותף פועלות לביטול המס הזה. יוזמה זו היא רק סמנית ראשונה. לחץ רצוף בכיוון זה עשוי בהחלט להסיר את רוע הגזירה ולהחזיר את ישראל לחוג המדינות שאין דורשים מאזרחיהן לשלם כופר תמורת הזכות לעזוב את גבולות ארצם.

גם במשרד האוצר עצמו רווחת הדעה כי במוקדם או במאוחר יש להיפטר ממקור הכנסות מפוקפק זה. הצגת ביטול המס כהיענות לפניה מצד מדינות ידידותיות תאפשר לאוצר לצאת בכבוד מהפישפוש בכיסים של הנוסעים לחו"ל ותחזיר את מערכת המיסים בישראל למסלולים שפויים יותר. את שוויון הנפש של הציבור כלפי המס הזה יש לייחס בכל הנראה להרגל – רוב אזרחי המדינה פשוט גדלו על ברכיו.

למס הנסיעות היסטוריה ארוכה ומגוונת. חוק מס נסיעות־חוץ פורסם לראשונה בסוף שנת 1950 וגבייתו המעשית של המס הוחלה בתחילת 1951. מאז ועד היום עבר החוק גילגולים ושינויים רבים. בשנות החמישים התבטאו השינויים בשינויי שיעורי המס. אחר־כך, בתחילת שנות השישים, שונתה השיטה כולה ומס הנסיעות היה לשילוב של מס – אחוז ממחיר הכרטיס ומס קצוב קבוע. במסגרת הליבראליזציה במטבע־חוץ שהונהגה בסוף שנת 1977 בוטל מס הנסיעות וחודש שוב רק בתחילת שנות השמונים. מאז עלה וירד שיעור המס כמה פעמים, עד לגיבוש גירסתו הנוכחית.

דומה שהרגל החיים בצוותא עם מס הנסיעות השכיח את כל השלילה הטבועה בעצם קיומו. מדובר למעשה בכופר־יציאה מן הארץ, המנוגד לזכותו הבסיסית של כל אזרח לצאת מן המדינה למטרה כלשהי. עצם קיומו של המס עומד בסתירה להסכמים שבין ישראל ובין המדינות המקיימות עמנו קשרים כלכליים ומסחריים. שיטת המס הקיימת מפלה לרעה אנשים הנוסעים לתקופות קצרות וליעדים קרובים, לעומת היוצאים לנסיעות ממושכות ויקרות. כך, למעשה, הפך המס לרגרסיבי בקרב הנוסעים לחו"ל. בגלל ביטול הפטורים ממס הנסיעות שהיו נהוגים בעבר, סובלות קבוצות שלמות באוכלוסיה הזקוקות לנסיעות לחו"ל, למשל עולים חדשים ומשפחותיהם, סטודנטים ישראלים הלומדים בחו"ל, חולים הזקוקים לטיפול רפואי ועוד.

דווקא הקבוצות היותר חזקות מצליחות להתחמק מתשלום המס, כמו כל אותם אנשי עסקים הזוקפים את תשלום מס הנסיעות על חשבון ההוצאות העסקיות שלהם. שיא האבסורד של מס־הנסיעות הוא, שהפטור היחיד מתשלומו ניתן דווקא לילדי יורדים שמתחת לגיל שמונה־עשרה.

לאור כל אלה, אין פלא שישראל היא כיום המדינה היחידה בעולם המערבי המטילה על אזרחיה מס שכזה.

את כל הטיעונים האלה מכיר גם הממונה על הכנסות המדינה ישראל ברזן. לדעת ברזן, מס הנסיעות הוא מס רע, בלתי־צודק ומשולל כל הגיון כלכלי. הממונה על ההכנסות גם מודה, כי למעשה אין מס הנסיעות משיג את יעדו המקורי – בלם מספר היוצאים לחו"ל. 780,000 הנוסעים, האומדים לצאת השנה לחו"ל יכולים להעיד עד כמה צודק ברזן בטענה זו.

אף־על־פי־כן לא מעלה ברזן על דעתו לבטל את מס הנסיעות בעתיד הנראה לעין. הסיבה פשוטה: כאשר יש לך ביד תרנגולת המטילה ביצי זהב, נראים כל מושגי הטוב והצדק באור אחר. מס הנסיעות יכניס השנה לקופת המדינה 175 מיליון שקלים, וזה מס פשוט יחסית, קל לגביה, שאינו כרוך כמעט בהוצאות אדמיניסטרטיביות.

אבל גם ברזן מבין שבסופו של דבר תהיה ישראל חייבת לבטל את מס הנסיעות. בגלל רמת ההכנסות הגבוהה שהוא מספק למדינה יהיה ביטולו הדרגתי, והצעד הראשון בכיוון זה כבר בוצע למעשה השנה, כאשר בוטלה גבייתו למצרים.

אם מותר להתנבא, יבוצע המהלך הבא כבר בשנה הבאה, שתהיה כזכור שנת בחירות.

אבן־בוחן ושמה מישל פולאק

מאת גדעון קרן, פאריס

פרשת פיטוריו של השדרן המרגיז התפוצצה בעיתוי נוח לנשיא מיטראן: היא מאפשרת לו לשוב ולהדק את ביקורתו על סדרי הדימוקרטיה הלקויים ולהגביר את מלחמתו במועצת התקשורת הלאומית

שדרן מרגיז מישל פולאק

נשיא רוכב פרנסואה מיטראן

חופש התקשורת האלקטרונית מעסיק בימים אלה את הציבור בצרפת. שתי דמויות עיקריות מובילות במערכה: נשיא הרפובליקה פרנסואה מיטראן ושדרן רשת פרטית שפוטר, מישל פולאק. מיטראן מייחס חשיבות רבה לנושא התקשורתי, לקראת חזרתו לזירת ההצהרות הפוליטיות לפני הבחירות לנשיאות צרפת. השלטון הסוציאליסטי היה זה שחולל מהפך במערכת הטלוויזיה והרדיו בצרפת, שהיתה משועבדת לשלטון. הוא הרשה להקים עשרות תחנות רדיו עצמאיות. לגבי הטלוויזיה היה זהיר יותר – התיר הקמת רשת פרטית אחת למנויים בלבד. רק לקראת סיום העידן הסוציאליסטי, בחודש מארס שעבר, הוקמו שתי רשתות פרטיות כלליות.

עם זאת, הסוציאליסטים מינו לראשונה רשות שידור, שבסיסה החוקי היה אמנם רופף ועצמאותה לא הובטחה, אך היא הצליחה לזקוף את קומת הטלוויזיה הצרפתית, על עתונאיה. הם הוכיחו את עצמאותם, למשל, בכישלון בפרשת טיבוע ספינת התנועה האקולוגית "גרינפיס" על־ידי סוכנים צרפתיים.

כאשר חזר הימין לשלטון מצא תקשורת שונה מזו שהכיר. עתונאי הטלוויזיה הצרפתיים הבהירו, כי לא יוותרו על מה שהושג. ממשל שיראק בחר אפוא לעודד מודל "ליבראלי" בתקשורת. אחת משלוש הרשתות הציבוריות נמכרה ליזמים פרטיים – ידיו של איל הבניין פרנסיס בויג. במקום רשות השידור בנוסח הסוציאליסטי הוקמה "מועצה לאומית לתקשורת ולחופש", שזכתה לכאורה בעצמאות מעוגנת בחוק ובסמכויות רחבות בתחום חלוקת התדרים והמינויים, אך ניצלה אותן למינוי מקורבים למפלגה הגוליסטית לתפקידי מנהלי הרשתות הציבוריות, ולהפקדת הרשתות הפרטיות בידי "אנשי שלומנו".

הנשיא מיטראן לא הסתיר גם בעבר את דעתו על המועצה החדשה, שמינויים מחבריה מנע, בכל זאת, על ידיו. "המועצה הלאומית לתקשורת ואני לא יודע מה עוד", הוא כינה אותם. בשבוע שעבר, בראיון עתונאי, בחר מיטראן להתקיף חזיתית את הרשות החדשה. הרשות הקודמת, אמר, היתה מורכבת מ"אנשים ישרים", ואילו המועצה החדשה "לא עשתה עד כה דבר שיכול לעורר את ההרגשה המכונה כבוד". בעתידו, אמר, היה רוצה לראות "מוסד בעל לכל רכות, המורכב מאנשים הראויים לשליחותם".

בעבר למינויים המפלגתיים והדחת שדרנים ועורכים שלא הלכו בתלם, התעוררו כמה פרשיות שהטילו צל על נקיון כפיהם של חברי המועצה. הם נעתרו, למשל, במהירות בלתי־רגילה, לדרישותיו של בעל הרשת החמישית, איל העתונות הימני רובר הרסן, להקצות לו תדרי שידור נוספים. דוגמה אחרת: הם הקימו תחנת שידור של המדינה בקלדוניה החדשה, אשר שירתה את המפלגה הגוליסטית המקומית במערכת התעמולה לקראת משאל־העם שם והפריעה לשידורי תחנת הילידים הקאנאקים. כיום מתנהלת חקירה בעניין מעורבותם האישית של חברים במועצה בעסקי תחנות רדיו פרטיות, שקיבלו אישור לשדר ברשת אף. אם, על חשבון אחרות שלא קיבלו אישור כזה.

שתי הנקודות האחרונות הועלו בתוכניתו של מישל פולאק "זכות התשובה", וזה מה שהחיש את פיטוריו. פולאק, בן חמישים ושבע, היה הפרובוקטור של הטלוויזיה הצרפתית, עוד בתקופתה האפלה למדי, בשנות החמישים. על הציניות שלו ועל התבטאויותיו התוקפניות בנושאים ציבוריים והבתהיים נענש בשנים רבות של נידוי. הוא כתב ספרים ועסק במלאכות עתונאיות אחרות, עד שבא המהפך של 1981 והחזיר אותו אל האקרן. הוא חזר בתוכנית הדיונית, שהפכה עד מהרה לסמל חופש הביטוי בטלוויזיה הצרפתית, "זכות התשובה". בתוכנית מנהלים עשרות המשתתפים ויכוח, בשידור ישיר, על נושא שעל סדר היום. מנצח עליהם מנחה אחד בלבד, שלא זו בלבד שאינו מרסן את הוויכוח אלא הוא משסה את המתווכחים אלה באלה.

מישל פולאק הצליח להפוך את תוכניתו לנכס תקשורתי־דימוקראטי, לאחר תקופת הסתגלות קצרה של הצופים, שלא קלטו תחילה את הז'אנר. הפוליטיקאים, אילי הממון, המנהיגים אחרים, לא קיבלו אותו עד היום. מישל פולאק אימץ לעצמו את הסיסמה "איני יכול לחיות בלי להרגיז" ביום כיפור בשנת 1941, כאשר אביו, יהודי מגיבורי מלחמת־העולם הראשונה, גורש למחנה השמדה ולא שב מעולם. האב, איש טוב ומחשבה, נרשם ברשימת היהודים של המשטרה וכך נלקח למחנה. מישל פולאק החליט לא להיות עוד אזרח טוב ולהקדיש את הקאריירה שלו להוקעת מעשי עוול תוך שימוש בציניות הרסנית; זו נשברה על המסך רק כאשר צפה, דמעות בעיניו, בהקרנת הסרט הנודע על השואה של אלן רנה, "לילה וערפל".

פולאק ותומכיו אומרים כל מה שעולה על דעתם וזוכים להגנה מפתיעה של אנשי ציבור משמאל ומימין כאחד. זה פשוט לא באופנה להיות נגד מישל פולאק. דפוקים למיניהם מקבלים אצלו פתחון פה. אלא שהוא רחוק מדמות ליצן החצר ותוכניותיו, העוסקות בנושאים ממשיים – החל בדרכנות וכלה בגזענות ובשחיתות פוליטית – מכאיבות מאוד לנוגעים בדבר והם אורבים לו זה שנים בפינה. אחרי המהפך החוזר ב־1986 היה פולאק לאבן־הבוחן לעמדותיו הדימוקראטיות של השלטון החדש והוא ניצל את החופש שניתן לו עד תום. כשפרצו מהומות הסטודנטים, הזמין אותם לאולפן והכריז על דקה דומיה לזכר הצעיר מאליק אוסאקין, שנהרג בידי השוטרים.

לאחר שהרשת הראשונה נמכרה לאיל הבניה בויג, אמר פולאק: "הם ישיגו אותי. השאלה היא רק מתי". נראה שהחליט "לעזור" להם. בשתי תוכניותיו האחרונות תקף תחילה את המועצה לתקשורת ואחר־כך פרוייקט בניה שנוי במחלוקת, בניית גשר לאי ריי, שהאחראי לו אינו אלא בעל הרשת, בויג.

בזמנו, כשהושמעו בתוכניתו האשמות בשחיתות נגד מועצת התקשורת, תבע נשיא המועצה גבריאל דה ברוי את הדחתו, אך המנהלים הסתפקו בבקשה – שלא נענתה – להתנצל. עתה, כאשר תקף פולאק את בעל הבית שלו, מצא את עצמו בחוץ. בויג ומנהלי הרשת רתחו במיוחד על הקאריקטוריסט התורן, שצייר קאריקטורה מעליבה של בעלי הרשת ועל הרשת עצמה. הקאריקטורות, שציירים מוזמנים שונים היו מציירים במהלך התוכניות, היו אחד מסימני ההיכר של התוכנית. הרשת הציבורית המתחרה הודיעה שהיא מתעניינת בפולאק, אך דומה שהטלוויזיה הצרפתית לא תמהר לחדש את "זכות התשובה".

פרשת פולאק התפוצצה בזמן מתאים, מבחינת מיטראן. היא איפשרה לו לחזק את ביקורתו על סדרי הדימוקרטיה הלקויים. בנאומו לפני הוועידה לדימוקראטיה פארלמנטרית של מועצת אירופה קרא נשיא צרפת להבטחת הפלוראליזם של התקשורת, כדי שלא תהיה כפופה לכוח הפוליטי או לכוח הממון. רק מוסד אמיץ, אמר, יוכל להבטיח זאת. מיטראן ממשיך את מלחמתו במועצת התקשורת הלאומית ומכיוון שהטלוויזיה מעניינת את כולם, נראה לפרשנים וליועצים, כי עלה על סוס טוב.

מוקדי דליקה באוקיינוס הלא־שקט

מאת שלמה שפיר

קוראזון אקינו נקלעת לעימות מחריף והולך עם הימין האנטי־קומוניסטי ועם השמאל הנייטראליסטי גם יחד. הקואליציה של שלטונה, שהתבססה על התנגדות משותפת לדיקטאטורה של מרקוס, התפוררה כליל

ממשל רייגן טרוד בימים אלה מעל לראש במפרץ הפרסי וכיום, אצל המעורבים: המפרץ הערבי. הוא נטל על עצמו, כידוע, את מלאכת הליווי הימי של מכליות נפט, תוך הסתבכות בעימות צבאי עם איראן. למרות איומי ההסטר על איראן עדיין אין רואים באופק את סופה של המלחמה האיראנית־עיראקית, שכבר מלאו לה שבע שנים. אין גם כל בטחון שהמפנה הפרו־עיראקי פרו־ערבי של וושינגטון, מתגובה, שהיא במידה רבה תולדת פרשת "איראנגייט", יבטיח לארה"ב הישגים בהתמודדות באותו איזור עם ברה"מ: זו מוסיפה לתמוך בעיראק, בלי לוותר אותה שעה גם על המשך הקשר עם איראן, על־אף ניגוד האינטרסים בינה לבין החומייניזם הפונדאמנטליסטי. בחצי־הכדור המערבי מתרבים חששותיו של הממשל הרפובליקאי נוכח הוויתורים החלקיים של נשיא ניקאראגואה, דניאל אורטגה, לאופוזיציה, דבר שעלול להכביד על השגת אישורו של הקונגרס לסיוע נוסף ל"קונטראס" האנטי־קומוניסטיים ולהגביר את התמיכה בתכנית השלום המרכז־אמריקאית, העלולה להנציח, בצורה זו או אחרת, את המשטר הסאנדיניסטי הנוכחי.

ההתרחשויות בזירות אלו מאפילות כרגע על כל מוקדי־התבערה האחרים, לרבות אותו, שאליו עתיד שר־החוץ ג'ורג' שולץ להגיע לפני פגישתו הבאה עם עמיתו הסובייטי במוסקווה. אך נוסף על כל הדאגות הללו גוברת בסטייט־דיפארטמנט ובפנטאגון הדאגה מפני מה שעלול להתרחש במערב האוקיינוס השקט, דהיינו בפיליפינים. 19 החודשים אחרי מה שתואר כנצחון המזהיר של הדימוקראטיה באסיה בשנות השמונים, ניתן במשל הנשיאה קוראזון אקינו בקיטוב מתוך עם הימין האנטי־קומוניסטי ועם השמאל הנייטראליסטי האנטי־אמריקאי. ההצלחות במשאל־העם לאישור החוקה החדשה ובבחירות לפארלמנט לא העלו ל"קורי" התמודדויות של יחידות צבאיות ומפקדיהן חוזרות ונשנות, והמאבק האופוזיציוני של השמאל מתגבר לאור כשלון המשא ומתן עם "צבא העם" המורד, הניצית בבה מראשי השמאל על־ידי יריבים פוליטיים. מנהיג ההתקוממות הצבאית האחרונה, שבמעט הפילה את משטר אקינו, לא נתפס עדיין ולא בא על עונשו – כגון הנשיא לאוראל, שהוא שנוי יותר מכנשיא, פוטר מתפקידו והוכשר כשר החוץ, בתקווה שבבוא העת תגיע שעתו לרשת אותה. בלית ברירה היא נאלצה להיפרד מכמה מיועציה הפרוגרסיביים, שראשי הצבא החשידום כ"ידידי הקומוניסטים". בכל מקום, הקואליציה הרופפת של תומכי אקינו בקרב הפוליטיקאים המסורתיים, אנשי כלכלה ובעלי בקבוצות הפטיים, שהתבססה על התנגדות משותפת לדיקטאטורה של מארקוס, התפוררה כמעט כליל: אפשר שנוכח האנדרלמוסיה הגוברת תיאלץ הנשיאה להכריז על מצב חירום, כפי שעשה מארקוס לפני 15 שנים. הרפורמה החקלאית הדחופה, ספק אם תוכל להתבצע באקלים כזה.

בשעתה סייעה וושינגטון בפועל לסיום שלטונו של מארקוס: בלעדיה ספק אם הרמטכ"ל, גבריאל ראמוס, ושר ההגנה חואן אנרילה (כיום אחד היריבים העיקריים של "קורי") היו עוברים לצד הנשיאה הנוכחית, ואלמלא עברו, היא לא היתה זוכה בשלטון. כיום חוששים האמריקאים מפני הנזק הפסיכולוגי־תעמולתי, וגם המעשי, שייגרם אם יתמוטט הניסוי הדימוקראטי. בד בבד מודאגים הם לעתיד שני הבסיסים החשובים ביותר במערב האוקיינוס השקט, הסמוכים ליד מאנילה. אף שהסתפרה והאווירה בין שתי מעצמות־העל בעקבות ההסכם בדבר פירוק הטילים לטווח בינוני וקצר באירופה, מוסיפה ארה"ב להתייחס בחשדנות רבה לנטייה של ברה"מ בעידן גורבאצ'וב לחזק את נוכחותה באותו איזור.

* * *

בעוד וושינגטון מוטרדת בהאיום על הניסוי הדימוקראטי בפיליפינים, מודאגת בריטניה מהתמוטטות המשטר הדימוקראטי בפיג'י, שם נערכה זה עתה הפיכה צבאית שניה. המדינה הקטנה, השוכנת כ־3000 קילומטרים מצפון־מזרח לאוסטרליה והמכילה 300 איים, מונה קצת יותר מ־700,000 נפש. ב־17 השנים הראשונות לעצמאותה שרר בה משטר דמוקראטי; השלטון הופקד בידי מפלגה שמרנית פרו־מערבית. הצרה היא, שהחלוקה האתנית בין 47 אחוז הילידים המלאנזים לבין 49־50 אחוזי ההודים (צאצאי פועלים שהובאו על־ידי הבריטים כדי לעבוד במטעי הסוכר) הקשתה על הדימוקראטיה לתפקד. באביב שנה זו, כאשר זכתה מפלגת הליבור הנייטראליסטית – שרוב תומכיה הם יוצאי הודו – בבחירות הכלליות, הופלה הממשלה, בראשות מנהיגה, ד"ר בוואדרה, על־ידי הפיכה צבאית פרו־מלאנזית, בראשות קולונל ראבוקה, לשעבר קצין מבצעים של יחידת פיג'י ביוניפי"ל. לפני שבוע סיכל ראבוקה מאמצי הידברות בין שתי המפלגות הגדולות, השעה את החוקה ועתה הוא מאיים להכריז על פיג'י רפובליקה, בלי להתחשב בהתנגדות המושל הכללי, נציג הכתר. הן

(המשך בעמ' 8)

هكذا من الاحل

מכתבים למערכת דבר

מאמץ מחודש למען ה„לביא"

ההסתבכות עם מטוס ה„לביא" מוכיחה בבירור את אי־יכולתם של מנהיגינו לטפל כראוי בענייני המדינה. יחסן של ארה"ב ומדינות מערביות אחרות כלפי ישראל יודע משום שיחשבו אותנו לעם לא יציב וחסר איזון אלמנטרי.

פרוייקט ה„לביא" הוא בעיה ממדרגה ראשונה לא רק בעיני הישראלים, אלא גם בתפוצות הגולה. כל העם היהודי מעוניין בהצלחתו של הפרוייקט. בגלל זאת אין לממשלת ישראל כל סמכות מוסרית לקבוע את גורלו של המטוס. לכן, יש להתייעץ גם עם באי־כוח היהדות העולמית. לא לחינם צריך מימשל ארה"ב את ישראל לתכנית הכבירה של „מלחמת הכוכבים". אם הלחץ שלנו יהיה מאורגן בהתמדה, נשבור את הקיר הזה ונקבל את התמיכה הכספית הדרושה.

אך גם העם היהודי צריך להיות מאוחד ברצונו להתגבר על הקשיים הקשורים ב„לביא". כמו שהיה בימי היסוד של „קרן קיימת", כך גם עכשיו צריכות להיות בכל בית יהודי קופסאות של הקרן החדשה לטובת ה„לביא", וזה לא בצורת נדבות מבני עמנו. זאת צריכה להיות חובה מוסרית גדולה. צריך לפנות לכל הגבירים בתפוצות הגולה, שימלאו את חובתם ההכרחית על־ידי הפרשת אחוז מהכנסתם החודשית לטובת ה„לביא", ולהסדיר מראש שהסכומים האחרונים ינוכו ממס הכנסה. דבר זה חשוב במיוחד בהתחשב עם מספרם העצום של היהודים בארה"ב. גם את ידידינו בין הגויים יש לגייס כתורמים.

מומחים רבים במדרגה ראשונה מאשרים שה„לביא" הוא בין המטוסים המצויינים בעולם. לכה על סמך סכום התחלתי מסויים לא להיכנס בהקדם האפשרי עם מניות לבורסות שונות בעולם? מכירת המניות בבורסות ייתכן שתצליח. הרי בישראל משקיעים סכומים לא קטנים בחיפושי נפט וממשיכים בזה למרות האכזבות הרבות. הסיכון בקשר ל„לביא" הוא יותר קטן, כי ממכירת המטוס קיימת אפשרות לקבל רווחים מעשיים.

לכה לא להרחיב את פעולותיו של „מפעל הפיס" גם בארצות חשובות אחרות, כגון: ארצות־הברית, בריטניה, צרפת, איטליה, דרום־אפריקה ועוד? אם רק היהדות באמריקה תתחיל להשתתף במפעל דומה, יזרמו הכספים לטובת פרוייקט ה„לביא".

זה רק חלק קטן מהאפשרויות שקיימות, כדי לבסס את פרוייקט ה„לביא". אם נלך בדרך זו, נציל את כבודנו ונקדם את מדינתנו לקראת התפתחות כלכלית, תרבותית וטכנית. יש לדאוג לגאוניותו של עמנו ולא לזרוק לכלבים את האנשים, שבויים במסירות את עצמאותנו הלאומית.

ד"ר יצחק צטלין
תל־אביב

קציר האלימות במגרשי הכדורגל

בעיון בעיתוני יום ראשון האחרון נמצא, כי מדורי־הספורט עשירים באירועי אלימות הסובבים סביב משחקי הכדורגל.

1. מרדכי ספיגלר, מאמן בית"ר ירושלים, תוקף בנאצות ובבעיטות את צוות־הטלוויזיה, שבא לסקר את משחק הקבוצה.
2. העיתונאי צדוק יחזקאלי נתקף על־ידי אוהד המום־כוח ונדקר בסכין מספר פעמים, עד שניצל בנס.
3. שחקני הפועל ת"א נתקלים בלוד במטר קללה ואיומים בלשון: „נהרוג אתכם, לא תצאו מכאן חיים".
4. אוהדי מכבי חיפה שופכים קיתונות של רותחין על שחקנם דניאל בראילובסקי בהאי ליסנא: „לך הביתה, חזור לארגנטינה, הרסת אותנו" (היכן קליטת העליה כמסורת הציונות?)
5. הקוון בן גוזי צנח ארצה כתוצאה של פגיעת אחד משחקני הפועל טבריה, בשל פסיקה שיפוטית כנגדו.

זהו רק לקט מקרי של אירועים אלימים במגרשי הכדורגל בשבת אחת. התאחדות הספורט חייבת לתת את הדעת על האווירה האלימה והעכורה השוררת במגרשים. הפסקת סיקור משחקי קבוצה אחת (בית"ר ירושלים) היא אולי ענישה קשה, אך לא תרופה מספקת. יש להזהיר את הנהלות הקבוצות, מאמניהן ושחקניהן, כי כל אירוע חריג יגרום להפסקת המשחק ולענישה מכאיבה של „משחק חוץ", או הפסד נקודות בליגה (הפסד טכני).

דן יהב
תל־אביב

פרסי תנועת העבודה הציונית העולמית

תנועת העבודה הציונית העולמית ביקשה כועבדים להגל חגיגות שמונים שנה ליסודה, ואני מציע את המועמדים הבאים לפרסים הבאים:

א) את הדבר לובה אליאב לפרס ע"ש דוד בן־גוריון על מפעל חיים בעשייה ציונית. אין מי שעשה יותר למען הציונות ממנו.

ב) בפרס ע"ש משה שרת לדו־קיום יהודי־ערבי ולדמוקרטיה – את המרכז הקהילתי ערבי־יהודי „בית הגפן" בחיפה, המוכיח מאז 1959 ועד היום את היכולת לחיות בשלום ובאחווה.

ג) את הפרס ע"ש לוי אשכול למעשה התיישבותי למועצה האזורית בקעת הירדן על המעשה ההתיישבותי שנעשה על ידה בתנאי אקלים קשים.

ד) את הפרס ע"ש גולדה מאיר למאבק למען עליה לארץ, לאסיר־ציון לשעבר יוסף בגון.

ה) את הפרס ע"ש יגאל אלון על מעשה ציוני חלוצי לעו"ד שמואל להיס מירושלים, שבהיותו מנכ"ל הסוכנות היהודית הסיף לעשיה למניעת הירידה וכאשר ראה שאין שומעים לו פרש מתפקידו הרם והקים את אגודת אלי" – אגודה למניעת ירידה ועומד בראשה.

ו) את הפרס ע"ש פנחס ספיר לתרבות ולכלכלה למר סטף ורטהיימר, שהוכיח שניתן להקים במפעל יצרני הגביר את היצוא, ואשר הקים את הכפר התעשייתי הראשון בתפן ואת שכונת כפר הוורדים בגליל.

עו"ד עמירם הרלף
חיפה

דרוש שינוי המדיניות

בשתי רשימות נפרדות ב„דבר" מפציר שלמה ספיר בראשי „העבודה" לבל יטלו חלק במפגשים ובנקשינות הידברות עם העולם הסוציאליסטי שאותם יוזמת חד"ש. מפגשים שכאלה „עלולים „לחבל במערכת היחסים שבין מפלגת העבודה והפטרונים מוואשינגטון, אליבא דשלמה ספיר.

חד"ש היא מפלגה פטריוטית ישראלית שעסוקה ברבות הימים לעזור למערך להקים ממשלת הצלה כנגד סכנת הימין. גם אם הדבר יהיה לצנינים בעיני האמריקאים. היא אף זכתה למחמאה גדולה מפי ראש הממשלה, יצחק שמיר, שטען, כי מפלגת העבודה מאמצת את תכנית השלום של חד"ש. לכן, יש לקוות, שראשי העבודה לא ישעו לעצות אחיתופל וימשיכו להשתתף במפגשים שיזמת חד"ש ואשר כל תכליתם להביא לישראל שלום, ביטחון וקשרים טובים עם המדינות הסוציאליסטיות ולו גם במחיר של שינוי במערכת יחסינו עם ארצות־הברית. כלום לעד נגזר עלינו להיות גרורה של ארצות־הברית?

מערכת יחסינו עם ארצות־הברית מושתתת כיום על עימות עם העולם הערבי, על אסטרטגיה אנטי־סובייטית ועל מדיניות כלכלית קפיטליסטית. מערכת יחסים שכזו טומנת בחובה סכנות הרות־אסון לישראל. הכנוץ לשינוי רדיקלי של המדיניות הוא חידוש הקשרים עם העולם הסוציאליסטי ולכך יש להתיר גם כאשר השושבין העיקרי הוא חד"ש.

מוטי אישייאיר
כעין־מישאל

שלמה ספיר מעיר: בשני המאמרים חייבתי מאבק לשיפור יחסים בין ישראל לבריה־המועצות כדוגמת מספר ניכר של מדינות דמוקרטיות פרו־מערביות אחרות ואף ציינתי לדעתי, שכוונות ישראל כלפי ברית־המועצות לא תמיד היתה כלית שכולה תכלת. אולם, אני שולל בהחלט הזרנבות ראשי העבודה אחרי חד"ש או ארגוני־חזית שלה.

אבא קובנר ראה למרחוק

בעיתונכם ביום 27.9.87 הופיעה רשימה מסוכסת על אבא קובנר ז"ל ויצירותיו, ביניהן על שיריו הראשונים ביידיש שנכתבו בראשית מלחמת העולם השנייה???

דוגמה נוספת: „שירו העברי הראשון הודפס ב„הארץ" ב־1943". במכון לבון שמורות חוברות „מעמקים" אשר פורסמו על־ידי „השומר הצעיר" בווילנה ב־1940 ובהם שני שיריו הראשונים „בליל" וה„נתיב" וגם מאמר הגות על „וילניוס" – השם בו החליף שם עירו וילנה בתקופת טרום שואה: זאת בשנה 1939–1940 בה העיר נמסרה על־ידי ברה"מ לליטא ונהפכה לבירתה.

ביוני 1940 סופחה „וילניוס" לברה"מ, עד הכיבוש הנאצי ב־24 ביוני 1941. השירים והמאמר מאפיינים במיוחד את רוח הלוחם, הראייה מרחוק כמעט נבואית, דרך חוויה אישית רגשית של אבא קובנר.

בימים אלה חשוב לפרסם לזכרו גם את היצירות האלה הלא ידועות בציבור הרחב.

מוסיה ליפמן
עובדת מכון לבון לחקר תנועת העבודה

המחקר במכון ירושלים לחקר ישראל

בגליון ערב ראש השנה, 23.9.87, התפרסם כאמרה של יעל פישביין „לא רק השוויון – גם האכליה מתה". המאמר הוקדש למחקרו החדש של ד"ר יעקב נהון „דפוסי התרחבות ההשכלה ומבנה הזדמנויות התעסוקה: המימד העדתי".

בטעות נאמר בו, שהמחקר פורסם על־ידי „מכון ירושלים לחקר החינוך". צ"ל: המחקר פורסם ובוצע במכון ירושלים לחקר ישראל וניתן לרכוש את הספר במשרדי המכון.

אורה אחימאיר
מנהלת מנהל המכון

לפני 60 שנה — דבר — לפני 40 שנה

לפני 60 שנה

יציאת התימנים

השבוע יוצאות בירושלים לאפריקה 4 משפחות תימניות, שהן 14 נפשות. חלק מהן נודדים בכסף על ידי ראשי המשפחות שיצאו קודם. עד עתה יצאו כבר לאפריקה 112 נפשות תימנים.

טרוצקי הוצא מהנהלת הקומינטרן

מוסקבה. בהודעת נשיאות הקומינטרן בעניין טרוצקי נאמר כי הישיבה הבאה של הקומינטרן קבלה החלטה האוסרת להחליט על טרוצקי להכביד את מלחמתו הפרקציונית. הישיבה מסמיכה את נשיאות הקומינטרן וברכה המפלגה הקומוניסטית בססס"ר להוציא את טרוצקי מהוה"פ של הקומינטרן אם פעולתו לא תיפסק. התנהגותו לבעקה היא איום ליצור אינטרנציונל חדש, רביעי. ברגע זה של חידוד הפוליטיקה הבינלאומית נגד ססס"ר וסכנת ההתערבות המזוינת של האימפריאליסטים בתוכה, הוא נותן יד לבאי כחם של חלאת תנועת הפועלים הבינלאומית אשר עליהם נשענים כל החוגים הקונטררבולוציונים האויבים לרוסיה.

לפני 40 שנה

נפתחה מועצת ההסתדרות ס'

מועצת ההסתדרות הס' נפתחה ב„בית פעילי ההסתדרות" בתל אביב במעמד צירים וקרואים ואורחים רבים לדיון בשאלות ארגוניות – חברות בהסתדרות, שינויים בחוקת ההסתדרות וערעור האוטונומיה על כפת ההסתדרות. י. הרצפלד ועזב את המועצה בתיאורי סבלם של כלואי מחנות במעפילי „יציאת אירופה". הרצפלד גם סיפר על התנפלות הפורשים כאחר המחנות על חברי ארץ־ישראל העובדת. נשפך דם נקי של בחור שהיה מטובי תנועתנו. ההתנפלות הזאת היתה זדונית, מחושבת ומאורגנת.

עוד אניות מעפילים

לסוכנות היהודית נודע כי יש בדעת השלטונות האנגלים לשלוח חזרה לנמלי הפלגה את מעפילי כתי האניות „פארוקה" ו„נורלאנד" שהפליגו מרומניה לארץ ישראל. האניה „פאן קרסנט", העוסקת בהעברת מעפילים, נעדה צפונה דרך מיצר הים השחור.

אנשים ● אנשים ● אנשים ● אנשים ● אנשים

בחירה מושכלת

הדיפלומאטים הזרים שולחים כמובן איחולי שנה טובה לידידיהם הישראלים. שגרירות גרמניה שולחת השנה כרטיס־ברכה מקורי: מודפס בו, בגרמנית ובעברית, שיר של אלזה לסקר־שולר. שם השיר שנבחר לצורך זה הוא „התפייסות" ותרגומו העברי נעשה בידי שמעון זנדבנק. גם הליטוגרפיה המובאת כאן היא של לסקר־שולר ומופיעה בברכה.

תמימות דעים

ההרצאה השנתית בבית־התפוצות על־שם נחום גולדמן־שלפני חודש מלאו חמש שנים לפטירתו־קויימה השבוע בתל־אביב. שהיה מוקדש לשאלת הבאת פושעים נאצים רבים, 40 שנה לאחר השואה, על הבטיה המשפטיים, ההיסטוריים והמוסריים. ד"ר אבי בקר, מנכ"ל הקונגרס היהודי בישראל הנחה את הדיון. שלושת המתדיינים־פרופ' יורם דינשטיין והח"כים פרופ' שבח וייס ואהוד אולמרט־גילו מידה רבה של תמימות דעים לגבי חיוב המשך העמדתם של פושעים נאצים לדין והבאתם למשפט בישראל, לגבי הדאגה מפני מגמות סלפניות והרוויזיוניסטיות בהיסטוריוגרפיה של השואה ולגבי התפקיד החלוצי של הקונגרס היהודי העולמי במערכה נגד קורט ואלדהיים, שאילץ את ממשלת ישראל ללכת בעקבותיו. ד"ר בקר הזכיר שלמרות פעלו ההיסטורי של ד"ר גולדמן למען השילומים ממערב־גרמניה התמיד במאבקו נגד התיישנות פשעי הנאצים.

ש. שלמד

ראש עיריית־ירושלים טדי קולק נפרד אתמול בלישכתו מתת־אלוף ד"ר אפרים סנה שכידוע סיים בימים אלה את תפקידו כממונה על המינהל האזרחי בשטחים, בשנתיים האחרונות. (צילום: יצחק הררי)

טעם מיוחד במינו

שר הכלכלה והתיירות של הולנד, אלבדבייאן אבנהאוז ביקר בביה"ס המרכזי למלונאות „תדמור" בהרצליה כאורח משרד־התיירות. הוא טעם והתרשם מן המטעמים שלמדו להכין התלמידים.

צילום: ישראל הדרי/ישראל סאן

פרוייקט לאומי

מאות נכבדים בדואים ערכו אתמול לשר משה ארנס ולמחליפו סגן־השר רוני מילוא, חפלה מפוארת באוהל האורחים של יועץ השר הפורש מנצור אבו־עג'ג'י בכסייפה. האורחים התקבלו בשטיח אדום. לפני החפלה המסורתית נשאו ברכה צעירים וזקנים וציינו כי חרף מחלוקות פוליטיות עם ארנס הם מצטערים על פרישתו. השר הזכיר בין השאר מכתב שקיבל ובו נאמר: „הלביא – פרוייקט לאומי, אבל גם האוכלוסיה הערבית פרוייקט לאומי".

אמיר רוזנבליט

תזכורת עתידנית

לראשונה הוצג בישראל מכשיר טלוויזיה ג'מבו „גרונדינג" עם מנורת מסך הגדולה בעולם. חידוש עולמי זה הובא ע"י חברת „פירה פיילוט" מתערוכה שהתקיימה בגרמניה. המכשיר כולל מערכת סטריאו משוכללת ו־80 טורים מיוחדים לטלטקסט. המחיר לצרכן בישראל 20,000 ש"ח. עוד הוצגו בתערוכה במלון „היאט" בירושלים, דגמים של טלוויזיות העתיד: מערכת טלוויזיה סולרית, ומכשיר טלוויזיה בעלת יכולת להקפיא תמונה המוקרנת בשעת שידור.

צילום: רוני נעמן

מסגור לפתוח

פרופ' נחמיה לבציון יכהן כנשיא האוניברסיטה הפתוחה החל מה־1 באוקטובר 1987. פרופ' לבציון, לשעבר דיקאן הפקולטה למדעי־הרוח באוניברסיטה העברית, מכהן בקתדרה להיסטוריה של עמי האיסלאם על־שם באמברג ופולד באוניברסיטה העברית. מאז 1982 שימש כראש מכון בן־צבי. יליד הארץ, בעל תואר ראשון ושני מהאוניברסיטה העברית ובעל תואר דוקטור בהסטוריה מאוניברסיטת לונדון, שימש פרופ' אורח באוניברסיטאות הרווארד, אוקספורד וקיימברידג' ופרסם רבות בתחום ההיסטוריה של האיסלאם ואפריקה. פרופ' נחמיה לבציון כיהן כחבר בוועדה לתכנון ותקצוב ועמד בראש הוועדה למכללות אזוריות במועצה להשכלה גבוהה. פרופ' אברהם גינזבורג, אשר כיהן כנשיא האוניברסיטה הפתוחה בעשר השנים האחרונות, התמנה לסגן נגיד האוניברסיטה הפתוחה.

בצער רב

הצ'לן יעקב מנזה, חבר התזמורת הפילהרמונית הישראלית בשלושים השנים האחרונות, שמת לפני יומיים בתל אביב בגיל ששים וארבע, היה מהדמויות המרכזיות בחיי המוסיקה בארץ. מוסיקאי פעיל ובעל חוש הומור רב, שנוסף על נגינתו הקבועה בפילהרמונית הקדיש את זמנו לביצוע מוסיקה קאמרית בכל רחבי המדינה.

מנזה הופיע פעמים רבות גם כסולן, ברסיטלים ובקונצרטים עם הפילהרמונית. כמה יצירות לצ'לו מאת מלחינים ישראלים נוגנו לראשונה בביצועו. למרות מצב בריאותו הרעוע בזמן האחרון, המשיך לנגן בקביעות ואף נהג להשתמש בקטנוע בחוצות העיר „כדי לחסוך את כאב הראש של מציאת מקום חניה" כדבריו.

מנזה היה ממייסדי „הרביעיה הישראלית החדשה" ניגן במסירות בתקליטות והופעות, עד לימיו האחרונים. נגינתו הצטיינה בהבעה רגישה והבנה מעמיקה.

בתמונה: יעקב מנזה בתחילת דרכו.

ישראל רליות

מוקדי דליקה

(המשך מעמ' 7)

בריטניה והן אוסטרליה וניו־זילנד חוששות, שלמרות האוריינטאציה הפרו־מערבית של ראשי ההפיכה, עלולה המדינה, בעקבות אבדן התיירות, עזיבת ההודים בעלי האמצעים וניתוק הקשר עם חבר־העמים הבריטי, להידרדר לקשיים כלכליים ואף לאי־שקט פוליטי.

בפיג'י נטוש סכסוך בתר־קולוניאלי בין המלאנזים הילידים למהגרים ההודים. בקאלדוניה החדשה – השייכת עדיין לצרפת – נאבקים המלאנזים הילידים, הקאנאקים, במתיישבים ממוצא צרפתי ואירופי, שעמם מזדהים גם המהגרים מוויטנאם וממושבות צרפתיות באיזור. משאל־עם שנערך לא מכבר בקבוצת איים זו, שאוכלוסייתה נאמדת ב־150,000 נפש, הוחרם על־ידי הקאנאקים. כך שהרוב של 57 אחוז שוללי העצמאות ומחייבי המשך הזיקה לצרפת בוודאי איננו סוף־פסוק. בניגוד לאלג'יריה המתיישבים הם כאן רוב – אם כי לא גדול – לעומת הילידים. בהתחשב בכימר זה ביקשה בשעתה הממשלה הסוציאליסטית בפאריס להעניק לחבל מעין עצמאות, תוך מתן ערבות לבטחונו החיצוני־הפנימי. אולם הממשלה הגוליסטית הורידה תכנית זו מסדר־היום והסתפקה במשאל־עם בעד או נגד המשך הקשר עם צרפת. תוצאות המשאל היו ברורות מראש. בהקשר זה אף הוזכרו קשרי חזית השחרור הלאומית של הקאנאקים עם לוב ועם גורמים אנטי־מערביים אחרים.

לפי שעה מקווה צרפת להוסיף ולקיים את שלטונה בקאלדוניה החדשה. הדבר חשוב לה גם בגלל נחישות החלטתה להוסיף ולקיים, כמעצמה גרעינית עצמאית, את ניסוייה בדרום האוקיינוס השקט, בסביבת טאהיטי, חרף המחאות של ניו־זילנד ואוסטרליה. אך קשה להאמין שהנצחון במשאל־העם, שהוא למורת רוחם של הילידים, כאמת יהיה בגדר הכרעה לטווח ארוך. במוקדם או במאוחר יקיץ הקץ גם על השרידים האחרונים של הקולוניאליזם המערבי באיזור. המערב יצטרך למצוא דרכים אחרות כדי להבטיח את האינטרסים שלו ואת השפעתו בחלק זה של העולם.

מעריב-עכשיו
קרא מחר במעריב יום ו':

אידה נודל

חני דיז

מעריב־סופשבוע:
14 שנה למלחמת יום הכיפורים וצי זיו – יומן על שני גברים שאינם – תלמה אדמון ● מיכה פר. 40 שנה אחרי "אכסודוס" – מנחם תלמי ● אורן ליאון – תמונות מחיי מליונר לבבי – יצחק בקיחזרין.

מעריב־שבת:
ראיתי את עם־ישראל ברוסיה – אברהם תירוש ● עם אידה נודל ואלכסיי מהדיק במוסקבה – חנוך ברטוב ● יום הכיפורים: סיפורה של תחנת התראה ישראלית – עודד גרנות ● אביו של אלכס דינגר ז"ל – הייתי בארץ שבוע לפני שנהרג. ליוויתי את בני לחוות.

מעריב־כלכלה:
משפחות רקנאטי בהמתנה - על הבנק השלישי במדינה. – דוד ליפקין.

מעריב־קריירה:
מורי נהיגה - כל תלמיד הופך לנהג - אביבה מן.

מעריב־פנאי:
הילדה הטובה מהשכונה: ראיון חושפני עם עפרה הזה – אבי מרגנשטרן.

מעריב־ספרות:
על חייו הכפולים של קונסטנטין אבא שפירא.- רות בקי.

אבא קובנר ז"ל: האפיפיור הזה לא ויתר על כיבוש ירושלים ● אפרים סידון – דעות ● יהונתן גפן – בדואי על הבאר ● דליה רביקובין – הטלוויזיה של השבוע ● עמוס לבב – שלושים נשים וילד ● סימה קדמון – משחקי מנהלים ● פרשת מאיר הר־ציון – עוד פרק מספרו האוטוביוגרפי של שמואל תמיר ● אהרון דולב – חשבון נפש של 10 חברי הכנסת הראשונה ● נורית ברצקי – שיח פרטי עם הרב שמואל אבידור־הכהן ● נילי פרידלנדר – טיול להרודיון ●

מעריב מעניק לך חידושים העונים לדרישות שלך

מדור תש"ח עד דור תשמ"ח
שתשמח השנה בחלקך
נמשכת מכירת שקיות קרן לב"י
ברשתות השיווק

גמר חתימה טובה!
לב"י
הקרן למען בטחון ישראל

מזג האוויר
ביעדי הטיסה
החשובים
של סוויסאיר

אתונה	1	12	בהיר
אמסטרדם	5	15	בהיר
בואנוס איירס	12	20	גשום
הלסינקי	3	11	בהיר
הונג קונג	24	27	מעונן
וינה	5	14	מעונן
ז'נבה	6	14	בהיר
טוקיו	17	21	גשום
טורונטו	17	23	מעונן
יוהנסבורג	4	21	בהיר
לונדון	11	17	מעונן
ליסבון	18	25	בהיר
מדריד	12	27	בהיר
מונטריאול	11	26	מעונן
ניו יורק	17	26	מעונן
סאן פאולו	14	לא	נמסר
פאריס	8	15	בהיר
פרנקפורט	3	13	בהיר
ציריך	6	12	בהיר
ריו דה ז'נרו	17	27	בהיר
שטוקהולם	4	11	בהיר
שיקאגו	14	20	מעונן

swissair

חוזרים לשחזות טובה
דבר

מנת דם
חיים
לאדם

דבר של היום
הוא דבר חדש

בעריכת תרזה איזנברג

לאיזו מפלגה יש חזקה על מעמד האשה?

מאת אראלה דאור

רק מעט מהמלצות הוועדה למעמד האשה שהוגשו בשנת 1978 לראש הממשלה דאז, מר מנחם בגין, יושמו.

העיקרית שבהן – הקמת רשות ממלכתית לטיפול במעמד האשה, הצמודה למשרד ראש הממשלה – יושמה בצורה חלקית בלבד: מונתה יועצת לראש הממשלה בנושא מעמד האשה.

פרופ' יגאל ידין ז"ל, סגן ראש הממשלה דאז, התגבר על הלוחצים למינוי פוליטי. הוא העדיף אישיות מקצועית, א־פוליטית והוא בחר בד"ר ניצה שפירא־ליבאי. כתב המינוי שקיבלה ד"ר שפירא ליבאי אכן מעיד על ממלכתיות התפקיד. וכל המעוניינים בשיוויון בין המינים יצאו ממינוי זה נשכרים. עתה התבשרנו ששוב מופעלים לחצים פוליטיים להתייחס אל מינוי היועצת למעמד האשה כמינוי פוליטי.

העברת ד"ר שפירא ליבאי מתפקידה אינה פגיעה בה אלא בנו. היא כבר הוכיחה, שללא עזרה ובתקציבים מועטים היא מסוגלת לתפקד כרשות שלמה, כך, שאין ספק, שירבו הקופצים על שירותיה. אולם אנו – נשים וגברים כאחד, המעוניינים בקידום מעמד האשה, בלחימה באפליה ובהשגת שיוויון בין המינים – יוצאים נפסדים, וזאת ללא הבדל מפלגה.

האם יתכן שמישהו בממשלה או בליכוד אינו מעוניין בהמשך קידום נושא מעמד האשה? ומתוך הכרת המציאות, בה מתמצה כל התפקיד באישיות אחת בלבד ללא מנגנון עזר, העלה את ההצעה להעביר את היועצת מתפקידה בתירוץ הקלוש של מינוי פוליטי? האם מעוניינת ממשלת ישראל להידמות לאותן מדינות בעולם השלישי, שבהן ממשלות נוהגות כסרסור כלפי משקיעי חוץ ומפתות אותם בעבודת הנשים, בכוח עבודה זול ונוח, המוכנות להסתפק בשכר זעום, תנאי עבודה קשים, ללא אפשרויות קידום, בטחון ותנאים סוציאליים.

אם כך הדבר, באמת אין מקום לד"ר שפירא־ליבאי. היא נהגה בתפקידה ללא שמץ מפלגתיות, נלחמה לשינוי חקיקה מפלה, כגון עבירות מין ותנאי עבודה, ולוחמת עדיין בנושאים הקשורים בהשוואת מעמד האשה לזה של הגבר, כמו למשל, בעיני מס ההכנסה; היא עזרה לנשים בתחומים שונים בהתקדמותן, לדוגמה: אגודת לכ"ן, כדורסלניות, הגיעו להישגים נכבדים בספורט הבין־לאומי הודות לתמיכתה. כל פניה שהגיעה אליה נבדקה ונענתה.

הידע המקצועי והעבודה הרבה המסורה זיכו את ד"ר שפירא־ליבאי באמינות מקצועית וציבורית רחבה: פניות של ארגונים מכל הקשת הפוליטית נשלחו למשרד ראש הממשלה, בבקשה להימנע מלהעביר את היועצת מתפקידה. „עם כל ההערכה שאנו רוחשות לנשים האחרות, ששמותיהן הוזכרו כמחליפות, נראה לנו כי ברגע זה אין לעצור את התנופה, הפעילות וההישגים של ד"ר שפירא־ליבאי; לכן הננו פונות אליך בבקשה נמרצת לאפשר לה להמשיך בעבודתה המבורכת..." (פניית שדולת הנשים לראש הממשלה מה־13 בספטמבר 1987).

אם דווקא מעוניינים במינוי פוליטי, תוקם נא רשות ממלכתית למעמד האשה, עם יועצים ומנגנון מנהלי ויהיה טעם לדון במי יעמוד בראשה – אישיות פוליטית או אישיות מקצועית. כל עוד מתמצה העבודה כולה באשה אחת בלבד, ללא מנגנון ויועצים היכולים להמשיך ולפעול ולקדם נושאים בתקופת מעבר, הרי העברת היועצת מתפקידה, היא כהכרזה שהמדינה אינה מעוניינת בקידום מעמד האשה.

קצת רומנטיקה לסתיו — מציעים שלושה בתי אופנה ישראליים, המציגים בימים אלה, כמו כל עמיתיהם, את אוספיהם לסתיו־חורף 8־1987. הראשון מימין: גרשון ברם, שפתח לא מכבר בית־אופנה ברח' גורדון בתל־אביב. תלמיד של טד לפידוס הפריסאי, ברם מעיד על עצמו כ„מעצב אפנה חדשני ונועז". במרכז: דגם רומנטי גם כן של אופנת „מרטיק" בתכנונה של מלכה מרטין. בהדגש על נשיות; ההשראה רוסית; הבדים מיובאים; הפנים – לייצוא. משמאל: יצירה של שוקי מאוזנר, בעל „אופנת מאוזנר". מגדיר את הקו שלו: שמלות רומנטיות בנוסח בתולי ונועז. גם הוא בעל השכלה פריסאית (למד אצל דודו פול מאוזנר) והוא פונה לצעירות. אלא למי?

הלכת שיתוף הנכסים בין בני־הזוג

מאת שלמה גוראל

מימים ימימה היו יחסי ממון בין הבעל ואשתו בעיה סבוכה, שגרמה הרבה כאב־ראש לצדדים עצמם וגם לערכאות למיניהן. לפני קום המדינה ומאז הקמתה הוסדר המצב המשפטי בין בני זוג יהודים על־פי דיני ישראל או כפי שהם קרויים: המשפט העברי או ההלכה. ארבע הן הזכויות הכספיות של הבעל כלפי האשה בעקבות הנישואין: א. מעשה ידיה; ב. מציאתה; ג. פירות נכסיה; ד. ירושתה. כאן נעסוק בעיקר בפירות נכסי האשה, הידועה בשם נכסי מלוג ונכסי צאן ברזל. שני סוגי רכוש אלה ביחד הם הנדוניה במובן הרחב, לשון אחרת: כלל כל אותם הנכסים, שהאשה מכניסה לבעלה בנכסי דלא ניידי, בנכסי דניידי ובזוזים.

המושג נכסי צאן ברזל שאול מאותן תקופות שבהן ראשי צאן היו מטבע עובר לסוחר. נכסי צאן ברזל הם נכסי האשה העוברים לבעלותו של הבעל ועליו רובצת האחריות לנזק שייגרם להם או לאבדנם; נכסים אלה ערכם שמור כמו ברזל, שאינו הולך ופוחת, והם צמודים לכלל. „פחתו – פחתו לו; הותירו – הותירו לו". משמע, הם בבחינת קרן קיימת שאינה פוחתת ואינה נפסדת. כאשר הנישואין באים לקיצם עקב מותו של הבעל או מחמת גירושין, זכאית האשה לתשלום המלא של שווי הנכסים האלה, כפי שנקבע בשטר הכתובה.

הסוג השני של נכסי האשה מכונה „נכסי מלוג". יש מפרשים את המלה „מלוג" מהמקור מ ל ג, כגון מליגת הראש, כלומר תלישת השערות מהראש. לגבי נכסי מלוג אין הבעל נושא באחריות כלל. הקרן נשארת בבעלותה של האשה ואין לבעל שייכות או אחריות לקרן. מכאן נקבע הכלל היסודי לגבי סוג הנכסים הזה: „פחתו – פחתו לה; הותירו – הותירו לה". הפירות של נכסי מלוג שייכים לבעל, כדי שישתמש בהם לצרכי הבית.

במאה האחרונה התפתחה, בשיטת המשפט המקובל באנגליה (COMMON LAW) ובשיטות המשפט שבעקבות השפעתו של המשפט המקובל, הלכה הקרויה „הלכת שיתוף הנכסים בין בני־הזוג". הלכה זאת היא יציר כפיה של הפסיקה המשפטית ואצלנו קנתה לה שביתה במיוחד בתקדימים של בית־המשפט העליון שלנו. אף שאין הלכה זו מעוגנת בחוק, היא נהפכה לחוק בישראל. מובן מאליו שהלכה זו חורגת לחלוטין מדיני קניין רגילים ומקובלים, המשתתפים על רישומים מדוייקים הקובעים את השייכות ואת הבעלות.

תמציתה של הדוקטרינה הזאת נוסחה בפי שופט בית־המשפט העליון לשעבר, צבי ברנזון, בתקדים הידוע ברגר נ. מנהל מס עזבון (ע.א. 300/64): „כל רכוש אשר נקנה על־ידי מאמץ משותף של בעל ואשה יחשב כרכוש משותף. המאמץ המשותף הוא לאו־דווקא השתתפות כספית של כל אחד מבני הזוג, הבאה מהכנסות או מרווחים שלו. אף במקרה שהאשה אינה עובדת מחוץ למשק ביתה ואין לה הכנסה מנכסים משלה, אלא שהיא מנהלת את משק הבית ותורמת את חלקה לקיום המשפחה, לרבות לחינוך ילדי הזוג, אפשר לראות בכך מאמץ מצידה לא פחות ממאמצו של הבעל המשתכר מחוץ מעבודה או מניהול עסק. הכנסות הבעל במקרה כזה מתאפשרות במידה רבה על־ידי עבודת האשה בבית וניתן לראות בהכנסות אלו פרי מאמץ משותף של בני הזוג. מקובל, כי אדם הבא להוציא מעזבון נדרשות ממנו ראיות חזקות יותר על המידה הרגילה וסיוע לעדותו שלו. כנגד זה עומד הכלל שאשה ובעלה הם אחד, בעל ואשה כגוף אחד, ובכלל אין למדוד את היחסים ביניהם באמת המידה הרגילה שלפיה מודדים יחסים משפטיים בין זרים".

גישה זו, המטיבה עם האשה, היא בבחינת הלכה מבית הלל. בפרוצת השנים יצאו מבית־המשפט העליון שלנו תקדימים המסייגים את הלכתו הנ"ל של ברנזון המתמידים עם האשה. הסייגים הללו מבחינים בין נכסים משפחתיים (FAMILY ASSETS), שהדוקטרינה של איזון משאבים קובעת שותפות מלאה בין הבעל והאשה בבעלות עליהם, לבין נכסים עסקיים (BUSINESS ASSETS), הרשומים על שם הבעל והשייכים רק לו.

ב־3 בינואר 1974 נכנס לתוקפו „חוק יחסי ממון בין בני־הזוג, תשל"ג־1973" המסדיר את היחסים הרכושיים בין הבעל ואשתו. הרוב הגדול של בני־הזוג בישראל חיים היום וימשיכו לחיות עוד במשך שנים רבות תחת המסר הרכושי של הלכת איזון המשאבים, כמוסבר לעיל.

מסתבך? לא כל כך כמו שזה נראה במבט ראשון.

צום מארץ הצומות

איריס קלקא

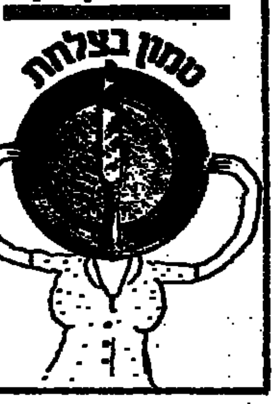

יום כיפור, תשמ"ד, ואני בעיר קטנה ישראלית במערבה של תת־היבשת. קהילה יהודית אין, וגם בית־כנסת לא. יש משפחה שמארחת אותי בביתה, עם שש נפשות, פועלות ושלושה חדרים מתקלפים. אחרי כמה שבועות של שהיה במחיצת המשפחה, הרגלי האכילה שלי הם, כמעט, הודיים לכל דבר. פיתה המבודרת כאילו לא נתקלתי במאכלים אלה מעולם, גם לא בכוכבי. הרגלי האכילה החדשים כוללים פינוקים: דברי מתיקה (מאכל מתוקים), לחמים מהבילים המוגשים לאחר פרידה קצרה מסתבכת כתכת להוטת, ועוד מאכלים שאת טיבם אתקשה להסביר בכמה מלים.

ואולם, הרגלי אכילה אפשר לאמץ ללא מלים. איני נזקקת לשפת המקום כדי להסביר את מבוקשי, ונשות הבית, שתיים במספר, קשובות לצרכי. כמה זוגות עינים ניתלות בי עם כל טעימה של תבשיל חדש. „חריף", שואלת המארחת (בתרגום מילולי: חשבת חריף), לאחר שקובעה כי המונח קבוע היטב בלכסיקון הפרטי שלי. אלא שאין היא נזקקת לתשובה, ולאישור – אולי. בפעם הבאה כבר תדע את מידת החריפות הראויה לאורחת.

ההיכרות בינינו, המילולית כבר גם הלא מילולית, איננה חד־צדדית. הנשים רוצות לדעת על הרגלי האכילה שלי בבית, וכבר יש להן מושגים ברורים למדי על האוכל המעובד, המבושל והמתועש. מקרוביהן שהיגרו לאנגליה הן יודעות כי למעט האוכל ההודי, כל היתר תפל. שהרי, אוכל שאיננו בפולפל ממילא איננו יכול להיות טעים (להוציא, כמובן, ממתקים) וגם אוכל שאיננו טרי איננו בחזקת אוכל. אני, מצידי, אינני מנסה לשנות את השקפתן, ובתנועת יד קלה, השולה בנסיבות על פתיחה של קופסאות שימורים, הן צוחקות במבוכה לברבריות של המנהג, אבל לשכנים מספרים בני־הבית בגאווה כי את הדרך הארוכה מלונדון, מקום מגורי הקרובים, עשיתי כדי לשהות במחיצתם וללמוד על התרבות ההודית. על המנהג המגונה של פתיחת קופסאות־שימורים לא יספרו, וגם מנהגים אחרים יעלימו עין.

אף לא אחד מאורחי מעלה על דעתו כי דווקא מה שטמון בצלחת נמצא במוקד התעניינותי. הם, מצידם, נפעמים ומתפעלים מהתמצאותי במיגוון התבשילים שלהם, והתמצאות זו מחפה על מוצאי הקולינארי הנחות.

הביטוי „טמון בצלחת" איננו מסתדר עם דרך ההגשה ההודית, לפיה מונח האוכל על מגש, שהוא אחד הכלים הנפוצים ביותר בתת־היבשת ההודית. משמעות הביטוי, בכל מקום, בעינה עומדת.

הגיע יום כיפור, והגיע זמן הארוחה המפסקת. לבעלת־הבית אני מסבירה, שבמשך היממה הבאה לא אוכל דבר. לפי התרבות שלי, אני מוסיפה, זהו יום שבו אין נוגעים באוכל ובמשקה. אני בהתמחשת בבלה תרבות, שבה ההודים מתייחסים אל דתם כאל אורח חיים, וכאל חלק בלתי־נפרד מהתרבות ההודית. בעלת־הבית, לאחר ההסבר, מהנהנת בראשה. כן, היא מבינה. גם היא צמה לפעמים, מאז שהתבגרה והיתה לאמה. היא צמה לביטוי שלום המשפחה, ובהקיפת גופה הבוהטן – שאף זה תמה – היא צמה במשך כמה שבועות. בשלב זה של השיחה אני מוותרת, שכן אוצר המלים שלי מוגבל. הצום 'שלי' שונה בתכלית, אני רוצה לומר. הוא שונה, למשל, מהצום של השבטים המוסלמים, שבחג הרמדאן אינם אוכלים מזריחה ועד שקיעה. היא, בעלת הבית, 'מסודרת' להבין.

בבוקר מעירה אותי התכונה שמלווה את קיבת בני הבית.

כן, אני מתיישבת לארוחת הבוקר. וזוהי הזדמנות פז בשבילי לצפות בפעילות הקדחתנית של הבוקר מבלי ליטול בה חלק. גם בימים כתיקנם אין מתירים לי להשתתף בהכנות. כל דקה יקרה, וצריך להכין אוכל לילדה ההולכת לבית־הספר, ולבעל הממהר לעבודה. ארוחת הבוקר בהשתהות, ומיד לאחר רחיצת הכלים מתחילות ההכנות לארוחת הצהרים. הבוקר אני מתיישבת ליד משטח האפיה, ובין המחבת הלוהטת עולה ריח הלחם הטרי. בעלת הבית הופכת אותו במיומנות, כביכול רגע קט לפני שיחרך. בסיר רותח התה ומיד נמזג לכוסות חרסינה דקות. כוס אחת ותחתית שמים לפני, וגם להם מגישים. כבה, בעדינות...

כמעט מיותר להוסיף שיום כיפור זה הפך, אבל כך, ליום בלתי נשכח. לעולם לא אדע במדוייק מה עבר במוחה של בעלת־הבית באותן שעות. אני יכולה רק לשער, אבל כמעט שאין לי ספק – התנהגותי לא נתקבלה על דעתם. אילו ביקשתי, לבשל, לאכול מידקות בסיריים, או, אם הייתי נמנעת מבצל או שום, כי אז היו מבינים להבין את העניין של הצום 'שלי'. אבל צום ללא אוכל? כי כמעט על דבר כזה אני [illegible] את ארוחת הבוקר [illegible] גם את הארוחה הבאה. [illegible] את ארוחת הצהרים [illegible] על פשע [illegible] את נקיה המשפחה. [illegible]

המלה „צום" לא יכלה, כמובן, לבטא את מה שרציתי לומר. בצומות של ההינדים מאמינים, ובאלה יש כמה במשך השנה, אין נמנעים מארוחת בוקר. הצום מבוסס על עיקרון ההימנעות ממרכיבים מסויימים במזון, ויש דרגות מסוימות של חומרה. אלה מתייחסות לא רק לסוג המאכלים מהם יש להינזר, אלא גם לכמות המזון המותרת. נכון, אמנם, שהמהטמה גנדי היה צם ונמנע מהלוטין מאוכל במשך ימים ארוכים. נכון גם שרבים הצטרפו אליו. אלא שגנדי צם מתוך מחאה חילונית, נגד הכובש הבריטי, הם – ההינדים של הודו העצמאית – צמים מתוך דבקות דתית. מיום־כיפור נועד הצום לכפר על חטאים. ובכתובים: יש מינון מדוייק: כמה ימים דרושים על מנת לכפר על חטא מסויים ועל־פי הכתובים יש חטא „גדול" וחטא „קטן", עם כמה שלבי ביניים, וסוג המזון שממנו יש להימנע. אדם המתרחץ עירום, לדוגמה, או אדם המסתכל על אשה עירומה שאיננה אשתו – נגזר עליו יום אחד. על כמה מהחטאים יש לצום שנים־עשר יום, תקופה המחולקת לארבעה שלבים, כשבכל שלב מצויין מספר הלעיסות המותר.

חוקי הדת העתיקים אינם משקפים באמנה את הצום של ההינדי בן־זמננו. ובכל זאת, העקרונות המסתובבים המנחים את הצום של ההינדי הביאו להודו שם של ארץ הצומות, כינוי העולה יפה עם הדימוי של סגפנות. לכאורה נראה שאין עינוי־נפש של ממש בצום שבו מותרת האכילה. אלא שסובע, כידוע, איננו נקבע על־ידי כמות האוכל. כאשר נמנעים ממזון מסויים במשך תקופה ארוכה, מתפתח רעב לסוג מסויים, ולראייה הקושי שבשבירה על ריאבה. כאשר נאסרת האכילה, לעומת זאת, ליום אחד בלבד, אין מקום להתלבטויות. האיסור הנחרץ משאיר הרבה מקום להרהורים.

נחמה פורתא?

איזי לונג
ממליץ ולהיפך

בכל שנה בחורף

עד פרוץ ה„לביא" הדבר היחיד שנפל עליך במפתיע כל שנה, כמו שעון, היה החורף.

תמיד הוא בא לפני שאתה מוכן ואז הגג דולף ומיכל הנפט ריק והכביסה בחוץ והמכנסיים למטה.

אבל לא אצל „פוליכימיקלים".

„פוליכימיקלים" כן התכוננו לחורף והם מציעים לך „ידיעה רטובה" לאיטום גגות.

הידיעה מורכבת מחומרי לוואי של ביטומן (כן, ביטומן, מה יש?), מחוזקים בשרפי גומי וסיבים.

החידוש בחידוש הזה הוא, שלא צריך יותר שתרטיב לך יום שלם ליד הבית. מכינים את הכל על הגג, וזה מתייבש תוך 24 שעות ואחרי שמלבינים אותו בחומר אקרילי זה עמיד לשנים מספר.

וזה עולה 3 ש"ח למ"ר לא כולל מע"מ.

זה יקר?

דבש ניגר

חלק ניכר מחיי חייתי באחד הקיבוצים.

ובקיבוץ הזה היתה מכוורת, וכוורנים שמאוד אהבו את המקצוע, שהוא מעניין מאוד וגם לא קל.

ובתוקף כל מיני דברים יצא לי גם לעבוד אתם והיות שאותו הקיבוץ היה בין הראשונים ששיווק את המוצר המופלא הזה הנקרא „מזון מלכות", מובן מאליו שגם התעניינתי מה זה בדיוק וגם טעמתי מזה מספר ניכר של פעמים.

אז אני מודיע לכל מי שמפקפק או צוחק או מלגלג על סגולותיו המופלאות: „מזון המלכות" לא גרם לי שום נזק, עד היום הזה.

ואם קיבוץ יד־מרדכי או קיבוץ שמיר מייצרים אותו, משווקים אותו, ממליצים עליו ומביאים גם עדויות של אנשים על כמה שזה עזר להם – אז תאמינו להם.

כי „הרץ בזה, זה מהקיבוץ או זה בכה גם טוב".

בידה לקינוח

(בעלי אף רגיש שלא יקראו קטע זה)

נייר הקינוח המשרת אותנו לסיכום סופי בשירותים הוא המצאה חדשה יחסית.

בארצות המזרח נוהגים אלה הפורשים לצורכיהם בכלי נחושת המכיל מים לצורך ההיגיינה הזה.

באניה תורכית חיפשתי פעם לשווא את גליל הנייר אבל מצאתי ברז בגובה בריכה.

[illegible] של הכבוד הרב הממונה על בית השימוש הציבורי [illegible] „[illegible] האה"כ על הקיר"...

ואילו עכשיו החרת „אלקטרה" למנהגי המזרח והציעה לנו מתקן המצבר את האסלה לבידה.

„בלחיצת כפתור עולה זרוע פנימית הסתירה סופר בגלה מים בטמפרטורת הגוף ואוויר חם.

בטוח שזה יותר נקי ויותר בריא מנייר ויש לזה, כידוע, גם יתרונות אחרים, אבל המחיר למרבי – 1100 ש"ח – יאלץ מביאה בבה לאתנו לוותר על זה.

הבל...

ספרים עכשיו

מאת אבי כנא

חגים

לאחר הפולמוס

ילקוט יום־כיפורים/ בעריכת צבי שוע ואריה בן־גוריון/ התנועה הקיבוצית המאוחדת והקיבוץ הארצי / 254 ע'.

אומרי העורכים בפתח הילקוט הזה (שהוא תשיעי בסדרה): „ההתייחסות למועד של יום הכיפורים מצד התנועה הקיבוצית רצופה פולמוסים ולבטים מאז ראשית דרכה... כאן לא נמצאו לחלוץ ... מרכיבים שיהלמו את עולמו היצירתי, המחשבתי והנפשי ... ואם יום־הכיפורים נתפס כ... יום בו ניצב בן־התמותה מול אלוהיו ברטט ובתענית ... הרי בשביל מי ששולל את קיומם של כוחות טראנסצנדנטאליים נחסמה כל אפשרות לקחת חלק במועד זה". מצד שני, גברה השאיפה להכיר את המקורות כיסוד לכל התייחסות, ולכך בעיקר נועד הילקוט הזה. רוב שעריו מוקדשים למקורות – מעבודת הכוהן הגדול כנתינתה במקרא, דרך עיון בתפילת נעילה ובדעת הרמב"ם על עבודת הקרבנות ועל התשובה, וגמור בספר יונה. מיעוט הילקוט מוקדש לפולמוס יום־הכיפורים בקיבוץ ולנסיונות עיצוב המועד (בבית־השיטה, למשל, נהגים זה 43 שנים לקיים בערב יום־הכיפורים אזכרת נשמות). בנספח יש קטעים המיועדים לערב ההתכנסות הקיבוצי.

בריאות

שמש, אוויר ומים

קצרת וקדחת השחת / מאת אלן מויל / תרגמה מאנגלית ציפי וליגזון / אור־טבע / 55 ע'

קצרת וקדחת השחת הן מחלות נשימה המושפעות ממצב אלרגי. קצרת מוגדרת כאי־תפקוד נשימתי ומתבטאת בהתקפים פתאומיים של קשיי נשימה. קדחת השחת היא מצב דלקתי של הקרומיות הריריות של העיניים, האף ומעברי האוויר. הספר הזה מדגיש בין כלל הגורמים לשתי המחלות הללו עיוותי תפריט, יציבה בלתי נכונה, גורמים פסיכוסומטיים ותרסיסים שונים. עוד אומר המחבר כי המרפא אינו מצוי בטיפול תרופתי אלא בהפחתת המזונות היוצרים ריר וחומציות ובהגברת חלקם בתפריט של פירות וירקות בתוקף היותם מזונות אלקליים. לאלה הוא מוסיף שמש, אוויר ומים, וגם המלצה להימנע מעישון ולהתרחק מעשן. וכמובן, „בסוף יש לטפל כבמקשה אחת".

טיולים

של סוסקין וגוטמן

תל אביב ואתריה / בעריכת גדעון ביגר ואלי שילר / אריאל / 207 ע'.

גליון מס' 48־49 של כתב־העת „אריאל" (לא של משרד החוץ) מוקדש לעיר העברית הראשונה – בלי יפו – ומקיף היבטים רבים של תולדותיה, חייה ונופה. חמישה הם חלקיו ושישה־עשר הם משתתפיו. ב„גיאוגרפיה של תל־אביב" נידונים תל־אביב כעיר מטרופוליטנית, תל־אביב לאזוריה, וקיימים בהתפתחותה המרחבית של תל־אביב. ב„ראשיתה של תל־אביב" יש על השכונות שקדמו לה ועל הכפרים הערביים באיזור, על פרדסים ושטחים חקלאיים בת"א וכו' ועל ת"א של סוסקין ושל גוטמן. „תכנון, בנייה ואדריכלות בת"א" מגולל סיפור שראשיתו בתכנית המיתאר הראשונה, מעשה ידיו של הסקוטי גדס. [illegible] ב„עיר [illegible]" יש על הקוצה והאופרה, עדן, נורדיה ושרונה, וגם על עצי רחובותיה [illegible] כמה [illegible] מסלולים. סוף־דבר בביבליוגרפיה.

ספרי עזר

רק במושב האחורי

מכוניתי, אהובתי / מאת ג'ו קריידן / מודן / 96 ע'.

„איך לעשות כה הרבה עצות בספר קטן" – כך בשער הספר וגם בתוכו פנימה. השאלה כיצד להפתיע בעלות המעלה לרכבך (בין השאר. „אל תקנה תוספת לשמן או לדלק. הכל בעלית עוד מפקפקי"), איפה יושב הילד („רק במושב האחורי"), הבעיה („אין להחליף את הבעיות לפי הספידומטר. אלא לפי [illegible] אלו בדיקות"). וכן הלאה וכן הלאה. את המחבר, איש כפר־בלום המוכר מגלי האתר, אין צורך להציג. נזכיר רק את דברי גב הספר: „מספרים עליו שנולד בתא ההגה".

גידול ילדים

על אודות משפחות

ילד חריג במשפחה/ מאת הלן פורסטון/ תרגם מאנגלית אברהם קדימה/ ספרית פועלים/ 305 ע'.

בנה של מחברת הספר הזה, היא עצמה פסיכולוגית־מחנכת, סובל. לא עלינו, מפיגור קשה מאז לידתו. אשר על כן, „אני שואפת לשלב שתי דרכי כתיבה מקובלות. את תיאוריהם האישיים מאוד של הורים ואת עבודתם הרחבה יותר, ה'אובייקטיבית' יותר, של מלומדים ושל אנשי מקצוע... נסיוני שלי עזר לי לעצב את הקשב, שמבעדו אני מטה אוזן לסיפוריו של הזולת. אני משתדלת למזג את ידיעתי האינטימית של 'האמהות המיוחדת' עם הכלים האנליטיים שזימנה לי הכשרתי המקצועית. אני שואבת מנסיונם של אנשים רבים... עדותם של הורים פרטיים עיצבה את חשיבתי בצורה מכרעת. את מקצת העדות מצאתי בחומר שראה אור... השאר בא לי מפי אנשים שאני מכירה אישית". בין פרקי הספר, „רגשות אשמה והיעדר אמון עצמי", „מתח חיי הנישואים", „אחים ואחות", „השלמה עם הגורל". סוף דבר, „הספר הזה נכתב... על אודות משפחות".

נעמ"ת ת"א־יפו: החוברת היא המסר

מאת עידית נחמני

בתום אחד־עשר חודשי כהונה הוציאה מזכירת נעמ"ת תל־אביב, עדה רבון, חוברת המסכמת את המפעלים, הפעולות והיוזמות החדשות.

„לא סוד הוא", אומרת המזכירה, „כי מצבה של נעמ"ת ת"א־יפו בשנים הקודמות לא היה משביע רצון, הן מההיבט הכספי, הן מההיבט הפוליטי־ציבורי והן מההיבט של מתן שירותים לציבור הנשים בעיר, כמו גם מהיעדרו של חזון המשך אשר יתווה את מגמות נעמ"ת ת"א־יפו בעתיד".

גם רבון, בדברי ההקדמה שלה, מודה לצוות המלווה שהקדיש „שעות רבות בימאה מעל ומעבר למתחייב לשם הבראתה של נעמ"ת ת"א־יפו והתוויית עתידה לשנה".

ב־54 דפי החוברת ניתן למצוא פירוט חודשי של הפעילויות בכל אחד משבעת המרכזים הקהילתיים של נעמ"ת, כולל הרצאות וסמינרים, מסיבות, טיולים, חוגים, פעולות מיוחדות ואירועים שונים.

בין ההישגים ניתן למנות פתיחת שמונה מועדוניות מתל־כביר ברחוב לבנה אביבים בצפון. במועדוניות אלה, שהראשונה בהן נפתחה בנווה־שרת בשנת 1986, בזמן כהונתה של אורה רוזן כמזכירת נעמ"ת ת"א־יפו, מסופקות ארוחות צהריים חמות, משחקים ופעילויות לילדים עד השעה 4 אחה"צ.

בחוברת מצוין בסיפוק, כי בכך הצליחה נעמ"ת ת"א־יפו „להכניס בדלת האחורית יום חינוך ארוך ולקבוע נורמה של טיפול וחינוך אשר קשה יהיה לגורמים ציבוריים ממלכתיים אחרים להתעלם ממנה".

הישג נוסף הוא פרויקט המטבחים. לאחר שהתברר כי הוצאות הפעלת המטבח המרכזי הן גבוהות, הוחלט על הקמת מטבח בכל מעון של נעמ"ת ת"א־יפו. בעזרה תורמת של גורמים שונים בתוך המערכת ומחוצה לה, אולם בגלל „חוסר יכולת ליישום כלכלי ופונקציונלי של ההצעות בשטח" נכשלה היוזמה. הפרוייקט קיבל תנופה, לפי החוברת, „עם תחילת כהונתן של עדה רבון כמזכירת נעמ"ת ת"א־יפו וחנה בן דור כמחזיקת תיק נכסים". נבחרה קונצפציה כללית להקמת מטבחי המעונות ומכאן ועד להקמתם בפועל הדרך קצרה.

עדה רבון גם הכניסה מחשב לסדרי המנהלה, [illegible] והבאת נעמ"ת ת"א־יפו למאה העשרים.

מפעל יפה נוסף, המתקיים כבר שנים אחדות, הוא הקייטנות לאמהות ברוכות ילדים. [illegible] באירגון הקייטנה בתנאי פנימיה בשנת 1983, בזמן כהונתה של לילי מנחם כמזכירת הסניף היה החידוש בקיום הקייטנה בקיבוץ. כל שנה וחידושיה.

גם החוברת עצמה היא יוזמה חדשה של עדה רבון. עד כה יצאו חוברות נעמ"ת יחד עם שוקי מקום ופירוטים בהן היו כלליים ופירסמו רק פרוייקטים חדשים או פעילויות יוצאות דופן. חוברת זו מצביעה על רוח חדשה הנושבת בסניף נעמ"ת ת"א־יפו.

هكذا من الأصل

هكذا من الاجيال

קרית בנימין

הבית הלבן העגול של ראשל

מאת אריאלה ראובני

ראשל (רחל) וכסברג, עולה חדשה־ותיקה מצרפת, היא ללא ספק אשה מיוחדת. היא גרה בבית לבן ועגול, אף הוא מיוחד, שבנתה בכוח־ידיה. ראשל נאה מאוד. שיער אדמוני שופע, עיניים שחורות, מסותות בפוך כחלחל. אף סולד. שיניים צחורות. נשמה של אמן וכוח ברזל. דוברת עברית בעגה צרפתית. עדיין נאבקת בקשיי הקליטה בארץ אך רואה בישראל את ביתה וקשורה אליה בכל נימי נפשה.

ראשל נולדה בצרפת להורים יוצאי פולין. רוב שנותיה, עד סמוך מאוד לעלייתה לארץ, ניהלה אורח־חיים לא יהודי. החיים לא פינקו אותה, לא כילדה, לא כנערה ואף לא כרעיה. היא התייתמה מאמה כשהיתה בת 15 ימים. אביה, איש מריר וקשוח, מסר אותה, לאחר מות אמה, למשפחה אומנת בכפר ליד פאריס ויצא, בענייני מסחר, למזרח הרחוק, לשמונה שנים. עם שובו לצרפת נשא אשה שניה ונטל את בתו אל ביתו החדש. החיים בבית האב והאם החורגת היו קשים, „כמעט כמו בסיפורי הילדים על אמהות חורגות", וראשל הקטנה נמסרה שוב לידי משפחה אומנת.

כאשר פרצה מלחמת־העולם השניה הוסתרה ראשל בכפר ליד פאריס, אצל משפחה נוצרית, שגילתה כלפיה יחס חם ואוהב. אולם עם חדירת הנאצים לפאריס נאלצה ראשל להמלט על נפשה. היא הוסתרה במרתף [illegible] של טירה עתיקה, בתוך יער עבות, והמשפחה הנוצרית הביאה לה מזון ומים.

בתום המלחמה הועברה ראשל אל בית־יתומים נוצרי בפאריס. בגיל 17 הכירה מהנדס־כימאי נוצרי והשניים נישאו. משפחת הבעל, שהיתה קתולית אדוקה, לא ראתה בעין יפה את נישואי הבן ליהודיה והתייחסה אל ראשל כאל אזרחית ממדרגה שניה. ראשל ובעלה התגוררו בעיירה קטנה ליד פאריס, ובמשך השנים נולדו להם חמישה ילדים: שלושה בנים ושתי בנות. הילדים גודלו כנוצרים לכל דבר, אם כי ראשל מעולם לא הסתירה בפניהם את מוצאה היהודי.

כדי לשמור על עצמאותה כאשה, כיהודיה וכיוצרת החליטה ראשל לרכוש מקצוע. היא נטלה עמה את שלושת ילדיה הקטנים, עקרה לפאריס, קנתה דירה ונרשמה לבית־ספר לאמנות, שבו למדה ציור, פיסול, עיצוב פנים וצילום. בתום לימודיה חזרה אל עיירת מגוריה ורכשה, יחד עם בעלה, טירה עתיקה. „מבחינה חומרית לא חסר לי דבר. אך בלב ובנשמה נוצר חלל, שלא הבינותי את פשרו", היא נזכרת. כעבור שנים אחדות מת בעלה של ראשל ועול המשפחה הגדולה נפל עליה. לימים קיבלה מכתב מדודתה בישראל ובו הזמנה לביקור. המכתב עורר בה כמיהה והתרגשות עצומות. יחד עם בנה הצעיר, כריסטופר בן העשר, הגיעה לביקור קצר בארץ. המפגש עם הארץ ועם אזרחיה עורר בה רגשות יהודיים עזים והיא החליטה, חרף התנגדות ילדיה הבוגרים, לתקוע כאן יתד. כעולה חדשה קיבלה מהסוכנות היהודית מענק והלוואה לרכישת דירה וציוד וניצלה אותם בדרך מקורית.

„סירבתי להתגורר במבני הבטון הכעורים והקרים, שבהם רוכשים עולים רבים את דירותיהם", היא אומרת. „בכסף שהעמידה לרשותי הסוכנות רכשתי חלקת אדמה בקריית־בנימין והקמתי לי שם בית. זו חלקת אלוהים הקטנה שלי, שבה מצאתי את אושרי".

ראשל תיכננה בעצמה את ביתה, בית עגול ולבן, וחלקים גדולים ממנו בנתה במו ידיה. המבנה הוקם בשיטה דומה לשיטת הבניה הטרומית: תחילה מציבים את שלד המבנה ועליו מרכיבים את לוחות היציקה. שטחו של הבית 130 מ"ר. יסודותיו יצוקים מבטון וגג הכיפה נתמך במוטות תמיכה מברזל, שמשקלם ארבע טונות. בתוך שבועות ספורים השלימה ראשל את בניית הבית וריהטה אותו בטוב־טעם, כשהיא מנצלת במקוריות רבה את החללים העגולים להקמת פינות ישיבה, אוכל, חדרי שינה וחדר אמבטיה.

על חצי דונם הקרקע שרכשה טיפחה גן פרחים ונטעה עצי דקל ואורן. בשבתות הבית הוא גלריה לאמנות ועשרות מטיילים שוחרי אמנות או סתם סקרנים מגיעים אליו. תחילה היה הבית של ראשל בודד בשטח ובלט בייחודו, אך לאט לאט הלכו רבים בעקבותיה ובנו במקום בתי מגורים קטנים בסגנון כפרי או בסגנונות אחרים, עם גינות נוי, והשכונה הדהוייה־משהו נהפכה לשכונה נאה ומטופחת.

רחל מתפרנסת מעיצוב פנים, ציור, פיסול, עשיית ויטראז'ים, מראות עם מסגרות אמנותיות, מנורות בסגנון סיפאני, שולחנונים להגשה מעץ ומקרמיקה. בנה הצעיר, כריסטופר, שנימול ושמו הוסב לדוויד, עוזר על ידה. מדי שנה נוסעת ראשל לצרפת לחודש ימים, לביקור אצל ילדיה, שנישאו בינתיים והקימו משפחות. בתום החופשה היא שמחה לחזור לארץ. „נכון, החיים כאן קשים ולא קל להתמודד לבד עם בעיות היום־יום, אבל אני מתפרנסת בכבוד. לארץ באים לא כדי להתעשר אלא כדי לחיות כיהודים גאים", מסכמת ראשל וכסברג.

„סירבתי לגור" במבני הביטון הכעורים – ראשל וכסברג

מעונות, זכרונות...

מאת נתן רועי

„המטבח של גולדה" נהפך לאחד מחדרי־האוכל הסודיים בבירה. רק חברי מפלגה קרובים־קרובים התארחו בו ומתוכם רק מעטים זכו לגמוע אתה כוס תה עם לימון ולהקשיב לדיווח על מהלכים חשאיים המתחוללים בארץ.

היו זמנים שמטבחה של גולדה מאיר היה פתוח לקהל הרחב. „באחד השבועות של שנת 1941 היתה גולדה מאיר תורנית מטבח במעונות עובדים ח'. היא ביטלה את כל ההתחייבויות הציבוריות בוועד הפועל של

תל־אביב

ההסתדרות ועבדה בחדר־האוכל של המעונות. גולדה קירצפה את הסירים הגדולים, הכינה פרודוקטים לחברים והגישה אוכל לילדים ולהורים ששבו מהגן ומבית־הספר", מספר גבריאל שולמן, בן 80, עד לפני 15 שנה מנהל החשבונות ב„סולל־בונה" וכיום מרכז האגודה השיתופית מעונות עובדים ח' ברחוב נחום בתל־אביב.

שרה רחבי, בתה של גולדה מאיר, זוכרת את הימים ההם. „הגענו לכאן בשנות הארבעים. לי היו אמנם חברים מן המקום שבו התגוררנו לפני כן, אבל היתה זו חברה סגורה למדי. היה חדר־אוכל משותף, שבו חילקו מזון לדיירי המעונות. אני אמנם הייתי כבר בבית־הספר התיכון ולא נזקקתי לכל אלה. אבל הזאטוטים מהגן אכלו כאן. גרו במקום רבים וטובים".

החודש ימלאו 50 שנה להקמת האגודה השיתופית מעונות עובדים ח' וידיו של גבריאל שולמן מלאות עבודה. הוא מרכז הפעילויות במעונות עובדים, ובוקר בוקר הוא יורד מביתו למשרדי המעונות בחצר ומכין את ההזמנות לחגיגות היובל. האסיפה החגיגית תתקיים ב־10 באוקטובר, בשעה 10.30 לפני הצהריים במלון „פאלאס" שברחוב הירקון. „כדי לאפשר גם לצאצאינו, אשר נולדו וגדלו כאן, להיות נוכחים באסיפה זו קבענו את מיקום האסיפה באולם, המכיל עד 300 מקומות", כתב בשולי ההזמנה המודפסת על נייר פוליו לבן. יהיה עצוב בישיבה החגיגית. ייעדרו ממנה הדיירים המפורסמים ביותר שלה וביניהם הסופרת ברכה חבס, דוד זכאי וחיים שורר, אנשי „דבר", יצחק יציב, איש תנועת העבודה בתל־אביב ועורך „דבר לילדים" במשך שנים רבות, מרדכי נמיר, ראש עיריית תל־אביב, בני משפחת טיר, שבדירתם שכן הרדיו החשאי של ארגון „ההגנה" ורבים רבים אחרים.

מעונות עובדים ח', אחים למעונות עובדים א', משתרעים משני עברי רחוב נחום, לא הרחק מקולנוע „תכלת" שבצפון תל־אביב. כאן התגוררו בשעתו 150 משפחות. בימי העליה הבלתי־לגאלית איכלס המקום גם 1200 איש. היום משכירים כאן לזרים 30 דירות, 10 דירות עומדות ריקות ורוב הדיירים הנותרים הם קשישים. באולם ההופעות של המעונות, מאחורי „הבלוק" שברחוב נחום 11, נפתח בית־חרושת זעיר לאופנה. קומות הקרקע של מעונות עובדים מושכרות לעוסקים זעירים. לא נשמעים כאן עוד קולות של זאטוטים. גני הילדים של מעונות עובדים ח' נסגרו מזמן. גם צעקותיה של הטבחית, שניהלה כאן את חדר־האוכל המשותף, נאלמו. השיכון, שמלאו לו יובל שנים, כבר איננו הבית הרוחש פעילות תרבותית ענפה. פעם, מספר גבריאל שולמן, היה דוד זכאי, מאנשי „דבר", מארגן כאן הופעות של סופרים בערבי שבת. הופיעו אצלנו שמעונוביץ, פיכמן, אלתרמן, לאה גולדברג, שחקני „אוהל". כל שבת היתה פעילות אחרת. מעין קיבוץ בתוך העיר העברית הראשונה.

„הכל התחיל ביוזמה של קואופרטיב „אגד". זה החליט להקים ב־1934 מוסך על האדמה, שכיום עומדים עליה המבנים של מעונות עובדים ח'. „אנשי 'אגד' באו לאנשי חברת 'שיכון' של תנועת העבודה והודיעו, שהם רוצים להקים כאן גרז'", מספר גבריאל שולמן. „כשהתחוור להם שיש תוכנית להקים כאן שיכונים, הם ויתרו על הרעיון". ב־1935 נפתחה ההרשמה למעונות עובדים ח'. תוכנן לרשום אנשים ל־150 דירות, אבל ההרשמה נפסקה עם פרוץ מאורעות 1936. ההסתדרות הורתה לחברת „שיכון" להמשיך, על־אף הכל, בבניה. מאחר שלא היה לקבלנים – חברת „שיכון" – כסף להמשך הבניה, הם קיבלו הלוואה מקרן חוסר־עבודה (את ההלוואה החזירו אחר־כך, בתוספת ריבית). עבודת הבניה נמשכה וניתנה הוראה לבנות קירות כפולים לבתים, כדי שלא יקרסו בהפצצות. ב־1937 נסתיימה הבניה ואנשים, שהיה בידם הסכום שנדרש בעד הכניסה לבתים, הצטרפו לשורת הדיירים. היו דירות של שני חדרים ודירות של שלושה. מחירי הדירות נעו בין 450 לירות סטרלינג ל־550 לירות סטרלינג. חברת 'שיכון' קיבלה הלוואה נוספת מחברת הביטוח הבריטית 'פרודנשל' ומכרה דירות ב־80 לירות סטרלינג תשלום ראשון, ופריסת תשלומי חובות (משכנתא) ל־15 שנה. כל אלה שנכנסו לדירות כאן היו, בדרך כלל, אנשי 'חברת העובדים' של אותם ימים. רובם היו בעלי רמת השכלה זהה, ביניהם מורים, פקידים, עתונאים, עסקנים. כשאני נכנסתי להתגורר כאן היה בני בן חצי שנה ואני הייתי בן 30".

עם פרוץ מלחמת־העולם השניה הצטרפו דיירי המעונות למאבק הכפול – באויב הגרמני ובבריטים, שסגרו את השערים בפני העולים. עולים בלתי־לגאליים רבים שוכנו בדירותיהם. הימים היו ימי מחסור קשה. משהתברר כי שיתוף מועיל לחסכון, הוקם מטבח משותף שכלכל את רוב דיירי הבנין, הורים וילדים. „הגענו למסקנה", אומר גבריאל שולמן, „כי אם נבשל בדוד משותף אחד נזדקק לפחות פרודוקטים. המחסור במזון היה חמור, אף שהבריטים, ייאמר לזכותם, הגדילו את הכמויות שהוקצבו ליישוב. הבישול בדוד אחד חייב את הדיירים להשתתף במנות המזון ובתשלום לטבחית מומחית, שעבדה אצלנו שנים ארוכות. היה עלינו גם לסייע בידה לקלף ירקות. בכל מקום, חדר־האוכל היה תמיד מלא.

„חיינו בצניעות רבה. דיירים, שנאלצו לעמוד בתשלומי משכנתא והשתכרו שבע לירות לחודש עבודה, צירפו לדירת שלושת החדרים שלהם זוג או משפחה, ששילמו דמי־שכירות. בבית שלי התגורר זוג צעיר, שדיבר פולנית כל הזמן. הם גרו בחדר אחד ואני, רעייתי והילדים התגוררנו ביתר החדרים".

רוב הילדים למדו בבית־הספר של זרם העובדים, ברחוב פרידמן לסל. הילדים, אומר גבריאל שולמן, זכו לחינוך מן המשובחים. בין הדיירים שררה הבנה. אף שהיה לנו בית־דין דיירים, הוא הופעל רק פעם אחת ויחידה. „אם מביאים בחשבון את הצפיפות ששררה כאן, במיוחד בשנים 1946־1947, זהו פרט מדהים", מציין שולמן.

בימי הבריטים היה המקום רוחש פעילות חשאית. „בלילות היו נשמעים כאן קולות עמומים", מספר שולמן. „שכן, שהיה יורד לחצר ומנסה לברר מה קורה, היה מוצא לא אחת את שכנו עומד ופנס בידו. מה אתה עושה כאן? היה שואל השכן ומחזיק הפנס היה משקר: 'התפוצץ צינור, זה בסדר, הזמנו אנשים והם כבר מתקנים את הפיצוץ'". היום הסיפור ידוע. כאן, בחצר של מעונות עובדים ח', הותקן ה'סליק' של ארגון 'ההגנה' בתל־אביב. ה'סליק' נחשף ותכולתו פורקה. גבריאל שולמן אומר, כי הבניין שילם 40,000 שקלים כדי לשפץ את הרחבה. זו היתה שוממה שנים ארוכות, והיום דשא מכסה אותה. המסתובבים כיום בחצר המעונות אינם יכולים לשער שכאן היה מחסן הנשק. רק מכסי הביוב הרבים, הקרובים זה לזה, מרמזים על הפעילות הרבה שהתרחשה כאן בלילות, פעילות שלא היה לה כל קשר לענייני ביוב.

מדבר אינו שממה

מעלה אדומים

מאת יורם לוי

השומע דיבורים על „מדבר" מדמיין מקום צחיח ללא ירק ומים. בקרן הקיימת לישראל סוברים אחרת. אנשי קק"ל הצליחו לגדל עצים במדבר יהודה, ליד מעלה אדומים, תוך ניצול מרבי של כמויות הגשמים המועטות היורדות באזור בחורף.

ספרי הגיאוגרפיה מציינים, שקו פרשת המים עובר לאורך הר הצופים בירושלים וכל מה שמזרחית משם הינו מדבר. לדברי נתן סאס, מנהל חבל יעור מרכז בקק"ל, ירושלים היא דוגמה טובה לגבול בין מדבר גיאוגרפי שיצר, למעשה, האדם.

סאס טוען כי מדבר הוא המקום שבו אין אפשרות לגדל עצים ללא השקיה. לדבריו תחילת מדבר יהודה מזרחית למעלה אדומים, איזור שבו יורדים כ־100 מ"מ גשם.

על פי תפיסה זו ניסו אנשי הקק"ל בהצלחה לגדל עצים באיזור שנחשב מדבר, תוך ניצול מרבי של מי הגשמים. „באיזור זה אין די גשם יחסית לגודל השטח. לכן יצרנו סכרים מלאכותיים בשיטת האגרו־נגר". אנשי הקק"ל יצרו סכרים והכשירו שטח לגידול עצים. כל סכר אוגר את המים שיורדים על שטח גדול פי שבעה משטח הגידול. כך גדלו באיזור עצי שיטה, קזוארינה ואקליפטוס. הכשרת הקרקע נעשית בסוף הקיץ ואת השתילים שותלים לאחר השטפון הראשון.

כוונת אנשי קק"ל לצפות את הגבעה לאורך כביש ירושלים־יריחו [illegible] לנוף וגם כמשקל נגד ל[illegible] הגדולה של הצמחיה כתוצאה מרעיית עדרי הבדואים. „אם מגדלים נכון את השטח", גורס נתן סאס, „ניתן לשמור על הצמחיה".

באזור העיר מעלה אדומים הכשירה קק"ל קטע נסיוני לגידול עצים בתנאי מדבר. השיטה שנוקטה היא כיסוי חלק מן הגומה באמצעות יריעת פלסטיק למניעת התאדות המים מאיזור הצמח ומנגנון לריכוז מי הגשמים לכיוון השרשים.

לדברי נתן סאס יש שתי גישות מרכזיות בפיתוח הנוף באיזור מעלה אדומים: השארת המדבר או יצירת נאות מדבר. „הסתבר לנו שלמעשה הטבע מדבר אחרת: הטבע נתן לנו את התשובה ואפשר למצוא כאן את התנאים הסביבתיים ולגדל יער ללא השקיה". לדבריו עתודות הקרקע של ירושלים הן רק כלפי מזרח ויש כבר עתה ליצור תשתית נוף ואיכות חיים, קודם להקמת השכונות.

תפיסה זו היא שמדריכה כיום את אנשי קק"ל ביצירת יער הצופים ליד הכפר הערבי זעים, יער בן 600 אלף העצים, שישתרע על 3000 דונם ללא השקיית עזר. לדעת נתן סאס רק כך ניתן יהיה להפיק את הפוטנציאל המלא של אזור המדבר הקרוב לירושלים בתחום המרעה, הנוף והתיירות.

גידול עצים בתוך סכרים ליד כפר אדומים

סודות הדיפלומטיה של השייך

מאת אמיר רוזנבליט

לשייך מוחמד אבו סהיבן, בן 60, מן העיירה הבדואית רהט שבנגב, היו פעם שש נשים. היום יש לו „רק" ארבע: יש לו גם 48 ילדים ו־25 נכדים. אשתו הרביעית היא בת 26 ובנו הבכור, נאג', בן 35.

השייך, שנראה צעיר מגילו, מתפלא בכלל כאשר שואלים אותו איך הוא מסתדר עם ארבע נשותיו. „צריך הרבה סבלנות", הוא מחייך. „למי שאין זמן וסבלנות, שיקח רק אשה אחת. צריך לדעת איך לדבר עם כל אחת. לפעמים אני מרגיש כמו דיפלומאט או כמו שגריר באו"ם. כל הזמן צריך להרגיע אותן. כל אחת חושבת שאני

רהט

אוהב את השניה יותר. אבל זה לא נכון. אני אוהב את כולן, את כל הארבע. לכל אחת יש היופי שלה והייחוד שלה".

החיים במשפחת אבו סהיבן מתנהלים על־פי חוק וסדר. „לכל אשה", ממשיך השייך, „אני צריך להקדיש 24 שעות מערב עד ערב. אני בא בערב לבית שלה, יושב אתה ועם הילדים שלה (ושלי), שותים תה ומדברים. אני מסתכל על הפנים שלה ומיד אני יודע איך היא מרגישה. אם היא נראית כועסת, אני מתחיל מיד בדיפלומאטיה לפייס אותה".

האם בכל מקרה הדיפלומאטיה עוזרת? „ראה", מסביר השייך באורך־רוח, „האשה חייבת לדאוג שהמזון וכלי־המיטה יהיו מסודרים, כי אני אמור לישון אצלה באותו הלילה. אבל מה שיקרה אחר־כך, זה כבר תלוי ברצון הטוב שלה. אינני כופה את עצמי על אף אחת ואני מכבד את משאלותיה. היא תחכה ארבעה ימים עד שאחזור אליה, לפי התור המחזורי. בכל מקרה, אפשר לסמוך עלי שבסוף הכל מסתדר".

הדיפלומאטיה של השייך אבו סהיבן באה לידי ביטוי לא רק ביחסיו עם נשותיו, אלא גם במערכת היחסים שלו עם עמיתיו הבדואים והיהודים. הוא ממקימי רהט, וחבר המועצה המקומית של העיירה מימיה הראשונים. כל 500 בני השבט שלו חולקים לו כבוד. את התואר „שייך" קיבל בשנת 1968, לאחר שהשייך סולימאן אל צנעה חלה. חלק מבני השבט, המשתייך לגזע התראבין, מיאן לקבל את מנהיגותו ואלה מתגוררים עד היום בשכונות לישוב הכפרי עומר, שמדרום לבאר שבע. עד שהתמנה לשייך, עבד מוחמד אבו סהיבן כפועל שכיר וכחקלאי במקומות שונים בנגב. הוא נחשב לשייך מתון, נזהר בדבריו (אגב, בנימוס רב ביקש שלא להקליט את הראיון עמו). כאשר הוצגה לו שאלה על נושאים רגישים, כגון המחלוקת על המסגד הבלתי־חוקי שהוקם באחרונה בעיירה, או האם לדעתו יש לשנות את השיטה הקיימת של מינוי ראש מועצה מטעם משרד הפנים ולהעדיף תחתיו ראש מועצה מקומי, השיב בלשון דיפלומאטית, שממנה קשה להבין בדיוק באיזו עמדה הוא מצדד. פוליטיקה היא שם המשחק.

כשאנו מחזירים אותו לעניין הנשים, אומר השייך שגם אשתו הצעירה מכבדת אותו ואוהבת אותו, כמו המבוגרת, אם כי, לדבריו, היא קצת מפונקת. מה פירוש „מפונקת"? האם היא מבקשת מתנה בכל ביקור? „בשום פנים ואופן", נבהל השייך מעצם הרעיון. „הן צריכות לדאוג לפרנסה. הן מקבלות את דמי הביטוח הלאומי. לפעמים אני מביא להן ממתקים, אבל רק כשיש כסף. בשנים האחרונות היתה בצורת בנגב, אז המצב היה קצת קשה. אבל אני לא מתלונן. אצלנו יש פתגם האומר: 'כאשר השמיכה קצרה, קפל את הרגליים'. צריך לדעת להסתגל לכל מצב".

השייך אבו סהיבן מכיר עוד ארבעה שייכים בנגב המחזיקים ארבע נשים, אבל הוא עצמו לא ימליץ לבנו לשאת ארבע נשים. „קודם כל", הוא מנסה להסביר, „המצב הכלכלי היום קשה יותר מבעבר. להחזיק אשה זה עסק יקר. אבל גם אם יש כסף, לא כדאי. הצעירים בימינו עסוקים בעבודה, בקאריירה שלהם. בקושי יש זמן לאשה אחת. כדי להתחתן עם ארבע נשים צריך, כאמור, הרבה זמן וסבלנות".

את יום עבודתו מתחיל השייך אבו סהיבן בסוכת הענפים ליד הווילה של אשתו הראשונה. שותה תה מתוק, שחומם בחצר על גבי זרדים בוערים, מלטף את שערות ראשו של כל אחד מ־48 ילדיו. הוא זוכר את השמות של כולם וגם יודע מאיזו אשה נולד לו כל ילד. „גם אם תיקח את הילד שלי ותשים אותו בין מיליון ילדים אחרים, אני אזהה אותו", הוא אומר בגאווה. כדי לשמור על „איזון קואליציוני", מבטיח השייך שהוא אוהב במידה שווה כל אחד מהילדים. פעם פרץ ריב קשה בין שלוש נשותיו. בדרך פתלתלה ובדברי כיבושין הצליח להשכין שלום ביניהן. לאחת – הוא מספר –, חלק מחמאות, לשניה קנה מתנה קטנה ולשלישית הבטיח הבטחות לעתיד טוב יותר.

החוק הישראלי אוסר על ריבוי נשים, אבל בעבר התייחסו השלטונות בסובלנות לתופעה הזאת, המקובלת בעיקר בקרב הבדואים. על־פי הסטאטיסטיקה, בכל משפחה בדואית רביעית בנגב יש יותר מאשה אחת. הבדואי נשוי כחוק רק לאשה אחת. יתר הנשים הן בגדר „ידועות בציבור" וכל אחת מהן זכאית לדמי ביטוח לאומי וקיצבת ילדים. על תקופת המאנדט הבריטי מדבר השייך בנוסטאלגיה. „יכולת לשאת אז כמה נשים שרצית. כל אחת חיתה באוהל שלה. האנגלים התערבו פחות בחיים הפרטיים שלנו". אבו סהיבן מגדיר את עצמו כאדם דתי ויותר מכך, הוא אדם מאמין. „בעיקר אני מאמין בדו־קיום בין ישראל לשכנותיה. אני מקווה שבזכות התבונה והתושיה של מנהיגי האיזור ישרור בקרוב שלום בין ישראל לערבים". את המשפט הזה, אגב, התעקש השייך שנצטט מפיו ככתבו וכלשונו.

השייך אבו סהיבן עם חלק מילדיו.

(צילום: "ברקי")

בעריכת אריה ארד

עיריית אילת רוצה להטיל מס גולגולת על התיירים

מאת דויד מושיוב

עיריית אילת רוצה לגבות מס מכל תייר הלן בעיר בשיעור של 50 סנט ללילה, לאחר שוועדת השרים לענייני הנגב אישרה מס זה. העירייה מקווה לגבות בדרך זו מיליון דולר בשנה. מלונאי אילת מתנגדים להנהגת המס החדש, מפני שלדעתם הוא ייקר את שהותם של תיירים בעיר, בדרך זו או אחרת, כ־3.5 דולר בשבוע.

יש בהחלט מקום רב להשקעות בפיתוח התשתית התיירותית באילת, אולם רצוי מאוד שהמס החדש לא יוטל ללא הסכמת מלונאי העיר. ענף התיירות באילת הוא בסיס כלכלתה של העיר ומפרנס חלק גדול מתושביה. מכאן, שמוטב לא לזעזע את הענף ולא להכביד למשברים מיותרים, מה גם שהתיירות משגשגת ומספר התיירים הבאים בטיסות ישירות גדל משנה לשנה.

השנה הגיעו לאילת 70,000 תיירים בטיסות־שכר לעומת 57,000 אשתקד. מאז תחילת השנה הגיע פדיון המלונות באילת ל־180 מיליון דולר לעומת 150 מיליון דולר בשנה שעברה. עונת הקיץ היתה טובה ובהתאם לחודשים שבתמו מצפים לגידול ניכר בעונת החורף, שתיפתח בחודש הבא.

באילת קיים שילוב של תיירות חוץ ופנים. תיירי החוץ באים בסתיו ובחורף; הישראלים באים בקיץ. כתוצאה מכך יש תפוסה גבוהה בבתי־המלון; השנה 90 אחוז. כיום יש בעיר 4,000 חדרים ותוך כמה שנים יגיע מספרם ל־7,000, תוספת של 75 אחוז. דבר זה מצריך שיווק טוב, כדי שהתפוסה לא תרד גם אחרי שמספר החדרים יגדל בכזה רבה כל כך. ספק, אם הטלת מס חדש היא הדרך הנכונה להגיע למטרה זו, ועוד בדרך המקוממת את המלונאים. קידומו של ענף התיירות מחייב שיתוף־פעולה דווקא להוזלת השהות בעיר ולא לייקורה. פעילותה של העירייה בעניין זה מעוררת תמיהה, אם להתבטא בעדינות.

טיסה שבועית מפרנקפורט

"אל־על" חתמה על הסכם עם חברת "נקרמן" הגרמנית בדבר הסעת תיירים לאילת החל מראשית נובמבר עד מאי הקרוב. על־פי ההסכם תפעיל "אל־על" טיסה שבועית פרנקפורט לאילת ללא חניית־ביניים. הטיסות לאילת יבוצעו ב"בואינג 757" החדש של "אל־על".

בו בזמן פותחים מלונאי אילת במיבצע, שבמסגרתו יוזילו את האירוח לישראלים עד כדי 50 אחוז בהשוואה למחירי עונת הקיץ.

לרודוס ולכרתים – בסוכות

חברת "דיזנהויז" החלה משווקת בימים אלה [illegible] לישראלים לקראת חג הסוכות. [illegible] צופים, כי 1,300 ישראלים ייצאו לרודוס ולכרתים ועוד 700 ללונדון ולפאריס.

מחיר חבילה בת שבעה ימים ברודוס יגיע ל־299־655 דולר ובכרתים ל־399־499 דולר.

ק.ל.מ. מוסיפה טיסה

חברת־התעופה ההולנדית ק.ל.מ. מוסיפה בחודש הבא טיסה שבועית חמישית לישראל מאמסטרדם. הטיסות אלה מבוצעות במטוסי "איירבאס 310 איי" בהם 205 מושבים במחלקת־תיירים ובמחלקת־עסקים.

גידול ניכר בתנועה לאוסטריה

גידול של 50 אחוז במספר הנוסעים וכן 43 אחוז במטען בקו הישראלי נרשם בחברת־התעופה האוסטרית בשמונת החודשים הראשונים של השנה. בתנועת הנוסעים מאוסטריה לישראל היתה עליה של 20 אחוז ובתנועה מישראל לאוסטריה גידול של 70 אחוז.

מנהל החברה האוסטרית בארץ, אלי כסה, מסביר את הגידול הרב בתנועת הנוסעים מישראל לאוסטריה במספרם הרב של הישראלים, שיצאו להונגריה וליוגוסלאוויה. חלק גדול מהנוסעים לארצות אלה נעזרו בשירותיה של החברה האוסטרית. החברה הוסיפה 55 טיסות מיוחדות בתקופה זו, נוסף על ארבע הטיסות השבועיות הקבועות שלה.

גם בתנועת המטענים בקו הישראלי של החברה האוסטרית חלה עליה גדולה, 43 אחוז בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

"אל־על" זכתה בבוררות בניו־יורק

"אל־על" זכתה בימים אלה בבוררות, שהתנהלה בארה"ב בינה ובין עובדיה בסניף ניו־יורק. על־פי פסק הבוררות זכאית החברה לקיים הסדרי עבודה וניידות עובדים בהתאם לצרכיה. בוטלו המגבלות על העסקת עובדים חלקיים־זמניים לצלה עובדים בניו־יורק לטפל בטיסות מיעדים אחרים בארה"ב. קביעת תקן תפקידי הפיקוח הוזה בסמכות ההנהלה. הסדרים אלה חוסכים לחברה 1.5 מיליון דולר בשנה.

מציעים למכור את "אל־על" לציבור

ראשי תנועת המרכז, חבר־הכנסת יצחק ארצי ואמנון רובינשטיין, מזהירים כי התפוצצות המו"מ על חידוש הסכם־העבודה של הטייסים עלול להקיף גם את עובדי הקרקע ולהוריד את החברה למצבה מלפני המשבר הגדול.

רובינשטיין וארצי דורשים למכור מניות של "אל־על" לציבור ולאפשר לחברות ישראליות נוספות להתחרות ב"אל־על" על קבלת זכויות המדינה על קווים בינלאומיים שונים.

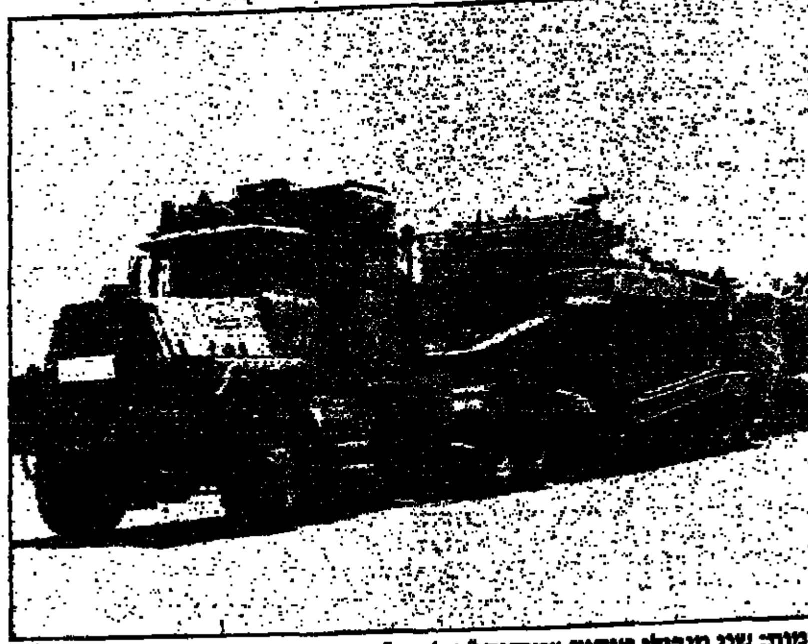

מיבחן ההתחממות: שני מובילי טנקים עמוסים "בולמים" את הרכב הנגרר כדי לעמוד על כושר הקירור של מערכותיו.

"SA.13": מיבחן רכב מקצועי בחיל־החימוש

מאת רחמים בן

"על־פי איזה תקן אתם בודקים את המכוניות?" שאל נציג מבקר המדינה את מפקד יחידת הניסויים של חיל־החימוש, אל"מ עמי סגיס. "תקן SA.13", ענה לו סגיס מניה וביה. "מה זה?" שאל המבקר. "אתה לא יודע?" השיב סגיס בשאלה.

"תקן SA.13", פירושו "סגיס עמי 13", שכן כל בדיקות הרכב נעשים בצה"ל על־פי אמות־מידה שקבע סגיס, עוד בהיותו סא"ל, כאשר שימש ראש היחידה לניסויי רכב. לראשונה פגשתי אותו לפני שלוש שנים ומאז עבר זמן רב. בינתיים קיבל בשקט־בשקט דרגת אל"מ ואת הפיקוד על יחידת הניסויים כולה. עכשיו הוא אחראי לא רק על כל כלי־הרכב, אלא גם על ניסוי כל מערכות החימוש הנכנסות לצבא.

סגיס תיכנן מערכת ניסויים תובענית לכלי־רכב. סלל מסלולי ניסוי ברחבי הארץ וקבע תקנים למערכות ולתת־מערכות. בשנים האחרונות נקבעו, למשל, תקנים מחמירים לפרידות הבלמים ולתפקוד הבלמים בכל סוגי הרכב שבשימוש הצבא. המטרה היתה להשיג בלימה מיטבית בכל תנאי הדרך ולמנוע ככל האפשר התעייפות ובלאי כתוצאה משימוש תובעני וממושך. כך נקבע תקן, המונע התחממות־יתר של הבלמים במורד ארוך.

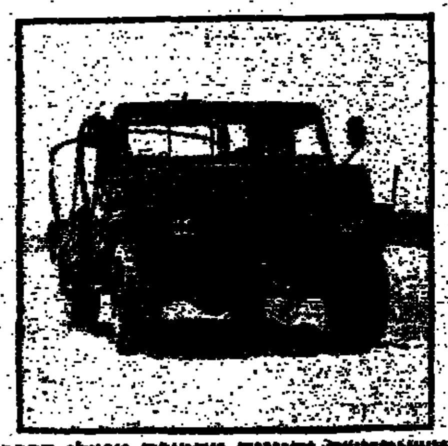

נושאת־נשק נסיונית מתוצרת מפעלי הרכב בבדיקה על "מסלול אבנים". הכוונה היא, שכל רכבי העבודה יצויידו בתיבות־הילוכים אוטומטיות. הניסויים הראו, כי תיבות אלה יעילות יותר מן התיבות הידניות בדרכים קשות ואף מסייעות לשמור על הרכב בידי נהגים מתחלפים בתדירות. כדי לאפשר לרכב לצאת ממצבים שבהם הוא נתקע בחול או בבוץ, קיימות אפשרויות לנעול את הסרנים ו"לאלץ" את הרכב לנוע ולהיחלץ.

סגיס פיתח לא רק אופני נסיעה לבחינת התנהגותו של כל כלי, אלא גם מיכשור לבדיקת השפעתם של הנסיעה ושל הטילטולים על הלוחמים, שיצטרכו להגיע ברכב ליעדיהם. המיכשור האלקטרוני בוחן את התאוצה [illegible] בכל כיוון, לרבות התאוצה האופקית והצידית. מיכשור אחר בודק את התאוצה, הנוצרת בשעה של בלימת חירום. רכבים נפסלים למרות עמידותם הטובה, כאשר מתברר שהאנשים עלולים להתפרק, פשוטו כמשמעו, במהלך הנסיעה, או שהמטען עלול להיפגם במהלך ההובלה.

על מישטח אחר נערכות בדיקות לגילוי הזווית, שבה יתהפך הרכב. מנוף מרים צידו האחד של המישטח, עד שגלגלי הרכב, הקשור בשלשלאות, מתרוממים, או עד שהמכונית מתחילה להחליק על צידה. בדיקה אחרת נועדה לבחון את הצפוי לרכב המתהפך. הרכב הריק נקשר לגורר. על־פי פקודה אלקטרונית ניתק הכבל, והוא מסב לזווית הרצויה ומצלמת וידיאו מנציחה את ההתהפכות. כך נבחנים האמצעים הדרושים להגנת האנשים שבתוך הרכב למקרה של התהפכותו.

סגיס המציא דרך מיוחדת לבחון התחממות המיכללים של כלי־הרכב. הרכב הנבחן נקשר לרכב כבד ומתחיל לגרור אותו, בעוד הרכב הנגרר מפעיל כמות מבוקרת של כוח כדי להקשות על הגורר. התהליך כולו מבוקר אלקטרונית ונרשם במחשב.

גדולתו של סגיס בכך, שהצליח לכמת את כל תהליך הבחינה ולפתח מיכשור למדידת התוצאות. כך הפכה בחינת כלי־הרכב לתהליך אובייקטיבי לחלוטין, שאפשר למדוד כל אחד משלביו כדי להגיע ליכולת להשוות כל אחד למישנהו בלי להיות תלוי בהתרשמויות סובייקטיביות של נהגים. זה כבר מיבחן־דרך מקצועי אמיתי לצרכי גופים גדולים שהרכב משמש להם לא להנאה, אלא כאמצעי להשגת מטרות שנקבעו.

מציאת זווית ההתהפכות על גבי מיתקן ההטיה במרכז הניסויים של חיל־החימוש.

סגיס הביא את יחידתו לרמה כזאת, שהיא מוכרת כיום כאחת משלוש מעבדות הרכב המוסמכות בארץ. אולם יש בדיקות, שרק אצלו אפשר לבצע. כתוצאה מכך היתה היחידה לגוף עסקי למחצה, המבצע בדיקות שונות לשוק האזרחי בתשלום מלא. כך נושאת היחידה את עצמה.

אתר הניסויים המרכזי נמצא באזור של חולות. במקום נסללו מסלולי נסיעה מיוחדים בתלילות משתנה, בטילטולים מרובים וכן מסלול סלאלום לבדיקת יציבותם של הרכבים. היחידה מעסיקה מספר רב של נהגי מיבחן מיומנים במיוחד, שתפקידם לבצע את הנסיעות המייגעות ולדווח על מימצאיהם על גבי שאלונים שהוכנו במיוחד לשם כך. מסלולים נוספים קיימים באזורים אחרים כדי לבחון את התנהגות הרכבים בתנאי דרך שונים ומשונים.

תפיסה חדשנית למיקומה של תחנת אוטובוסים מרכזית משתקפת במרכז המוקם בימים אלה בכביש תל־אביב–אשדוד סמוך למחלף יבנה על־ידי חברת "בילסול". מנכ"ל החברה דוד וייסמן מסביר, כי התחנה המקובלת כיום נמצאת במרכז היישוב על קרקע יקרה ביותר. תנועת האוטובוסים בקווים השונים פנימה והחוצה גורמת צפיפות ברחובות וכן מיפגעי רעש ובטיחות. על־פי הגישה החדשה ומקום התחנה המרכזית בפאתי היישוב והתנועה פנימה והחוצה תתנהל ברכב פרטי או בקווים העירוניים הרגילים. מחצית השטח ייועד לאוטובוסים ולרשות הנוסעים יעמדו אולמות המתנה מוארים וממוזגי־אוויר. ליד התחנה יהיו 190 מקומות חניה למי שירצה להשאיר את רכבו ולבצע את הנסיעה הבין־עירונית באוטובוס. בתחנה יהיה גם מרכז מסחרי לקניית מתנות ומיצרכים שונים וכן שירותי דואר ובנק. המזנונים והמסעדות ישמשו גם את נוסעי האוטובוסים, אך גם עוברי דרך שיבקשו לנוח במרכז.

שדה־דב זקוק למסוף הולם

מאת דויד מושיוב

המלונאים ו"ארקיע" החליטו לפתוח במאבק ציבורי לשיפור מרחיק לכת במסוף הנוסעים הדרומי(?) לטיסות פנים בשדה דב. מנכ"ל התאחדות המלונות משה עמיר ומנכ"ל "ארקיע" יוסי רוזן הסבירו לעתונאים במשותף להקמת מסוף חדש על־פי תכנית של רשות שדות התעופה, שכן המסוף הקיים שוב אינו מסוגל לתת שירות הולם לרבבות הנוסעים העוברים בו מדי יום ביומו.

עיריית תל־אביב מתנגדת לשינוי המצב הקיים. התנגדותה נובעת מהתקווה, שבכך תביא את חיסולו הסופי של השדה, המצוי באיזור מגורים ומפריע לפיתוחו. אולם לדעת המלונאים, לא תצליח העירייה לסלק את השדה בשנים הקרובות, ולפיכך יש לעשות כיד לשיפור השירות לנוסעים, רבים מהם תיירים. בכלות הכל, אין זה מציאותי לצפות שאדם הצריך לטוס שעה לאילת, יבלה לפני כן שעה בפקקי התנועה בדרך לנמל התעופה.

במסוף הקיים מתכנסים שלושה גורמים: משרדי "ארקיע", המזנון והנוסעים הממתינים לרישומם לטיסות. הנוסעים עומדים אחד כך לאלה המגיעים אחר לפני עלייתם למטוס. אין הפרדה בין הנכנסים [illegible] בכל האולם. המקום צר מלהכיל את הנוסעים הרבים והאמר מגיעה למקום קבוצה גדולה, [illegible] קבוצות קבוצות בעוד האחרים נאלצים להמתין בחוץ. [illegible]

שבמקום מצוי שדה־התעופה. גם אם [illegible] שהשדה יוסל בבוא היום, [illegible]

מציאת תאוצה צידית מירבית בטרם ההתהפכות בזמן של נסיעה ברדיוס קבוע. בירכתי הרכב באמצע נראה "הגלגל החמישי", המודד את המהירות האמיתית של הרכב.

"ארקיע" מייצגת את "דן אייר"

"ארקיע" מייצגת את חברת־התעופה הבריטית "דן אייר" ומשווקת את טיסותיה הסדירות באמצעות כל סוכני הנסיעות בארץ.

נוסעים ישראלים הרוכשים כרטיסי־טיסה קבוצתיים, המשלבים טיסה ליעד אירופי אחד וחזרה מיעד אחר והמחפשים טיסות זולות לקטעים אחרים, מוצעת רשת הטיסות הסדירות של "דן אייר", שבסיסה בנמל־התעופה גטוויק בלונדון ובין יעדיה ברלין, אמסטרדם, ציריך, ברן, אינסברוק, אוסלו, ברגן, ליסבון, [illegible], כן מקיימת החברה טיסות ליעדים שונים בתוך בריטניה.

גידול בתיירות לישראל

עליה של 24 אחוז בתנועת התיירות לישראל חלה השנה. בששת החודשים הראשונים של השנה באו לארץ 798,000 תיירים. ארצות אירופה הן המקור העיקרי לתיירות לישראל ויותר ממחצית התיירים באו לארץ משם. 22 אחוז באו מאמריקה הלטינית ו־20 אחוז מצפון אמריקה.

הגידול בתנועת התיירים מחו"ל וכן הגידול בהתארחות ישראלים בבתי מלון בארץ משפיעים על תפוסת בתי המלון כמעט בכל חלקי הארץ והיא מגיעה ל־80־100 אחוז.

במחצית הראשונה של השנה חל גידול של 14 אחוז במספר הישראלים שיצאו לחו"ל. 282,380 ישראלים יצאו בתקופה זו, 26,000 מהם למצרים לעומת 8,100 בשנה שעברה.

לשכת תיירות בבואנוס איירס

בחודש הבא תפתח ישראל לשכת תיירות בבואנוס־איירס, בירת ארגנטינה. [illegible] לישראל מדרום־אמריקה [illegible]. לבד מארגנטינה, גם על בראזיל ועל ונצואלה.

בשנה האחרונה הוכפל מספר התיירים מדרום־אמריקה והגיע ל־50 אלף.

קבלת מודעות 24 שעות ב"דבר"

מודעות משפחתיות דחופות וכל יתר סוגי המודעות ל"הלוה הכלכלי" [illegible] מתקבלות 24 שעות ביממה ב"דבר" דיזנגוף רח' דיזנגוף 112 (מול כסית)

טל. 239952, 248518

מכרזים

משרד הבטחון - יחידת המכירות

ניתנת בזאת הודעה לציבור על מכירת [illegible]. כל פריט מהווה סעיף נפרד לכל אחד מהמכרזים המפורטים בטפסים. המציע רשאי להגיש הצעתו לגבי סעיף אחד או יותר. תנאי התשלום: 60% במזומן בקופות 40% הנותרים [illegible]. מכירת טפסי המכרז תחל ביום שני 5.10.87 במשרדי יחידת המכירות, רח' האלוף א. מנדלר 12 א' הקריה תל־אביב. שעות הקבלה בימים א' – ה' בשעות 08.30־12.30, בימים א' ו־ג' גם בשעות 14.00־15.00. בערבי חג אין קבלת קהל.

מכרז מספר: 194/87/10

[illegible] 1987. [illegible] עד 19.10.87 בשעה 12.00. מועד אחרון להגשת הצעות ב־26.10.87 עד שעה 10.00 לפנה"צ.

מכרז מספר: 195/87/10

ציוד [illegible] 22 באוקטובר 1987. מועד אחרון להגשת הצעות ב־26.10.87 עד שעה 10.00 לפנה"צ.

מכרז מספר: 196/87/10

[illegible] 22 באוקטובר 1987. מועד אחרון להגשת הצעות ב־26.10.87 עד השעה 10.00 לפנה"צ.

מכרז מספר: 197/87/11

[illegible] G.M.C [illegible] 105 [illegible] G.M.C. [illegible] 18, 19, 20, 21, 22, 25, 26, 27, 28 באוקט' 87 [illegible]. מועד אחרון להגשת הצעות ב־02.11.87 עד השעה 10.00 לפנה"צ.

מכרז מספר: 198/87/10

[illegible] 12, 13 באוקטובר 1987 בין השעות 08.00־11.30. מועד אחרון להגשת הצעות ב־19.10.87 עד השעה 10.00 לפנה"צ.

בשבוע הבא יפורסמו המכרזים ביום רביעי ערב החג 7.10.87.

אלמקס

תל־אביב

סנטר – אבן־גבירול 63 – 246063

בריאות – המלך ג'ורג' 26 – 283731

ירושלים

ברפאת רוממה – המ"ג 26 – 523191

חיפה

ק. חולים מכבי – יל"ג 6 – 672472

פתח־תקוה

קופת חולים כללית – היים עוזר – 905271

בני־ברק – [illegible]

חן – ז'בוטינסקי 99 רמת־גן – 7514434

בת־ים – חולון

קופת חולים – עין יהב 2 חולון – 884854

אלמקס

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

מנהל מוסיקלי זובין מהטה

קונצרט חגיגי

במלאת 30 שנה להיכל התרבות

בחסות הגב' [illegible]

זובין מהטה

מנצח

מאוריציו פוליני

פסנתר

בתוכנית: [illegible]

תל־אביב, היכל התרבות ע"ש פרדריק ר. מאן

יום א' 18 באוקטובר 1987 בשעה 21.00

כרטיסים: [illegible]

למנויי התזמורת הנחה לפי תלוש 101.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

מרחב תכנון מקומי אשקלון

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, החליטה באישור את הפנים לאשר שינוי תכנית מפורטת הקרויה: תכנית מס' 4/03/112/9 שינוי מס' 9 לתכנית מפורטת.

עיקרי הוראות התכנית:

1. חלוקת מגרש 206/1 לשני מגרשים: 206/א למגורים ומגרש ב/206 לאזור מסחרי.

2. ביטול חלק מהדרך הציבורית במגרש 728 והפיכת השטח לשטח ציבורי – פתוח במסגרת חלקה 643.

3. שינוי בקו הבנין, הבינוי בשטח לבניה במגרשים 206/א ו־206/ב.

4. וכבך לשנות חלק בתכנית מ. 8/112/03/4.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: גוש 1934, אשקלון.

אשר הודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט פרסומים מס' 3317 מיום 3/3/86 עמוד 1664. השינוי האמור שבה הועדה הבחוזית אישרה אותה ביחד עם התקנים המצורפים אליה, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשקלון. כל המעוניין רשאי לעיין בה ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

[illegible]

יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הודעה

בהתאם לסעיף 149

[illegible] בגוש 6620 בחלק מחלקה 11.

[illegible] 68, [illegible]

התנגדויות התקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו ותוגשנה לידי מזכיר הועדה הנ"ל.

י. [illegible]

סגן ראש העיריה

יו"ר ועדת המשנה לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

תאריך 29.9.87

קרא ביום שני ב־

ידיעות אחרונות

אלי ויזל על הבן החמישי

יורם קניוק על דבורה שוקן

אריאלה הופמן על העליה הרוסית

אמיר קמינר על "חימו מלך ירושלים"

מבצע תשורה 14 מטוסים בוצעו ע"י צה"ל במפל־התשובה בביירות במבצע שעורר התפעלות העולם — אך לא את התפעלות שרי ממשלת ישראל

אריק־עייזר: מלחמות הנדרלים. אנטומיה של יחסים אודלי אזולאי־יבק וביוה ברזל

מירור: מתן של אוהב שלום אביבה שאבי

ביטוים בעליה? דן בדישי

יוסי בנאי, ראיון פרובל יהודה אטלס

כוכבים בפירסום. כמה מקבלת ירדנה ארזי? לאה אתגר

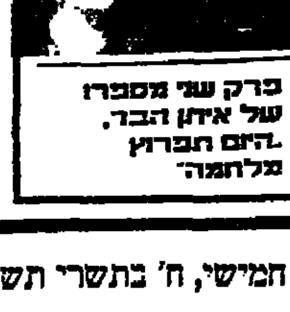

פרק שני מספרו של איתן הבר, "היום תפרוץ מלחמה"

[illegible]

השקל שלך

הועדה המחוזית לתכנון ולבניה

עיריית באר־שבע

הודעה על פי סעיף 149 (1)

לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

ניתנת בזה הודעה כי הועדה לתכנון ובניה באר־שבע בקשה להתר [illegible]

מהות הבקשה: [illegible] בגוש 38004, בחלקה 71, בגוש 38025 בחלקה 129, [illegible] 38115 בחלקה 7, [illegible] 10.4 [illegible] 22

כל המעוניין יכול לעיין בבקשה ובתכניות המצורפות אליה ללא תשלום, במשרד הועדה המקומית בימים ובשעות שהמשרד פתוח לקהל.

כל הרואה עצמו נפגע על ידי להיתר בענייני הבקשה, רשאי להגיש התנגדות לבקשה בתוך 14 יום מיום פרסום של הודעה זו בעיתון.

א. [illegible]

יו"ר ועדת המשנה לתכנון ולבניה באר־שבע

هكذا من الاصل

כוכבים ולילות

פיתחו את שערי כלא האפרטהייד

השחקן ביל קוסבי אוחז בידיו צנצנת מלאה במפתחות שנתרמו בבנין האו"ם במטרה לסייע למערכה הנפתחת תחת השם: **„פיתחו את שערי כלא האפרטהייד"**, לשחרור אסירים פוליטיים צעירים בדרום־אפריקה. המפתחות הסמליים ישלחו כאות מחאה לקונסוליה הדרום־אפריקאית

תיאטרון

מה קרה לתיאטרון חיפה?

תיאטרון חיפה מציג: „ימי פרנקפורט העליזים" מאת **יוסף מונדי** ובבימויו. תפאורה: **אדריאן ווקס**; מוסיקה: **יוסי מר־חיים**; תלבושות: **גילה להט**; משתתפים: **אלכס מונטה, ויקי מורן, שאול מזרחי, יוסף באשי ואחרים.**

„ימי פרנקפורט העליזים" היא הצגה גרועה במיוחד, המבזה את עושיה ואת משתתפיה. במהלך ההצגה ישבתי צפודה ונבוכה. צר היה לי על מונדי, שהפגין את כשרונו הרב־גוני בתחומי כתיבה אחרים, וצר היה לי על השחקנים, שחלקם, אם לא רובם, צברו הישגים מרשימים יותר בעבר. המחזה – או, נכון יותר לומר קרעי המחזה – הוא הדבר הבנאלי ביותר שאפשר להעלות על הדעת. הכל נשמע ונראה מוכר, לעוס וצפוי לעייפה. מועדון פורנו בפרנקפורט המספק ללקוחותיו שעשועי מין וסטיות למכביר. בעליו הוא יהודי הידוע כ„מלך חיי הלילה" של העיר ואהובתו היא זונה גרמניה שאותה הרים מאשפתות. יהודי עשיר חונה גרמניה, מזכיר לכם משהו? אך שלא כמו אצל פאסבינדר המסר כאן „ציוני" לעילא. השומר הוא ישראלי תאב נדודים המבקש לעשות כסף גם במחיר השפלה עצמית. בעימות בין יהודים לגרמנים, ידם של הגרמנים תהיה תמיד על העליונה, אף שהיהודי עשיר, אף שיש לו מהלכים בין שועי העיר ונכבדיה. הזונה מסבכת את אהובה היהודי בעסקת סמים. שוב ראשים סוטרים גרמניים גורדים יהודי. הזונה הגרמניה בגדה והסגירה את אהובה. מרבים לדבר כאן על תאוות הבצע היהודית. לקראת הסוף יש סצינה תמוהה שבה משתוללים יהודי פועל נקיון תורכי, חולה איידס המתחזה לישו, מישהו הנושא צלב קרס על רש בגדו וכמובן, הזונות הסוטים. לא הבנתי את מקומה של הסצינה הזאת בבכנאליה הכללית והמעט שהבנתי היה מפורש מדי. כמו, למשל, בסצינה שבה מכה הפועל התורכי את ישו, חולה האיידס. ישו זב הדם אומר: נתתי לכם את התרבות המערבית ואת המחלה הכי נוראה שלה. רעיון נחמד שעשוי היה גם לשעשע אילמלא טרח הבמאי למתוח את הבדיחה הקטנה הזאת ולהעבירה באורח מפורש כל כך.

מה הביא את מנהלי תיאטרון חיפה להמר על המחזה הזה? אולי, ככלות הכל, ראוי גם מוסד לא שיוויוני ולאדמוקרטי כתיאטרון לקורטוב של דמוקרטיה תעשייתית? במקום להוקיע את עפרה וינגרטן, שסירבה למלא תפקיד בהצגה הזאת, מוטב היה להוריד את ההצגה, לא את השחקנית.

עצוב לראות תיאטרון משובח כושל בבחירה רפרטוארית מחפירה כל כך. עצוב שבעתיים להיות עד לכשלון הזה, דווקא על רקע התהילה והשבחים שקוצרים תיאטרונים ישראליים בארץ ובחו"ל, מטעות תהילה שתיאטרון חיפה היה פעם „חיל החלוץ" שלהם.

מרב פז

אהבה במחתרת

תיאטרון באר־שבע מעלה את „אהובת החייל"

סיפור אהבתם הבלתי אפשרית של טסי (**אלונה קמחי**), נערה אירית־קתולית מצפון אירלנד ותום (**יגאל שדה**), חייל בריטי המוצב בבלפסט, הינו תמצית המחזה „אהובת החייל", מאת שירלי ג'יי, בבימויו של גדי רול, אשר יפתח את עונת ההצגות 1987־88 בתיאטרון העירוני באר־שבע. הרומן הנרקם בין השניים מעורר רחיה התנגדות הן מצד המחתרת האירית, המיוצגת בדמותה של מייד (**איילת שזר – צחורי**), טרוריסטית צעירה וחברתה מילדות של טסי והן מצד צ'ארלי (**עמירם גבריאל**), חייל מלונדון, חברו הטוב של תום ושותפו לסיורים בעיר. עוד במחזה: רעייתו ההרה של צ'ארלי (**אהובה כץ**), הנותרת לבדה שעה שבעלה נמצא בשדה הקרב, ואמה של טסי (**מרגלית סטנדר**). הפורשת את עברה של טסי וחייה בפני הקהל. סופו הטראגי של המחזה בלתי נמנע: מוות, פרידה, צער ושידוף משמשים בערבוביה.

גדי רול (28) היה בעבר שחקן מן המניין בתיאטרון באר־שבע ואף שיחק בתפקיד ראשי בסרט *„אלף נשיקות קטנות"*. הוא ביים את *„אתרון הפועלים"* ביחד עם גולה צ'לטון בבית לסין (1981), את *„בית ספר למוקיונים"* (הפקה משותפת של תיאטרון באר־שבע והחאן הירושלמי), *„חוות החיות"*, *„הצילד"*, *„משיח"* *„ליקוי מאורות"* ועוד. מאז 1983 משמש רול כמורה בבית הספר „בית־צבי". באחרונה ביים בתיאטרון באר־שבע את הקומדיה „רק בימי ראשון".

תרגום המחזה נעשה בידי עדה בן־נחום, התפאורה והתלבושות עוצבו על ידי איתן לוי, התאורה תוכננה על ידי בנדי קופרמן ועל הצד המוסיקלי אחראי אלדד לידור. ההצגה הראשונה מתוכננת ל־24 באוקטובר.

אמיר רוזנבליט

עמירם גבריאל, איילת שזר – צחורי, אלונה קמחי ויגאל שדה בסצינה מ„אהובת החייל" בתיאטרון באר־שבע.

הבא נצא למחול

מדור המחול ב„אמנות לעם" מרחיב את פעילותו

מדור המחול ב*„אמנות לעם"* הוציא באחרונה קטלוג מפואר שנועד למשוך עינן וליבן של ועדות הרפרטואר ביישובים ולכוונם לאמנות שנחשבה כאליטיסטית. אלידע גרא, יועצת אמנותית למדור המחול, מציינת בסיפוק את ההתעוררות המורגשת בארבע השנים האחרונות בהתעניינות במחול. האתגר העיקרי העומד בפני אנשי המדור הוא איך לכוון את הצופה, המורגל מהתיאטרון למילים, דמויות וסיפור, לצורת הבעה אחרת, המעוצבת בתנועה ושפת הגוף.

עד עתה פעל מדור המחול בשילוב עם רשת הקונצרטים, והפעולות, המעטות יחסית, ניתנו תמיד כתוספת לקונצרט. אולם ההתעניינות הגדלה במחול – שהביאה לגידול בדרישה לפעולות ועל כן להתרחבות המדור – הביאה להפרדתו מרשת הקונצרטים, ומזה כשנה הוא פועל כמדור עצמאי. בניית קהל אוהד מחול היא תהליך איטי המחייב חריש איטי ועמוק בשטח, וזה נעשה באמצעות תכניות מחול בשיתופם של אמנים מקצועיים.

הקטלוג מציג מגוון אפשרויות, מהפקות מחול גדולות, דרך מופעים קאמריים, סדנאות, מפגשים עם רקדנים, שעורי הדגמה ועד לתכניות מיוחדות, מהן המותאמות לילדים. הבלט הישראלי מציג „יום מחול תגיני" מתוך הרפרטואר, לפי דרישת היישוב. תיאטרון מחול „ענבל" מגיש הרצאות והדגמות על נושאים שונים: „המחול והזמר של יהודי תימן", „מלבושים, תכשיטים ורקמות", מפגשים עם שרה לוי תנאי ורקדנים מהלהקה ויום מחול ארוך מתוך הרפרטואר. ללהקת המחול „בת־שבע" יש תכניות מיוחדות: „משחקי ליצנים", מפגשים עם אמן, ואת „בת־שבע 2" שתכניותיה מיועדות בראש וראשונה לחינוך למחול.

גם להקת המחול הקיבוצית, „אנסמבל ירושלים", „קול ודממה", „להקת מחול אילנה כליף", סאלי אן פרידלנדר ופמלה שרני (שהיתה בעבר סולנית ב„בת־שבע") מציעות את הרפרטואר השוטף או תכניות מיוחדות מתוכו. כל הלהקות מאפשרות ביקורים בסטודיו וצפיה בעבודת הרקדנים.

מדור המחול מציע גם תכניות קאמריות מיוחדות המציגות מחול על כל גווניו. „ברק הבארוק" של אמירה מרח ודוד רפופורט המשחזרים את הווי החצרות המלכים באירופה של המאה ה־17 וה־18, רן שנער וסוזן הול עם „בויא מאלא – זר ריקודים הודיים", ערב ספרדי עם סילביה דוראן ו„סתי וערב" תכנית בה משלבים לאה אברהם בריקוד ומייקל גרינבלט במוסיקה, ג'ז, מחול ושירת נשים מתימן. נוסף על כך מציע מדור המחול תכניות העשרה המשלבות סרטי וידיאו וביקור במופע מחול בעיר.

על השפעתה של הפעילות הענפה והמגוונת אפשר ללמוד ממילות הסיכום של אלידע גרא: „עד עכשיו הייתי רצה לישובים ומשכנעת אותם להזמין הופעת מחול. עכשיו הם באים אלי ומבקשים".

עירית נחמני

סוכה מוסיקלית

בחול המועד סוכות יתקיימו כמה חגיגות מוסיקליות עונתיות: *„שבוע מוסיקה קאמרית"* בהיכל התרבות בכפר־סבא, בהשתתפות מבצעים אורחים מגרמניה, אוסטריה והונגריה. בתכנית ערב סונטות, יצירות מתקופת הבארוק להרכב של רביעייה, בהשתתפות הרברט מנדל, המנגן בכלי העממי ה„האודי גארדי", שהופיע הקיץ בתל־אביב, בהשמעת המוסיקה בהקרנת הסרט „נפוליאון", וכן יצירות להרכב של חמישית כלי נשיפה מעץ. *„מוסיקאמרה"* היא הכותרת לשבוע של קורסים לבני נוער, בנגינה ובזמרה, למוסיקה מהבארוק, ולהרכבים קאמריים. הקורסים יתקיימו בקיבוץ עין־השופט, לתלמידים מתקדמים בחלילית, בפסנתר ובצ'מבלו ולזומרים מתחילים ומקצועיים. במקביל יתקיים במקום קורס של יחידת הנגנים הצעירים שליד המרכז למוסיקה ירושלים, ברפרטואר קלאסי, רומנטי ומודרני. המורים והמרצים הם מצרפת, הולנד וישראל. *„מוסיקה דה קאמרה"* הוא שמו של פסטיבל החדש והראשון מסוגו ביפו, המוקדש למוסיקה קאמרית. 38 קונצרטים הכוללים תכניות מגוונות להרכבים שונים, בהשתתפות אמנים מקומיים וכמה אורחים מחו"ל, ביניהם תזמורת הנוער הסימפונית מהמבורג ע"ש אלברט שוויצר. הדגש באירועים הוא על מבצעים ישראליים מנוסים, אבל לא על יצירה ישראלית. בתכניות, מהבארוק ועד זמננו, בולט הערדן של יצירות מאת מלחינים יהודים וישראלים. בקונצרטים המרכזיים, בין השאר, סדרות מיוחדות מוקדשות למוצארט בטהובן וברהמס, „מעשה בחייל" מאת סטרווינסקי וגלריה של כשרונות צעירים.

ישראל דליות

בקרוב

„הבלתי משוחדים" ו„טוויסט וצעקה", מסוף השבוע בבתי הקולנוע

ושוב שיקגו בשנות ה־30, תקופת היובש וקרבות הרחוב. הבמאי בריאן דה פלמה (*„התפוצצות"*, *„לבוש לרצח"*) והתסריטאי דייוויד מאמט (*„הדוור מצלצל פעמיים"*) מפטמים את שיקגו המושחתת שבדמיוננו, רוכבים פעם נוספת על גב המיתוס ומעמידים אביר רודף צדק, הפעם בעל משפחה, את אליוט נס (קווין קוסטנר) היוצא למלחמת חורמה נגד אל קאפונה (רוברט דה נירו), נציג השטן החובק בזרועותיו נוטפות הדם את גם מעט החלקות הטובות שעוד נותרו בעיר החטאים. דה פלמה, הסיגמניאק המוצהר, מספק לנו סגנון נוסף של שיקגו מהסרטים, שכל גיבוריה וחלאותיה עטויים במיטב מחלצאותיו של המעצב ג'ורג'יו ארמאני, שאתריה נאדרי ההוד מתועדים בתנועות מצלמה רחבות (צלם: סטפן ה. בורום), מבלי לשכוח לספק לאוהדיו סיקוונס אילם בהילוך איטי, מהסוג שמוכתב ישר לספרי ההסטוריה. דה פלמה מעולם לא נמנה בין הענוים.

הסיפור פשוט: אליוט נס, סוכן מיוחד מטעם משרד האוצר, מתמנה לצוד את הארכי־פושע בעל השם קאפונה. מפחד השחיתות הפושה במשטרה המקומית הוא בוחר בקפידה שלושה בני ברית: שוטר מקוף מודקן ברוך חכמת רחוב (שון קונרי), צלף צעיר שזה עתה בקע מהאקדמיה (אנדי גרסייה), ורואה חשבון מבוהל, המצטרף לחבורה כבת הנסיבות (צ'רלס מרטין סמית). יחד הם *„הבלתי משוחדים"*. האמת ההסטורית משמשת בסיס צר לסיפור המעשה, בעוד מאמט, בדרך כלל מחזאי המתמודד נגד הנורמות הנראטיביות, לא מתאמץ לקלקל את המבנה הקלאסי, מציג את הילכה כברת המשקל של הגיבור הנאלץ להסתיר אחר שיטותיו של אויבו כדי להכחידו. פירושו של דבר: מיתות משונות – גם אם מסוגננות – לא יחסרו כאן.

קווין קוסטנר, שגריר הטוב עלי אדמות, הוא כוח עולה בקטגוריית הגיבורים האמריקאים הטובים ההם. בקרוב נראה אותו כקצין ימיה בסרט חדש מול ג'ין הקמן. דה נירו, שסירב תחילה לקבל על עצמו את תפקיד קאפונה (במקומו לוהק בוב הוסקינס הבריטי), התכונן לתפקיד כדרכו. הוא העלה את משקלו באופן דרסטי, הסיר את שערות ראשו וטרח ללבוש תחת בגדיו ההדורים תחתוני משי מהסוג שקאפונה האמיתי נהג לכסות בהם את מבושיו. 25 מיליון דולרים הושקעו בסרט, בהיסוס מה מצד האולפן (דה פלמה לא הוציא לעצמו שם של הימור בטוח), כבות כפולה ומכופלת נגרפה בקופות המצלצלות ברחבי ארה"ב. את המוסיקה, כראוי לסרט מהודר וגדול מהחיים, כתב אניו מוריקונה.

★

הסרט *„טוויסט וצעקה"* מהווה הזדמנות לא שכיחה לצפות בתוצרת הקולנוע הדנית מהשנים האחרונות. נותר לתמוה האם סרט צעירים זה מהווה תשקיף נאמן ליצירה הקולנועית בארץ ברוכת כדורגל זו (הסרט הופק בתמיכת מכון הקולנוע הדני). מסופר כאן בתלמידי תיכון נודדים המתחבטים בבעיות המוכרות לנו מסרטי הנוער מכל העולם: אהבות בוסר, מין, הריון לא רצוי, הורים נוקשים. סיפורים מוהדים.

במאי הסרט הוא ביל אוגוסט, שאף השתתף בכתיבת התסריט, ומשתתפים בו בני הנוער אדם טונגברג, לארס סימונסן, קאמילה שוברג ועוד כמה, מוכרים לא פחות.

אמיר רותם

סרטים

■ תל־אביב
אסתר: הסוהר 9.45, 7.30, 5
אורלי: משפחת פלוהר 9.30, 7.15, 5
בית ליסין: מונטי פייטון, צחוק הוקו 11.15
בן־יהודה: מרדף לוהט 9.30, 7.15
גורדון: לא גן עדן 9.30, 7.30, 5
גת: המכשפות מאיסטוויק 9.50, 7.30
דיזנגוף 1: שם הורד 9.45, 7.30
דיזנגוף 2: גבר מאוהב 9.45, 7.30
דיזנגוף 3: סיורים אישיים וזכרונות אהבה בפירנצה 9.30, 7
דקל: האלמנה השחורה 9.30 7.15
דרייב־אין: ילדים חורגים לאלוהים 9.45, 7.30
חגות – סקס
הוד: השוטר מבוורלי הילס 2 9.30, 7.15
הקולנוע (בית ציוני אמריקה): יומן אהבות 9.30, 7.15, 4.30
חן 1: פגישה עיוורת 9.55, 7.40
חן 2: לבו של אנג'ל 9.50, 7.35
חן 3: הנוכל, האוהבת והמאהבת 9.55, 7.40
חן 4: בשק קלפי 9.55, 7.30
חן 5: אני והחבורה 9.50, 7.35
לב 1: המשפחה 9.45, 7.50, 4.40, 2
לב 2: גברים, גברים... 9.45, 7.50, 5, 2
לב 3: ימי הרדיו 7.50 במשפחת הבלוכלכים 9.45, 5, 2
לב 4: נרדפי הצוק 9.45, 7.50, 5, 2
לימור: בעקב חוטני 9.30, 7.15, 5
מוזיאון: סגור לרגל שיפוצים
קולנוע קיין במוזיאון: בית האמריקאים 9.00
סינמה (אלנבי המחודש): ביבי ארוונה 9.40, 7.30, 5
1941 23.45
סינמה 1: סוד ההצלחה 9.40, 7.30, 5
סינמה 2: ילדים חורגים לאלוהים 9.40, 7.30, 5
סמדר: סגור לרגל שיפוצים
הסינמטק הישראלי: זה דווש 7.00
צ'יאו פאפליון 9.30
פאר: לא שם דין 9.45, 7
פריז: לא יכולה בלי זה 9.30, 7.15
בריאן בכוכב עליון 23.30
יהודה: שם 23.30
צפון: דאן דה פלורס 9.30, 7
שוקו: השוטר מבוורלי הילס 2 9.30, 7.15
תמוז – רמת־אביב: הרפתקאותיו שלא יאמנו של בלש בעל הכיבים הענקיים 9.40, 7.30
תכלת: המנות מעבר לפינה כוכ"ש 9.50, 7.45
תל־אביב: רובוקופ 9.30, 7.15
הצליה הישראלית: ראסטי בייכס 9.50

■ ירושלים
אוריון: השוטר מבוורלי הילס 2 9.30, 7.15
אורנע: לוהט עם כבוד 9, 7, 4.30
אדיון 1: בעקב חוטני 9, 7, 4.30
אור 2: לא שם דין 9, 7, 4.30
אור 3: מרדף לוהט 9, 7, 4.30
11.00 קרח ראש
אור 4: לא יכולה בלי זה 9, 7, 4.30
11.15 ליקוויד סקאי
אור 5: צעיר מכדי לכהות 9, 7, 4.30
11.15 רציחות פשוטות
אור גיל: ביבי ארוונה כוכ"ש 9.15, 7.15
בית אגרון: בילבי 4.45
6.30 זרים
8.15 מוהבן
10.15 על בוייקס – סרט אילם
חגגת – בעבוד תופן דולרים
האולם הקטן בבנייני האומה: סגור
הבירה: סגור לרגל שיפוצים
כפיר: סוד ההצלחה 9.30, 7.15
מיטשל: המשפחה 9.30, 7.15
סמדר: אני והחבורה 9.15, 7
קדש: רובוקופ 9.30, 7.15
רון: האלמנה השחורה 9.15, 7.15
תיאטרון ירושלים: כוחו של סוכן 9.30, 7

■ חיפה
אורה: השוטר מבוורלי הילס 2 9.15, 7, 4.30
אורלי: המנות מעבר לפינה 9.15, 7
אמפיתיאטרון: כלא הילטון 9.15, 7, 4.30
ארמון: סגור
חן: האלמנה השחורה 9.15, 7, 4.30
עצמון 1: רובוקופ 9.15, 7, 4.30
עצמון 2: גבר מאוהב 9.15, 7, 4.30
עצמון 3: ילדים חורגים לאלוהים 9.10, 6.45, 4.15
פאר: הסוהר 9.15, 7, 4.30
קריה־אור: לא שם דין 9.30, 7.15
שבלול 23.30
רון: משפחת פלוהר 9, 7, 4.30
רב גת 1: פגישה עיוורת 9.15, 7, 4.30
רב גת 2: אני והחבורה 9.15, 7, 4.30

■ קריית חיפה
כפיר: הסוהר 9.15, 7
כביון: בלה לחופש הגדול 9.15, 7
אורות: סוד ההצלחה 9.15, 7
בית העם: סיורים אישיים 9.15, 7
היכל: שומר ראש 9.15, 7
ביגן: הניגנה האמריקאי 3 9.15, 7

■ אשדוד
אסתר: סוד ההצלחה 9.30, 7.15
אורגיות: קינג קונג 2 7.15
לא שם דין 9.30

■ אשקלון
אבנת: מפרץ מוסקיטו 9.30, 7.30
מאור: לא שם דין 9.30, 7.30
רחל: ליבו של אנג'ל 9.30, 7.30

■ באר־שבע
חן: שומר ראש 9.30, 7, 4.30

■ הרצליה ■ רמת השרון
היכל: השוטר מבוורלי הילס 2 9.30, 7.15, 5.00
מלון דניאל: סיפור מוהדים 9.30, 7.15
כוכב: זכרונות אהבה מפירנצה 9.30, 7
במכי 4.30

■ עפולה
כוכזורון: הנות קטנה ומסריפה 9.00

■ חולון ■ בת ים
ארמון: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.30
גלים: נפלו על הראש 23.30
מגדל: הסוהר 9.30, 7.30
סביר: רובוקופ 9.30, 7.15, 5.00
עצמאות: סוד ההצלחה 9.30, 7.15, 5.00
רינה: השוטר מבוורלי הילס 2 9.30, 7.15
מתנים: פישיבה 9.30, 7
חוות הקסמים 4.00

■ כפר־סבא ■ רעננה
עמל: שם הורד 9.30, 7
תל: לא שם דין 9.15, 7
אורות: סגור
בית ברל: הספינה ספנה 8.30

■ לוד ■ רמלה
אורלית: סגור
בית יזרה: בינגו האמריקאי 3 9.15, 7.15
אורון: הניגנה אמריקאי 3 9.30, 7.30
היכל התרבות: חורה לנעורים 9.00

■ נהריה ■ עכו
דור: המוסים ולא מסובבים 9, 7
רון: נערת ליווי 9, 7
אמפיתיאטרון: ילדים חורגים לאלוהים 9.15, 7

■ נתניה
סמדר: התיך אמריקאי 9.15, 7
רחל: בשר בלו 9.30, 7.15

אמבסדור: השוטר מבוורלי הילס 2 9.15, 7
שירה: רובוקופ 9.15, 7

■ קריית אונו
מרכז קהילתי: סגור

■ פתח תקוה
שלום: קרוקודיל דנדי 9.15, 7.15
היכל 1: השוטר מבוורלי הילס 2 9.30, 7.15, 5
היכל 2: רובוקופ 9.30, 7.15, 5
היכל 3: משפחת פלוהר 9.30, 7.15, 5

■ ראשל"צ ■ רחובות
ג.ג. רון 1: השוטר מבוורלי הילס 2 9.30, 7.15, 5
ג.ג. רון 2: משפחת פלוהר 9.30, 7.15, 5.00
ראשון: הסוהר 9.30, 7.15
בית העם: שם הורד 9.30, 7
חדה: סוד ההצלחה 9.30, 7.15
חן: הסוהר 9.15, 7.15

■ רמת־גן וגבעתיים
אלמגור: פגישה עיוורת 9.40, 7.30
ארמון: הסוהר 9.45, 7.30, 5
לילה: לא שם דין 9.30, 7.15
בזרה: רובוקופ 9.30, 7.15, 5
רב חן 1: המכשפות מאיסטוויק 9.25
11.00 קינג קונג 2 / 7.30
רב חן 2: הנוכל האוהבת והמאהבת 9.40, 7.30
רב חן 3: אני והחבורה 7.30, לבו של אנג'ל 9.45
רב חן 4: מעבר הנשר 9.45, 7.30
שמעה: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15

רכוש ספר מספרית דבר

שידורים

טלוויזיה

טלוויזיה לימודית

08.00 טלטקסט: עד כאן.
08.05 שעת כושר.
08.15 מושגים ביהדות: קשת וענן, אושפיזין (סוכות) (כ).
08.40 ראשית קריאה: כלי סודות, ה'–ב'.
09.00 ארץ מולדת, סדרה א': בפתח תקופה.
09.20 מדעי הטבע ז'–ט': מראות במעמקי הים.
10.10 אנגלית ה'.
10.30 בבית של פיסטוק: אופים עוגה.
11.00 אנגלית ו'.
11.15 ערבית מדוברת ד'–ה'.
11.30 אנגלית ח'.
12.00 מדעי הטבע, על־יסודי: פיסיקה, חוקי התנועה 1.
12.25 אנגלית ט'.
13.00 היסטוריה: מתולדות ישראל.
13.30 מוסיקה.
14.00 טלטקסט: דפי מידע.
14.05 בלי סודות, ל'.
14.30 קשר משפחתי.
15.10 רחוב סומסום.
15.40 שעת כושר.
15.50 200 שניות למרכז ההסברה.
16.00 ההדרה: שידור חי.
17.00 ערב חדש. מנחה אילנה דיין.
17.30 ריגריג – „חלומות".
18.00 „תבלבלים" – סדרה בהנפשה של וולט דיסני, מיוחדת לטלוויזיה. שם הפרק: „יום המשאלות של פילגורד".
18.25 ספוקי של מקום – מבט אל צפת.
18.30 קיצור החדשות (ערבית).
18.32 למשפחה קישוט סלסים: לקראת יובל ה־75 של „הדסה", שעם בוגרי המכללה שלה נמנים עשרות ערבים: מחולות בגליל הזיקנה: תצוגת אופנה: תצוגת אופנה של שמלות בדוויות (תרגום לעברית).
19.00 מפגש – דיון בעניני אקטואליה (ערבית).
19.30 חדשות (ערבית).
20.00 כותרות מבט.
20.02 מבט ספורט.
21.00 מבט לחדשות.
21.30 תשדירי שירות.
21.35 „אף פעם לא מאוחר" – פרק 14: „בוגר מהגר".
22.00 „לחיות פרפרים" – סרט תיעודי על חיי הפרפרים, בייחוד פרפרים טרופיים אוסטרליים. הפיקה מחלקת הסרטים המדעיים של אוקספורד, בשיתוף „אנגליה" ו„צ'נל פור".
22.50 „מטלוק" – סדרת מתח חדשה. בן מטלוק הוא עורך־דין ערום ופיקח, בעל חוש משפטי חריף וקסם אישי, המתמחה בטיפול במעשי הרצח הסנסציוניים ביותר. עוזרת לו בתו שרלין, שסיימה זה מכבר את לימודי המשפטים שלה. לעיתים פער הדורות בא לידי ביטוי ביחסים ביניהם, אולם הוא מתאזן בכבוד ההדדי שהם רוחשים זה לזה. טיילר הדסון, חבר ותיק של מטלוק, עוזר להם בבלש פרטי. בן מטלוק, אנדי גריפית. שרלין מטלוק, לינדה פרל, וטיילר הדסון, קן הולידיי. פרק ראשון: „יומנו של רצח מושלם". (90).
23.40 ברכת הרב הראשי, הראשון לציון לשנה החדשה.
23.45 „הגיע זמן לשוב" – לקראת יום הכיפורים בין הכיפור שבתורה לבין הכיפור של הסתיו.
23.50 חדשות הלילה.

טלוויזיה ירדנית

14.50 סרטים מצויירים (ער' 1); 16.15 סדרה לילדים (ער' 1); 16.45 עולם החיות (ער' 1); 17.00 רחוב קילה, בצרפתית; 17.30 פסטיבל הג'ז העולמי; 18.00 חדשות בצרפתית; 18.15 סדרה בצרפתית; 18.30 חדשות בעברית; 18.45 מגאזין ספורט; 19.30 קומדיה אנגלית; 20.10 בדרך לטקסס, סדרה אמריקאית; 21.00 חדשות באנגלית; 21.10 סרט עלילתי באורך מלא.

טלוויזיה לבנונית

12.30 חיים אחרים (סדרה); 13.00 מועדון 700; 13.30 התעמלות; 14.00 ילדי החבורות (מצוייר); 14.30 הבית המעופף (מצוייר); 15.00 שוכני הסלעים (לילדים); 15.30 סרט „הצי יתגבר" עם ג'ורג' מרפי; 17.00 גובה; 18.00 חדשות; 19.00 סקיקרו וגברת קינג (בלש); 20.00 הדרך לשמים (דרמה); 21.00 לאור הירח (בלש); 22.00 מועדון 700; 22.30 חיים אחרים (סדרה).

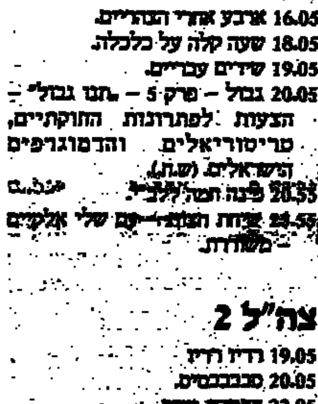

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה בינתה – וולדי: היידן: מוצארט: שומאן: מנדלסון.
09.00 קונצרט בוקר – י.ס. באך: מוצארט: שופן: ברהמס: שומאן: פרוקופייב.
11.57 משירי אבות ישורון.
12.00 מן הסוסייה – טלמאן: סונטה בפה מינור, לחליל ופסנתר (ק. גלער/ר. חפץ) היידן: דיברטימנטו מס' 1, בסי במול מג'ור (חמישייה ישראלית לכלי נשיפה) בטהובן: 7 ואריאציות על נושא מתוך „חליל הקסם" (לואי רואן – צ'לו/י. לנצקי) שוברט – סונטה בלה מינור „ארפג'ונה" (ד. בנימיני/ויולה/מ. לקס/פסנתר).
13.05 בהאזנה בינתה – היידן: באך: מנדלסון: רוול: מרטינו.
15.00 מגשים מוסיקליים.
16.00 אתנחתא – (ש.ת.) רביעיית החליל הישראלית (א. שוהם/ר. פרנקל/ר. מוזס/י. אלפרין).
17.30 מוסיקה למיתרים וצ'מבלו מאנגליה של המאות ה־17־16.
18.00 פורטרט – דיטריך פישר דיסקאו.
19.00 מוסיקה קלאסית קלה.
20.05 רצף מוסיקלי.
20.30 קונצרט מהקלטות התזמורת הסימפונית ירושלים רשות השידור: בטהובן: מיסה סולמניס (הקלטה משבוע לפזורנקה 85).
22.00 אנתולוגיה קטנה לשירה – משירת סילביה פלאת עם סבינה מסג.
22.30 ג'ז קלאסי.
23.00 דור הזהב – רביעיית בוש (ג') היידן: מנדלסון: שוברט.
00.15 לקאות בחלום.

רשת א'

08.27 משפט דמיאניוק – שידור חי.
15.30 האוניברסיטה הפתוחה „צרפתית למתחילים" (שו"ת).
16.05 ארץ לא נודעת.
22.05 [illegible]

רשת ב'

18.06 זרקור.
20.15 שורשים – פולקלור ועדות.
23.05 בגוף ראשון – עם שלמה גזית (ש.ש).

רשת ג'

18.06 קליפים.
20.05 סימני דרך.
21.05 מופע רוק.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

16.05 ארבע אחרי הצהריים.
18.05 שעה קלה על כלכלה.
19.05 שירים עבריים.
20.05 גבול – פרק 5 – „תנו גבול" – הצעות לפתרונות החוקתיים, טריטוריאלים והדמוגרפים הישראלים. (ש.ת.)
[illegible]

צה"ל 2

19.05 רדיו רדיו.
20.05 סבבבבבים.
22.05 הפסקת עשר.
23.05 קול הג'ז הזה.

שידורים קבועים

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר.
07.07 פרטים על התכניות.
11.57 כנישים שיר.
20.27 כנישים שיר.

רשת א'

06.00 שידורים לעולים.
07.30 רדיו קל.
08.05 חוגה.
09.05 סלורדיו.
12.05 משרב ימתיכוני.
14.06 בראש צעיר.
18.06 בכות ערב.
19.20 פרקי היום בתנ"ך.
19.30 שידורים לעולים.

רשת ב'

06.00 „שמע ישראל".
06.04 סקירות מאמרי המערכת.
06.12 התעמלות בוקר.
06.52 אור ירוק.
06.57 רגע של עברית.
07.00 הבוקר הזה.
08.05 ששים עיין.
09.05 כוכב הבוקר.
10.05 כל צבעי הרשת.
11.50 פינת המודעה הקטנה.
12.10 „אא בב".
12.50 מה נשמע.
13.05 בחצי היום.
14.06 לראות או לא לראות.
14.30 בת צחוק.
15.05 רגעי קסם.
16.05 יומן כלכלה.
16.30 על מספרים ואנשים.
17.05 שירים ושערים.
17.55 קטעי ספר.
18.45 היום בספורט.
19.00 היום הזה.
22.58 רגע של עברית.
00.05 יומן חצות.

רשת ג'

06.11 בוקרת לאושר.
07.07 שיר בבוקר בבוקר.
09.05 מה כבר חשוב.
10.05 דברים טובים.
11.05 שבעים מי יודע.
12.05 אהבה יומיומית.
13.05 רק בימי חול.
14.05 לי ולך שיר וברכה.
15.05 חדש וחדיש המוזה.
16.05 הבנה יומית.

גלי צה"ל

05.45 פרקי אבות.
05.55 בטעם מילולי – פינתו של אבשלום קור.
06.05 צלילי בוקר.
06.30 מקומם עיר.
07.07 שבע אפס שבע.
08.05 בוקר טוב ישראל.
09.05 אילה בוקר.
10.05 שעה עם אורלי יגיב.
11.05 גבון לעכשיו.
13.05 אור אחר.
14.05 דו רה מי.
15.05 שירים לזה.
16.54 בטעם מילולי.
17.00 ערב טוב ישראל.
18.45 משולש.
18.54 הדעות לחיילים.
19.05 שירים בכאו.
21.00 מבט לחדשות.
22.05 על הרבש ולא כיפש.
23.05 עשרים וארבע היום שירה.
00.05 ציפורי לילה.
02.00 לא רוצים לישון.
שימו לב לשידורי F.M.